Modus epistolādi · Francisci Nigri cum epistolis exemplaribus annexis

Opusculum epistolarum familiarium et artis earundem scribendi maxime in generibus viginti. Ad que tñ singule quas nunc vtimur species reducuntur. Suntqꝫ genera videlicet.

Epistola conmendaticia
Epistola petitoria
Epistola munifica
Epistola demonstratiua siue laudatiua et vituperatiua
Epistola eucharistia siue regratiatoria
Epistola amatoria
Epistola lamentatoria
Epistola consolatoria
Epistola expositiua
Epistola gratulatoria
Epistola exhortatoria
Epistola disuasoria
Epistola inuectiua
Epistola expurgatiua
Epistola domestica
Epistola cōmunis
Epistola iocosa
Epistola cōmissiua
Epistola regia
Epistola mixta

Horum aūt generum quodlibꝫ suas habet species vt locis suis insequentibus studiosis horum patebit lucidissime.

Opusculū scribēdi Epłas francisci nigri incipit foeliciter.

¶ Franciscus Niger. Venetus doctor. Clarissimo viro Jacobo geroldo Styro Cnitelfeldensi. patauini gimnasij moderatori excellentissimo Ac vtriusq3 v̄tutis cultori felicitatē

Numa pompilius qui post romulum secūdus romani regni monarchiā regiosq3 fasces. felici sidere cōsecut⁹ est. licet cū in sabinis esset solitudinem tantū. vniusq3 egenie sue. ceteris spretis cū fabulationem delegisset nec vnq̄ populari se instituto miscere voluisset. ad summū tñ regni apicē deuect⁹ q̄d vnicuiq3 gentis sue ordini necessariū foret sūma sp̄ vigilantia exequi curauit. Unde et romani moris et vetustatis instaurator est appellatus. et post mortem diuino (vt credit̄) stēmate donat⁹. Hoc tu considerans Jacobe gerolde vir clarissime. licet sūpiorib⁹ annis. dū priuatā vitā ageres. tue tñ vtilitati p̄mū insudans. vt stoicuz virū decebat. bonaꝝ omniū artiū studio indulgeres nec alienis in negocijs impeditū esse delectaret. ne odios⁹ videreris alioꝝ censor fieri velle Cū tñ adhonoratā istā moderationem tuā p̄mū ascēdisti. in qua nō tñ videbas. tibi iuris vtriusq3 moderamina sustinendā esse. q̊ te duce facilius ad eius apicem possent viri studiosi ptingere. ꝟ cū etiam multi occurrerent. qui hoc in humili dicendi genere q̄d familiare dicim⁹. tanq̄ arduū quoddā mun⁹ agressuri difficiles videbant̄ posse pficere. Tu sane illoꝝ laborē miseratus q̄bus maxime necessariū fore videbas. si ad iuris tam diuini q̄ humani anfract⁹ cōtēderet. nō solū oratoriā illā sublimēq3 facundiā haurire. ꝟ hanc q̄ inferiorē. ex cui⁹ vestigio ad illam facilior sit cōcens⁹ Me rogasti vt qui hoc in gymnasio tuo publicas humanitatis lectiones profiterer humanum etiaz hoc negociuz tuo amore susciperem quo et tibi gratificarer et ad hoc familiare scribendi genus aspirantibus meo labore prodessem. Ego autem qui tuis in me plurimis maximisq3 beneficijs. tibi adeo deuictus sum. vt si vitam

etiā ꝓ tua dignitate effundā. vł minimā adhuc non videar meritoꝝ tuoꝝ ptē assecut⁹. vt tue morēgererē volūtati. stu diosisq; iuuenib⁹. meo labore aliq̄d emolimēti afferrē familiarez quādaz scribendi artē repire conat⁹ sū. lōge q̄dem ab illa forēsi et graui semotā. quā cū in vnū corpus redegissem ad te vir itegerrime bonis auib⁹ mittere decreui. q̄ cū sp bonaꝝ artiū studios⁹ extiteris. q̄b⁹ nō min⁹ ipe splēdoris reddere studuisti. q̄ꝫ ille tibi cūq; sp doctos viros adeo excolueris. ac pientissime ꝯplex⁹ sis vt te vtriusq; virtutis parētez omis merito achademia iā appellare nō dubitet. mihi dign⁹ vis⁹ es. cui opusculū hoc nr̄m ꝯmēdarē. vt illō a maliuoloꝝ morsib⁹ tuereris Ad te igit̄ venientē suscipe libellū. ⁊ inter reliq̄s codices tuos. q̄s et plurios et doctissios in celeberrimā bibliothecā tuā vndiq; collegisti. huc q̄ꝫ nr̄m tanq̄ꝫ illoꝝ seruulū collocato Nō em̄ indignū erit. int̄ tot sapiētissimos viros. q̄ꝝ monumēta splēdidissimo pluteo tuo seruāt famulantē q̄ꝫ nr̄m accedere codicillū. cui scio vtrāq; felicez seruitutē futurā op⁹ aūt ipm facile ꝯsequimur. si prio epistolaruz genera declarabim⁹. ad que singule. q̄bus nūc potissimuz vtimur. species deducunt̄ Scdō si clausulaꝝ. ad tales eplas faciētiū. elegantiā breuit̄ exponem⁹. Postremo si vnicuiq; viroꝝ ordini accomodatos titłos. vnico tanq̄ꝫ axiōate absoluē⁹. ꝟ iā bōis auib⁹ suscepte ꝓuicie nr̄iq; istituti sumat̄

Francisci nigri veneti doctoris. ꝓ nouitioꝝ exordium adolescentiū. ad pedestrē orōez aspirantiū vtilitate Clarissio viro Jacobo geroldo. styro Cnitelfeldēsi patauini gynasij moderatori excellētissio. ac vtriusq; ꝟtutꝫ cultori. iscbnos. dicendi modus. pientissime sacratus incohat. Prefatio

Cribendarū epistolarum inicium licet multiuarijs causis ascribant. Illud tñ ego verius existimauerim. qō in turpilianis fabulis vetustissimis memorie traditū accipimus nō alia scz decausa epistolā fuisse reptam. nisi. vt absentes amicos hoc tantū remedio presentes

redderem⁹ eorūq; litteras intuētes. interuallo locoꝝ ac tem poꝝ interpolatā aliquantisp amiciciā instaurarem⁹ que cū potissimū indiuturna ꝯsuetudine fundamenta iacere soleat ea ꝑtermissa. nō paꝝ quidez labefactari videt̄ Diuinā igit̄ nō immerito epistolam appellauerim. que diuino fungēs offi cio. diuinum quoq; in nobis opus efficiat.

Epistole diffinitio. genera. ac species. cuz suis regulis et exemplis. Libellus primus.

Pistola est oratio pedestris. que absentes amicos ꝑsentes facit. tam ad voluptatē q̄ ad vtilitatē. tum publicā tū priuataz. diuinitus excogitata. Epistolarum aūt genera sunt viginti. ꝑmū scz cōmendaticiū. scdm petitoriū. terciū munificū. quartū demōstratiū. quintū eucharisticū. sextū amatoriū. septimū lamentatoriū. octauū ꝯsolatoriuz. nonū expositiuū. decimū gratulatoriū. vndecimū exhortatoriū. duodecimū dissuasoriū. terciūdecimū inuectiū. quartumdecimū expurgatiū. quītūdecimū domesticū. sextūdecimū cōmūe. decimumseptimū iocosū. decimūoctauū conmissiuū. decimumnonum regium. vigesimum et vltimum mixtum.

Commendaticium genus
Caput primum.

Commendaticiū genus est illud quod fit in alicuius certe ꝑsone commendationem. ad demonstratiuam vel iudicialem causam accomodatum. huius autem generis species sunt due. Una scilicet Epenthica Altera vero Diceanica.

Commendaticia

Epentica — Diceanica

Ciuilis — Criminalis

Epentica epistola commendaticia est illa. que scribitur in alicuius certe ꝑsone. commendationem. pro aliqua dignitate consequenda. Cuius epistole talis est regula.

Regula.

Si cōmendaticiā epl'az .q̄ epentica dicit' scribere volueri⁹ illā in ptes quatuor diuidem⁹. In quaꝝ pma ab ea psona beniuolentiā captabim⁹ ad quā scribim⁹. laudantes illā vel a liberalitate siue munificētia .q̄ in omēs vtit' vn̄ nobis maxima exoriat' fiducia ad ipaz veniēdi. cū spe id facile obtinēdi qd cupim⁹ vl' etiā ab alia v̄tute. et maxie ab illa . cui⁹ ē is plen⁹. quē ɔmēdare volum⁹ dicētes eā psonā sp fuisse assuetaz tl'ib us viris fauere . cū ipa ex eoꝝ n̄uero sit. In scda v̄o beniuolentiā captabim⁹ ab ei⁹ psona quā ɔmēdare intendimus ipaz maxie laudātes. dicētes q̄ȝ ipaz ꝓpter v̄tutes suas oib⁹ eē gratissimā. ⁊ nob̄ p̄cipue .q̄ ei⁹ ɔsuetudine diuti⁹ vsi fueri⁹ In tcia aūt rē ipsā exponē⁹ quā impetrare cupim⁹ illā esse iustā honestā et facilē arguētes. ⁊ ex q̄ maxim sit honorē cōsecutur⁹ ille. ad quē scribim⁹ si voluerit illi aico n̄ro fauere quē ɔmēdā⁹ In vltia v̄o pte vl' aliqd p̄miū pollicebimur vl' poti⁹ ꝑpetuā s̄uitutē n̄raz offerrim⁹ si qd peti⁹ ɔsequ poterim⁹ dicētes qd quicq̄d in ipm amicū fctm̄ fuerit tanq̄ in nosipos actum erit Propositio.

Cōmēdet .cesari sempꝛoni⁹.|.ꝓ equestri dignitate ɔsequēda

Exemplum pars i.

Non auderē inuictissime cesar tam familiariter ad maiestatē tuā scribere. ne temeritatis vitio notādus essez. nisi te oim hūanissimū oimq̄ȝ adeo benignissimū eē pspicerē. vt eos etiā q̄s nūq̄ videris nō cesses indies tua tibi beneficētia deuincire . vn̄ fit. vt ego q̄ȝ ad te venire nō dubitē. cū sūma spe id obtinēdi. qd ate potissimū impetrare cupio. ij Sempꝛonio nāq̄ȝ viro strēnuissio multos ānos vtoꝛ valde familiariter q̄ ⁊ suo splendoꝛe. et vtusq̄ȝ v̄tutis insignibus. oī ꝑl'o modo adeo gratus est. vt quē illi p̄ferant . habeāt ꝑfecto neminez iij Is enim cū annis exactis. hac in expetione tua pannonia. multa quidem atq̄ȝ p̄clara de se strategemata pꝛestiterit quibus apud oēs milites tuos maximaz sibi gloriā com-

parauit emerit⁹ nūc miles in patriā quietē reuerti cupiens vellet meritā militie sue laureā ꝯsequi. ꝑinde me exorauit. vt eū tue maiestati commendarē. iiij Ego igit̄ q̄ eius petionem eē iustā et honestā video. vt is scȝ digno laboꝝ suoruȝ p̄mio cōdonet̄. quo reliq̄ magis ad v̄tutē accendātur. tue illuȝ inuictissime maiestati sumopꝫ ꝯmendo vt cū eū militari stēmate decorraueris. et meā intelligat ꝯmēdationē nō fuisse vulgarē. et tibi immortalem graciam sit habiturus. Uale.

Diceanica ciuilis.

Diceanica ep̄la ꝯmēdatitia ē illa q̄ scribit̄ in alicui⁹ certe ꝑsone cōmendationē. ꝑ aliq̄ negotio expediēdo. hui⁹ aūt epistole species sunt due. vna scȝ ciuilis. et altera criminalis

Diceanica ep̄la cōmendaticia. q̄ ciuilis dicit̄ ē illa q̄ scribitur in alicui⁹ certe ꝑsone ꝯmendationē. ꝑ aliq̄ forensi cā expediendā. cui⁹ ep̄le talis est regula: Regula.

Si commendariciā epistolā diceanicā. que ciuilis dicit̄. scribere voluerim⁹. illā sit̄r in ꝑtes quatuor diuidem⁹: In quarū p̄ma beniuolentiā captabim⁹ ab ea ꝑsona ad quā scribimus. laudātes ip̄am a sūma iusticia et equitate. dicentesq̄ inde nobis maximā spē fuisse exortā. q̄ amici n̄ri cāȝ commendatā suscipiet. In scd̄a vero beniuolentiā captabim⁹ ab ea ꝑsona. quā commendare volumus. laudantes ip̄aȝ ab oī v̄tute quā ei poterim⁹ tribuere. ⁊ dicentes. qd̄ ꝓpter tales v̄tutes suas nō solū nob̄. s̄ etiā oī populo sit gratissim⁹. In tercia aūt beniuolentiā captabim⁹ ab ip̄a re. de q̄ scripturi sum⁹ laudantes ip̄aȝ a iusticia ⁊ eq̄tate a facilitate. ⁊ ām̄plitudine. et ab vtilitate. dicētes maximū iudici factuꝝ honorē. si cā susceperit expediendā. In vlti͠a aūt ꝑte petem⁹. qd̄ impetrare intendim⁹. dicentes p̄mo amicū nostrū maximā spem habere. quod ꝓpter amorē nostrū sit ei commēdatus deinde rogabim⁹. vt hec spes eū nō fallat. promittentes aliqd̄ p̄miū vt in p̄cedenti ep̄la tactum est. Propositio

Cōmendet̄ iudici pōponi⁹. pro forēsi negotio suo expediēdo

Tanta est iusticia et equitas tua excellentissime iudex q̄ nō mihi solū. sed omīb⁹ etiā ciuib⁹ istis notissima est. vt sine alterius p̄rocinio viri possit quisq̄ȝ intrepid⁹ ad te ꝯfugere. cuȝ sūma ac certissima spe. etiā ꝯtra acerrios aduersarios suos victoriā obtinēdi. vñ p̄ter amorē ac beniuolentiaȝ illā q̄ int̄ nos vterq̄ȝ nr̄m deuinct⁹ ē. nō mediocris etiā mihi fiducia suggerit̄ qd̄ si aliq̄ȝ tibi l̄ris meis ꝯmēdauero q̄ iniuste. ab aduersario opp̄rimat̄ equissimū illi fauorē tuū p̄stabis. ij

Cū igit̄ pomponio viro optio p̄ multos annos vtar familiarissime q̄ singulari v̄tute sua. omīb⁹ q̄ꝫ gratissim⁹ ē̄st. cuius v̄tus nō obscuro nec vario s̄mōe. s̄ et clarissima. ꝛ vna oīm voce p̄dicat̄. Cūq̄ȝ is magna quedā negocia et ampla expedita habeat corā excellētia tua pagēda. et ex q̄bus magnū posset ꝛ honorē et dec⁹ ꝯseq̄ me rogauit. vt ei⁹ tibi hec negotia vellē p̄ l̄ras ꝯmēdare. Cōfidēs se l̄ris istis apud te gratiosū fore ij Ego igit̄. q̄ taleȝ virū maxīe diligo. tū p̄pter eius v̄tutē. tū maxiaȝ p̄bitatē. ei⁹ causas tibi sūope ꝯmēdo. rogoq̄ȝ vt omīb⁹ in reb⁹ eū ita tractes. vt intelligat amiciciam nostrā inter nos aliq̄d valuisse cui ipse p̄petua erit seruitute deuinctus. Uale.

Diceanica criminalis.

Diceanica epistola commendaticia. que criminalis dicitur est illa que scribitur in alicui⁹ certe persone commendationē p̄ aliq̄ criminali cā̄ expediēda. cui⁹ ep̄le talis est regula.

Regula.

Si commendaticiā epistolā diceanicā que Criminalis dicit̄ scribere voluerim⁹. illā similiter in partes quatuor diuidemus. In quarum p̄rima non amplius aperte. sed occulte beniuolentiam captabimus p̄ insinuationeȝ. laudantes primo p̄sonam illam ad quam scribimus. dicentesq̄ȝ illā penit⁹ abhorrere ab illo vicio: cuius fuerit notatus ille. quem commendare volumus. deinde dicētes. nobis etiā sumope displicere quod tali viro obicitur. aggrauantes illū quantū poterimus In secunda vero dicemus. qd̄ licet sup̄ hac re delibe

rauissemus. nihil penitus scribere tñ ꝯsiderãtes bonũ aliqđ vel vtilitatẽ publicã seu ꝑuatã. que posset ex tali viro ꝓcede re cũ excepto hoc vitio cui⁹ insimulat⁹ est alias sit bonus et honestus. conabimur ipm paulatim laudare. concludentes ꝙ homo nõ res sit inspicienda. In tercia aũt cum om̃ib⁹ vi rib⁹ nr̃is talẽ viꝝ ꝯmendabim⁹. exponẽtes q̃nta sit inde vti litas secutura. In vltia ṽo offerem⁹. ipm nõ ampli⁹ esse ta: lia facturũ sed poti⁹ sp̱ virtutib⁹ et bois opib⁹ vacaturum offerentes similiter et opam nr̃am et talis viri nunꝙ̃ illi ad quem scribimus. esse defuturam. Propositio.

Commendet̃ Cesari milo. qđ quãuis clodiũ interemit a capitis tamẽ mulcta liberetur.

Exemplum pars i.

Noui cesar inuictissime. quãtũ sp̱ ab ineunte etate ab om̃i penit⁹ scelesto facinore fueris alienus ita vt nullum nunquã volueris flagitiosum viꝝ in hac tua ciuitate conualescere et illum precipue. qui ab omni pietate semotus i proprios con ciues suos parricidium cõmittere ausus fuerit.

ij Unde et ego quoqꝫ non solũ homicidas a me pe: nitus alienos feci. sed eos tanto magis abhorrui. quãto cru: deliores sũt in ꝑturbãda hominũ societate. que sp̱ ab om̃ib⁹ mirifice tutanda est. hinc effectum erat. vt nullo pacto vellẽ etiam rogatus. in milonis fauorem ad tuam maiestatez scri bere. nisi me cetere eius virtutes coegissent que tot et tante sunt vt eas vix nũerare audeã. iij Is enim excepto hoc facinore qđ etiã inuitus patrauit. tãta semp̱ fide in rẽ publi: nr̃az vs⁹. vt sepissĩe ꝓ ei⁹ salute ꝑuanda. nõ opes solũ. sed ⁊ ꝓpriũ sanguinẽ exponere nõ dubitarit. iiij Qđ cũ mecuz ipe ꝯsidero. nõ mihi videt̃ hoc casuale facin⁹ tantaꝝ ṽtutũ ꝑmia abolere debere. tuã ꝓinde maiestatẽ exoro. vt nõ rẽ ꝑ hoiem ipm inspiciẽs. tãto viro dignet̃ veniã ꝑbere. q̃ ⁊ nũꝙ̃ deinceps in tl'e facin⁹ ẽ lapsur⁹. et ꝓ te. vt semp̱ antea fecit aiaz ipam. si op⁹ fuerit est libẽtissime expositurus Uale.

Petitoriū genus. caput secundum.

Etitoriuz genus est illd qd fit p alicui certe rei inpetratione. q vl in aliq gra ꝯsequenda. vel in aliquo mūere obtinendo ꝯstituta est. cui igit generis spēs sunt due. vna scz gratie altera vero rei.

Petitoria

Gratie — Rei.

Petitoria epla gratie ē illa. q ad aliquē amicū scribit p alicui rei in corporee impetratiōe. Cui epistole talis ē regula

Regula.

Si petitoriā eplaz grē ad amicū aliquē scribere voluerim vel in doctrina. vel in ꝯsilio. seu in aliq patrocinio inpetrādo in quinq ptes talez eplam diuidere debem. In quaz pma oportebit nos dantis facultatem declarare. ne forte se excusare possit. qd si quiret id faceret. In scda vo petitiōis nr̄e honestatē et iusticiā ondem. ne forte excusans amic ille ad quē scribim diceret se factuz si equū eēt. In tercia aūt rei petite modū et facilitatē apiem. vt eo libenti eā ꝯsequamur quo facili fieri poterit. In quarta vo pmiū pollicebimur vl in aliq pcio ꝯstitutū si mercenaria fuerit psona. vl poti in suitute perpetua offerenda. vt bonū virum decet. Propositio aūt q quinta ps est. his superioribus ptibus intericiet vbi aptior esse videbitur

Propositio.

Petatur a Cicerone patrocinium. in causa valerij. quam coram iudicibus acturus est.

Exemplum — pars i.

Incredibilis illa facundia tua. marce tulli. que in oim oclis mirifice elucescit. ita vt nullū preter te censeat ciuitas nostra oratorem habere. qui et in forensibus causis sapientia iusticia. et equitate vtatur. et in ceteris rebus peragēdis non minus sibi apud omes splendoris et glorie adijciat. me nunc potissimum ad te venire compellit. cum summa fiducia id consequendi. quod animus meus exoptat. ij Est nanq mihi cū aduersario meo iustissima quedaz ꝯtrouersia

qđ cū eo hereditate spoliatus sim. peto vt in eam volente sic iusticia reducar. ille aūt nequissimo in me aio pturbat⁹ suis studet cauillationib⁹ me ab illa remouere. iij Tuā igit in hoc casu sapientiā requiro. q̄ in senatu corā iudicib⁹ oratione habitura. nō solū me ab his aduersarij calliditatib⁹ absoluat. s etiā in optatā hereditatē inducat. iiij Qđ pfecto tibi facile futurū est. si ad pris mei testamētū aduerteris q̄ pter omes. me vnicū sibi heredē legauit. quāuis patrui mei calliditate vrgente. videar ab hac penit⁹ hereditate alien⁹. v. Qđ si feceris. vt spero. et opto. post legitimā mercedem tuā. q̄ tibi a me liberaliter exponet. me sp habebis. cui tanq̄ minimo seruo posses in omībus tuis votis ac desiderijs iubere. Vale.

Petitoria rei

Petitoria epistola rei est illa. que ad aliquem amicū scribit p alicui⁹ rei corporee impetratione. cui⁹ eple talis est regla

Regula.

Si petitoriā eplam rei ad amicū aliquē scribere volueri⁹ p aliq̊ munere impetrādo istā similiter epistolā in ptes quinqz diuidem⁹. In quarū pma beniuolētiā captabim⁹ ab ea psona. ad quā scribim⁹ laudātes ipam pri⁹ a liberalitate. deinde potissimū ab auctoritate illius rei concedende. quā petimus. In scđa vero demonstrabim⁹ petionis nostre honestatem vna cū sūma ipi⁹ rei petite necessitate sine q̄ vix facere possumus. In tercia autem ondemus tali viro facile esse nobis illud tribuere qđ petim⁹. et in hoc loco apiem⁹ ipius viri facultatem. non solū in tali re. sed etiam in maiori multo eroganda. In quarta] preterea premiū aliquod pollicebimur. vel in precio constitutum. vel potius in aliqua seruitute. que animum nostrū gratum ostendat. Ipsam demum propositionem inter ptes istas. prout nobis melius videbitur. interponemus, sicut insuperiori preceptum est.

Propositio.

Petam⁹ a tbitio digestorū op⁹. qđ nobis maxime affectam⁹

6

Noui semp̄ tbiti eaꝫ esse ingenij tui condtioné. vt ad v̄tuteꝫ aspirantib⁹ viris nō opibus solū. ꝟ etiā sanguine ip̄o si opus foret. benignissime subuenires. hacq̄ȝ de causa non mediocre tibi apud omēs nomē cōpasse. nec minorē q̄ȝ a dijs gratiaꝫ ꝯstitutā. qui te tot tantisq̄ȝ opibus stipauerūt. vt facile etiaꝫ p̄ter hūc beneficentiā tuā. possis omib⁹ suppetias ferre ij. Hinc est. qd̄ cū iā p̄ multos ānos iuri cesareo opam prestē ac nō possim ꝓpter libroꝝ inopiā ad eius apicē ꝑuenire. statui erim ad tuam opeꝫ confugere. sine qua aut nihil penitus hoc in gymnasio ꝯsequi potero. aut tandem inceptā ꝓuinciam deserere cogar iij. Cum igit̄ tibi bonis viris et ad v̄tuteꝫ anhelantibus tam facile sit opem subministrare. q̄ȝ velle et posse. cū p̄sertim etiā multos tue fidei commendatos elimo (vt ita dixerim) ad celū vsq̄ȝ sustuleris. iiij. Tuam p̄inde beneficentiā exoratā velim vt mihi digestū vnū dignet̄ elargiri quo inceptū studiuꝫ p̄ficere possim. et tibi nō mediocrē gloriā adiūgere. v Quod si feceris vt spero et opto tāti in me beneficij tui memoriā nulla vnq̄ȝ delebit obliuio sed tibi potius si debitas gratias agere vel referre non potero. sū tamen immortales habiturus. Vale.

Munificū gen⁹. caput tercium

Munificū gen⁹ ē illd̄. qd̄ fit p̄ alic⁹ certe rei erogatione. q̄ vl' in aliq̄ gr̄a elargiēda. vl' in aliq̄ munere cōdonādo ꝯstituta ē. hui⁹ igit̄ generis spēs simil'r sunt due vna scilicet gracie. altera vero rei.

Munifica.

Gratie | Rei.

Munifica epistola gratie est illa. que ad aliquem amicū scribitur. pro alicuius rei incorporee erogatione. Cuius epistole talis est regula.

Regula.

Si munificam ep̄laꝫ gr̄e ad amicū aliquē scribere voluerim⁹ vl' in doctrina. vl' ꝯsilio seu in aliq̄ patrocinio erogādo

Illā in tres ptes diuidem⁹. In quaꝝ pma captabim⁹ beni=
uolentiā ab ea psona. ad quā scribimus. demonstrantes q̄ꝺ
ꝑter amorē et beniuolentiā. qua in eā sumus affecti. delibe
rauim⁹ talē gratiā ei conferre. qualē ipe p lr̄as suas petiue
rit. vel qualē nos scimus ipi esse necessariaꝫ. In scđa v̄o ex
ponem⁹ mun⁹ nr̄m. q̄ꝺ ipsi amico volumus erogare. ipm
quāto honesti⁹ poterim⁹ laudantes ad hoc vt ipi gratū sit
vt ab ipa re videamur beniuolentiaꝫ nob̄ ꝯstituere. In ter=
cia aūt et vltia offerem⁹ eideꝫ amico opaꝫ nr̄am. in ceteris
rebus q̄ꝫ libentissime accōmodatā. dūmodo possum⁹ ei rem
gratā facere. declarantes hoc eē amici officium. vt in rebus
omnibus debeat alteri amico opam suam prebere.

Propositio.

Polliceat̄. Cicero patrocinīū suū Ualerio. i cā forēsi quā
coram iudicib⁹ acturus est. Exemplum pars i.
Accepi tuas litteras valeri carissime. exq̄bus intellexi quā
to desiderio afficeris. vt tibi i ꝯtrauersia tua patrocinīū meū
p̄stare velim. q̄ꝺ ꝑfecto me facere cogit nō solum cause tue
iusticia et equitas. q̄ oīm viroꝝ bonoꝝ fauorē merito ꝯseq̄
debꝫ sed etiā amor ille et beniuolētia singularis. qua sp ab
ineunte etate in oēs tuos. in teq̄ꝫ p̄cipue affect⁹ sū. ij Tibi
ꝑinde nō solū patrocinīū meū in hac tua causa polliceor. ve
rumetiā oīneꝫ offero fauorē. quē amicissim⁹ q̄sq̄ꝫ alteri de=
bet amico cōmunicare. ita vt nullū penit⁹ laborē recusatu=
rus sum. dum tibi gratificari possum. quod adeo libenter
exequi conabor. vt si res mea ꝓpria ageret̄ ꝑ hoc melius fie
ri. q̄ꝫ scribi aut dici volo iij In ceteris aūt rebus. que
per me tua gratia effici poterunt. offero me tibi in omnib⁹
adeo deuotuꝫ. vt scias me nihil gratius exequi posse. q̄ꝫ q̄ꝺ
tue sensero gratum esse voluntati. cui omnē opaꝫ meam. in
oīibus optatis tuis q̄ꝫ libentissime paratā offero. Uale.

Munifica rei

Munifica epistola rei est illa q̄ ad aliquem amicū scribit̄ ꝓ

7

alicuius rei corporee erogatiōe. cui⁹ epistole tl'is est regula.

Regula.

Si munificā epistolā rei ad amicū aliquē scribere volueri⁹ p aliquo munere erogando. istā similiter eplāʒ in ptes tres diuidem⁹. In quaꝝ pma captabim⁹ similiter beniuolentiā ab ea psona ad quā scribimus. declarantes. qđ ꝓpter amoreʒ et beniuolentiā. qua in ipsā sim⁹ affecti. deliberauerim⁹ ei tale mun⁹ facere. q̄le ipe a nob per lr̄as petiuerit. qꝛ maxie scimus ipm tale donū nō solū ei gratissimū futurū. Sed etiā maxie accomodatū. In scđa vero conabimur om̄ibus virib⁹ nr̄is ipm mun⁹ nr̄m ꝯmendare. cū om̄i tñ modestia et sapientia. ne videamur ipm laudātes de nob iactāter loq̄ Et silr in hoc loco conabimur oñdere ꝙ hoc tm̄ fecerimus ea de cā qꝛ sum⁹ valde inclinati. ad oīa facienda q̄ scim⁹ tali amico nr̄o esse vtilia ⁊ grata. In tcia v̄o ⁊ vltia offerem⁹ siliter in ceteris reb⁹ om̄eʒ opaꝫ nostrā amico accomodatā dūmō sciam⁹ illi gratificari. et aliqđ emolumēti afferre.

Propositio.

Mittat thitius digestoꝝ opus arcadio. qđ ipe ab eo per lr̄as exposcerat. Exempla pars i.

Littere tue. quas primis dieb⁹ accepi. me adeo oblectarūt archadi charissime vt. iter ceteras molestias meas. hec mihi maxia pfecto cōsolatio fuerit. cū pcipue nihil aliud affectreʒ q̄ꝫ vt tibi me gratificari sētiā. et maxie cuʒ video iamdiu te lr̄is et bonaꝝ artium studio adeo deditum esse. vt quē tibi pferā. habeā profecto nemimē. qđ mihi tāto grati⁹ ē. quāto maior est amor et beniuolentia. qua in te afficior. que te etiā indies exoptat in maiorē virū euadere. ij Quapropter cū a me p lr̄as easdē petieris digestoꝝ op⁹. vt eo facili⁹ possis inceptū studiū pficere. q̄ maior tibi dabit ꝯmoditas studēdi deliberaui eq̄dē desiderio tuo satisfacere vñ expedito subito hoc nūctio cui ad te lr̄as istas dedi. misi libentissime tibi op⁹ qđ tātope cupiebas. vt eo in tuis studijs adeo familiarit vti

possis qđ et tibi vtilitatē maximā. et mihi nō minorē leticiā adiungat. nā pfecto quanto magis te diligo tanto maiore afficior cupiditate. te aliquādo inbuiuscemōi artiū nrāꝝ palestra victorem vidēdi. Si quid ē pterea. qđ tibi gratū efficere possū et periucundū. tuū est pcipere. meuꝫ aūt exhilarī frōte mādata tua exequi. cui etiā omnē opaꝫ meā offero in oībus optatis tuis ꝙ libētissime accomodatā. Vale.

Demōstratiuū. genus caput quartum.

Emonstratiuū genus est illud qđ fit in alicuius certe psone laudem vł vituperiuꝫ. hui⁹ igit̄ generis spēs sunt due vna scilicet laudis Altera vero vituperij.

Demonstratiua

Laudis — Vituperij

Demonstratiua epła laudis est illa q̄ ad aliquē amicū scribitur. p alicui⁹ psone cōmendatione. cui⁹ exēpł tłis est regła

Regula.

Si demōstratiuā epłaꝫ laudis ad aliquē amicū scribere voluerim⁹. vł in eius laudē. ad quē scribim⁹. vel alteri⁹ psone de qua mentiōeꝫ facere volum⁹. illā in tres ptes diuidem⁹ In quaꝝ pma declarabim⁹ qđ licet vires nr̄e nō sint sufficientes ad laudādū tantū virū. qr eius conditiones superāt omnē modū scribendi. tñ vt faciam⁹ officiū nostrū nō possumus nō aliqđ scribere. ⁊ in hoc loco accipiem⁹ illā excusationem. circa talem audatiā scribendi que nobis videbit̄ esse cōueniētior. In scđa vo icipiem⁹ ipaꝫ psonā laudare ab aliq̄ vritute vel disciplina. que laudabilior sit in tali viro quem laudam⁹. et etiā vniuersalib⁹ clausulis vtemur dicēdo eius cōditiōes tales et tātas esse. qđ nō facile possim⁹ tłi stilo scribendi illas ɔplecti. In tcia aūt et vltia dicem⁹. nos voluisse hec pauca dicere q̄ q̄si nulla sūt. respectu illoꝝ q̄ dici possūt simulqꝫ declarabim⁹ oia hec dixiste. nō assentatiōis. sed veritatis causa incitatos. et vt aliquantulum gratum animū ostenderim⁹ erga talem virū. quem commendauimus offe

rendo similiter omnem opam nostrā. ipsi amico penitus in omnibus suis optatis paratam. Propositio

Laudetur Callimachus vates. apud Illustrissimum dominū ac senatū venetū.

Exemplum Pars .i.

Licet onus longe meis viribus impar hodie susceperim Serenissime princeps vosq nobilissimi patricij. vt per litteras meas vobis Callimachi vestri laudes exponerē. que tot et tante sūt. vt pfecto nesciā a quibus potissimū inicium suscepturus sum. queue facile omnem dicendi scribendiq facultatem superant. Est tamē officiū meuz q̄ eiusdē militie disciplina teneor. hūc strennuissimū sapientissimūq militem summis laudibus extollere. qui etiā imbecille huic epistole mee facile poterit ꝯueniens argumentū prestare ij Est pfecto tale tantūq Callimachi mei ingenium. talis doctrina. ac rerū pene omniū expientia. vt pares admodū sibi paucos nostra viderit etas. qui tam in publicis. q̄ puatis lectionibus suis tante est gymnasio huic vestro vtilitati. tanto splendori et ornamento. vt facile eo instituente cetera italie gymnasia. que humanā disciplinā pfiteant et supet et excellat iij. Sed nollē. diu in tanti viri laudibus exponendis in morando scribendo. epistole modū nesciens excedere. pinde in aliud tps reliq nō scribenda. sed poti⁹ dicēda reseruabo q̄ et fidei et veritati in seruiā. et vos tantū virū meli⁹ intelligendū noscēdūq prestē. cui etiā vt ceteris laude dignis facere soletis gr̄az et fauorē v̄rm benignissie tribuat. Valete

Demonstratiua vituperij

Demōstratia ep̄la vituperij ē illa q̄ ad aliquē amicū scribit p alic⁹ certe psone vitupatiōe. Cui⁹ ep̄le talis est regula.

Regula.

Si demonstratiuaz ep̄laz vituperij ad ad aliquē amicū scribere voluerim⁹. in alic⁹ certe psone vitupationē. illā simili in tres diuidemus partes. in quaruz prima beniuolentiam

captabim⁹ a psona nr̃a. demonstantes. qd nõ velimus scribere ꝯtra talem psonã. eo qd naturaliter delectemur alijs detrahere. s̃ assignabim⁹ aliqñ rõnabilẽ causã. ꝓpter quã simus incitati ad talia scribenda. In scda v̓o vitupabim⁹ ipsam psonã. cõtra quẽ scibere intendim⁹. cuꝫ oĩ modestia et honestate. ita vt nõ videamur hoc facere ꝓpt odiũ vl' malignitatẽ. s̃ potius ꝓpter veritatẽ tutandã. vl' q2 ipa dũ in supbiaꝫ eleuat. et nemĩeꝫ vult apud se pati. poti⁹ est digna tali vitupatione vt deinceps desistat ab ista supbia. In tcia aũt et vltia excusatiõeꝫ capiem⁹ cũ ea psona. ad quã scribimus si fortasse cũ tali scriptura aures suas offenderimus. dicentes nos ideo hec ad eam scripsisse. quia intelligimus ei⁹ integritatem. et ideo volum⁹ sup his omnibus eã iudicẽ ꝯstituere. offerendo nos ipsos et oĩa nr̃a ipsi amico accomodate

Propositio.

Vituperetur. Catilinã apud Ciceronem. quia ipse in patriam coniurauerit.

Exemplum pars i.

Non est ꝯsuetudinis mee. Cicero carissime vt alijs detrahẽdo. qd pleriq3 facere ꝯsueuerũt mihi famã gloriãq3 compararestudeã. et his p̃cipue. quoꝝ scelestia facinora mihi minus nocere possunt ymo et sepius ab inimicis meis lacessitus. ad vltimũ vsq3 ppessus sũ. Sꝫ cũ videã scelestissimũ Catilinã q̃ sibi omẽs ciues nr̃os ppetua quadã s̃uitute deuinct⁹ existimat non solũ in p̃uatũ bonũ s̃ etiã in publicũ scelestissime cõiurasse. nõ possũ me penit⁹ cõtinere. qn ei⁹ tibi scelera apeeriã. ne fortasse diu occulta magis nocerent. ij Scias ꝓinde Cicero carissime p̃ter reliqua huiusce nebulonis vicia q̃ oĩbus ꝑfecto notissima sũt. hoc q3 deterrimuꝫ adiũgi. qd die noctuq3 scelestissi⁹ iste carniefex oẽs nepharios viros ambit. vt eos in bonoꝝ viroꝝ pniciẽ iducat. hoc eñ oĩb⁹ ciuib⁹ nr̃is adeo mãifestũ ẽ vt sole clari⁹ elucescat. cũ p̃serti etiã publicẽ nĩs mltos affecerit q̃ eũ tã̃ venenosũ s̃pẽtẽ effugiũt

ꝑinde eradicandū͂ eēt hoc malū mi Cicero. ne graui⁹ inua=
lescēs offēderet. iij. Nō scripsi hec ꝑfecto. vt aliq̄ ī eū odio vl'
maliuolētie mee satisfacerē (quā penit⁹ sp̄ abhorrui.) vt te
his reb⁹ tanq̄ seuerū iudicem ꝯstituēs. inducerē tandem ad
pestem istā ex nr̄a ciuitate tollendā. tibi in omībus etiā operā
meam offerens q̄libentissime paratam. Uale.

Eucharisticum genus. caput quintum.

Eucharisticū gen⁹ ē illō. qd̄ scribit ad aliquē amicū. in
gratiarūactiōib⁹ referēdis ꝑ aliq̄ bn̄ficio suscepto. et huius
generis spēs sunt due. vna scȝ ꝑ mūere. altera v̄o ꝑ bn̄ficio

Eucharistica

Pro munere Pro beneficio

Eucharistica epl'a ꝑ munere ē illa. q̄ ad aliquē amicū scri=
bitur in gratiarūactionib⁹ ꝑ aliq̄ re corporea elargita cui⁹
Regula (eple tl'is est regl'a.

Si eucharisticā epl'aȝ ꝑ munere ad aliquē amicū scribere
voluerim⁹. vt ei gr̄as meritas agam⁹ Illā in ꝑtes tres p̄n=
cipalit̄ diuidem⁹. In quarū p̄ma beniuolentiā captabim⁹ a
re ip̄a. quā ab amico susceperi⁹. dicentes ip̄am esse tanti p̄cij
qd̄ nō facile possū⁹ ei debitas gr̄as agere In scd̄a v̄o beniuo
lentiam sil'r ꝯstituem⁹ a ꝑsona nr̄a. declarātes. qd̄ vires nr̄e
non sint sufficientes ad correspōdenduȝ humanitati ei⁹ viri
ad quē scribere intendim⁹. cū ip̄a sup̄et omnē modū dicendi
siue scribendi. In tercia aūt et vltia. tales gratias referem⁹
quales poterunt vires nostre. offerentes simili' omnē opa͂ȝ
nostram tali amico in omnibus suis votis paratam.

Propositio

Gr̄as agat thitio archadi⁹ ꝑ digestoȝ ope' sibi ab eo elar=
Exemplum pars i. (gito

Cum tui in me muneris magnificentiam et liberalitatē cō=
sidero thiti carissime video quante sint a me tibi gratie non
solū agende. verumetiam referende. sed non possunt exigue
Ingenioli mei vires hoc op⁹ ꝑficere. quod non solum ipsas

exuperat. ꝑ etiā facile omnē dicendi scribendiue materiaȝ vicit. vnde q̄d mihi potissimū faciundū sit. penit⁹ ignoro si em̄ a tali gratiarūactione discedam ingratitudini mihi maxime ascribēdū erit. si vero grās agere temptauero. nec mēcū verba mentē sequent̄. nō minori vitio fortasse tribuendū. q̄d nō possit anim⁹ me⁹ sui gratitudinē pferre. ij Cū igit̄ id asseq̄ nequeā. q̄d cupio. ne ab officio meo penit⁹ discessisse videar illō saltez ad animi mei gratitudinē demonstrandā. ingenue ꝯfitebor me nō habere quo pacto ꝓ tanto in me bn̄ficio tuo tibi meritas gratias agaȝ iij Dabo tn̄ opam vt si qua in re tibi ꝓdesse possim. nunq̄ laboribus vl' vigilijs parcaȝ sed potius tanto libentius omneȝ tibi s'uitutem meaȝ deuoueam. quanto in me fueris bn̄ficētior. Uale.

Eucharistica ꝓ beneficio

Eucharistica ep̄la ꝓ beneficio est illa. que ad aliqueȝ amicū scribitur. in gratiarūactionib⁹. ꝓ aliqua re in corporea elargita cui⁹ epistole talis est regula.

Regula

Si eucharisticaȝ epistolā ꝓ beneficio ad aliquē amicū scribere voluerim⁹. vt ei meritas gratias agamus. vel ꝓ consilio aut doctrina. seu patrocinio dato. illam similiter in partes tres diuidemus. In quarum prima beniuolentiam captabimus a nobisipsis demonstrantes. quod nesciamus a q̄b⁹ verbis potissimum debeam⁹ incipere. vt ꝓ tanto suscepto bn̄ficio gratias agamus. quia ingenij nostri vires non sint sufficientes ad id peragendum. In secunda vero beniuolentiam constituemus ab ipsa re. laudantes eam quantum poterim⁹ et dicentes ipsam nobis maxime fuisse necessariam. et ideo accidisse gratissimam. In tercia autem gratias agem⁹. q̄les poterim⁹. demōstrantes animū nr̄m valde esse inclinatū ad omnem gratitudinem demonstrandā. et in hoc loco similiter offerem⁹ omēȝ opam nostrā huic tali amico q̄libētissime accomodatā

Gratias agat Ciceroni valeri⁹ ꝓ ꝓcinio impenso in ei⁹ causa coram iudicibus. Exemplum pars i.

Interꝰcũ est mihi ꝑfecto Cicero. aq̄bus potissimũ v̄bis tibi grãs agã. ꝓ tanto in me bñficio tuo. q̄ nõ solũ causã meam benignissime tutandã suscepisti. ꝟ etiã illã facillima q̄dez atq₃ citissima victoria expediuisti. cũ em̄ hoc tuũ in me meritũ cõsidero. deficiũt sane vires. q̄ se vident a tãta bñficentia tua supari. ij Sicut em̄ mihi necessariũ erat hoc officiũ tuuz qđ me a multis q̄dez curis liberauit. ita ⁊ gratissimũ accidit et piucundũ. vñ efficit vt maxie cupiã. pares tibi grãs referre ꝟ cũ hoc nr̄i nõ sit opis. cui⁹ ꝑ exiguũ est ingeniũ. illđ tñ ad animi gratitudinem apiendã absoluã. iij Qđ cũ immortale sit futuꝝ in me hoc bñficiũ tuũ. imortales q̄₃ tibi gratias me cogat hr̄e. nã ꝑſcõ nõ solũ referre ꝟ nec agere q̄dem audeo sat dignas. dedã q₃ tibi ꝓterea om̄ez facultatem meã oẽz opaz meq₃ ip̄m totũ. cui⁹ ꝟuitutẽ volo tibi ꝑpetuo esse dicatam. Uale

Amatoriũ genus. caput sextũ

Amatoriũ genus est illđ. qđ fit in amoris nr̄i demonstratione. ad aliquẽ amicũ. quem amare cogamur. et huius generis sp̄es sũt due. vna. sc₃ honesta. altera v̄o turpis.

Amatoria

Honesta — Turpis

Amatoria epistola (que honesta dicitur) est illa. que ad aliquem amicum scribitur. pro amoris nostri declaratione. q̄ honeste in ip̄m fuerim⁹ affecti. cui⁹ epistole talis ē regula.

Regula

Si amatoriã epistolam (que honesta nũcupat̄) ad aliq̄ꝑ ꝑsonam scribere voluerim⁹. illã principaliter in tres ꝑtes diuidemus. in quarum prima beniuolentiam captabimus ab ea ꝑsona. ad quã scribim⁹. laudantes virtutem vl̄ ꝓbitatẽ suã ꝓpter quã dicemus omnes esse inclinatos. ad illum non solũ amandũ. ꝟ etiaz obseruandũ. In secũda vero declarabim⁹ quod etiam nos ꝓpter talem istius viri virtutem. et optias

conditiones sim⁹ incitati ad ipm diligendū. Intercia autē
quāto apertius poterim⁹.exponem⁹ amorē et beniuolentiā
nostrā erga talē viꝝ.et silr in hoc loco ei offere⁹ oēz animū
nostrū in oibus suis votis ꝙlibentissime paratuz. Rogabi-
musqꝫ vt ipse etiā velit esse talis animi erga nos.qꝛ statueri
mus peit⁹ amicitiā istā ꝑpetuā fore.quā etiā volū⁹. assidua
ꝯsuetudine.ꝛ meritoꝝ alternatiōe ꝯfirmari Propositio
Exponat Curio amorē suū erga Ciceronē quem sumopꝫ
dilgit. Exemplum pars i.
Tot et tante sunt ṽtutes tue. Marce tulli.que passim cla-
rissima oim voce ꝑdicant̄ vt omniū iudicio.tanꝙ fulgentissi
muz sidus.inter nr̄e imbecillitatis tenebras.mirabiliter elu-
cescas. Nā vt cetera omittā que in omniū oculis ꝓꝓloꝝ te mi
rabilem efficiūt null⁹ ē qui nesciat quāta eloquētia quā taqꝫ
dicendi facūdia valeas.itaqꝫ vt pares ad modū tibi paucos
nostris tꝑib⁹ ꝯsecut⁹ sis Taceo sententiaꝝ grauitatem Il-
lam incredibilez animi tui sapientiā q̄ tibi immortalitatē iam
debitaz cōparauit. Taceo philosophiā vtramqꝫ.que nomē
tuū adeo celebre reddidit.vt null⁹ sit qui Ciceronē vtriusqꝫ
virtutis floribus vallatū.nō amet nō veneretur non obser-
uet. ij Inde effecta est.vt ego quoqꝫ. qui ab ineunte etate
virtuti sꝑ inuigilaui.sim maxie ad te amanduz incitatus .et
licet tanti viri amicitiā habere ad huc minime ꝓmerit⁹ sum
cupio tn̄ hoc mihi a diis immortalib⁹ potissimuz prestari.vt
quem omnes amaut .colunt.admirant̄.illius ego talem be-
niuolentiam acquiram.qualem si mihi euenire sensero .ha-
bebo profecto non mediocres ipsis superis gracias. iij
Tibi igitur primū cordis huius ardorē offero.quem tu in
omnibus optatis tuis senties profecto paratissimum offero
amicitiam .que nostra faciente consuetudine sit perpetuis
temporib⁹ conseruanda.ac mutuoruz beneficioꝝ alternatio-
ne confirmanda.quam si tu(vt spero)benigno corde susce-
peris.dabo sane opaz.vt minime ingratā tibi sētias Uale

Amatoria ep̄la. q̄ turpis appellat᷑. ē illa q̄ ad aliquā amicaꝫ vel pulchrā puellā scribit᷑ ab amatore suo. ꝓ amoris sui declaratiōe. cui⁹ ep̄le talis est regula

Regula

Si amatoriam ep̄laꝫ q̄ turpis dicit᷑ ad aliquā puellā scribere voluerim⁹. illā potissimū in ꝑtes quatuor diuidem⁹ In quaꝝ p̄ma beniuolentiā captabim⁹ ab ea ꝑsona ad quā scribi⁹ laudātes ipaꝫ triplici laude. p̄mo. s. a v̓tute vł morali vł litterali. si litteris fuerit imbuta. scd̄o a genere si fuerit generosa. vel a fortuna et diuitijs. si ex hūili genere nata fuerit Tercio a pulchritudine. q̄ maiorē habet ꝯmendationē et efficatiam in amore. In scd̄a v̓o beniuolentiā captabim⁹ a ꝑsona nr̄a. demonstrātes p̄mo sine aliqua arrogātia. ꝯditioneꝫ nr̄aꝫ ꝓpter quā etiā ipsa puella incitet᷑ ad amorē nr̄m. deinde ei q̄tū honeste poteri⁹ declarātes amorem et beniuolentiam q̄ in ipaꝫ afficiamur. In tercia aūt rogabim⁹ ipsā vt penitus velit acq̄escere p̓cib⁹ nr̄is. ⁊ nos silr̄ amare queadmodū eā amam⁹. laudātes hūc amorē. et dicētes ipaꝫ eē rē poti⁹ diuinā q̄ꝫ humanā silr̄ adducētes aliq̄d exemplū aliaꝝ puellarū q̄ in amore posite. felicē vitā sūt ꝯsecute. In quarta v̓o et vltia. adducem⁹ ipaꝫ puellā in timorē alic⁹ dāni. si noluerit talem amorē seq̄ et silr̄ ꝯfirmabi⁹ ꝑ exēpla aliquaꝝ feminaꝝ q̄ nolentes amori adherere. crudeliter vitā finierūt. deducentes ipaꝫ amicā nr̄aꝫ in talē timorē. et conclusiue inducētes ipaꝫ ad amorē ne aliq̄d mali ei ꝯtingat. cui etiā offere⁹ oēm opaꝫ nr̄aꝫ. cū oī honestate ei paratā

Propositio

Scribat ad tysben pyramus. ꝓ amoris sui declaratione vt illam in amorē inducat

Exemplum pars i.

Non sine causa effectuꝫ est suauissima tysbe vt omnes in te populi nr̄i ꝯiūctos oculos habeant. te ament. te mirent᷑. te obseruent. Cū em̄ ex vna ꝑte considerant duplicem illā virtutem tuaꝫ. q̄ te sꝑ adeo illustrauit. vt nullus sit. q̄ p̄stantioreꝫ

doctrinā ꝓfiteať. nec suauiores moꝝ institutiones prefeferat
Cuz diuitias secūdāqꝫ sꝑ ac facilē fortunaz ad mirantur. q̄
tibi et generis nobilitatē. et nobilitatꝭ ornamēta subiecit Ex
altera subito parte occurrit singularis illa et diuina potiꝰ. q̄
hūana formositas que te merito nō in hoc seclo natā. ꝭ de ce
lo ꝓlapsā testať Cōspitiūt em̄ faciē illā tuā serenissimā. que
etiā nebulosū posset illustrare celū. Conspiciūt sideros illos
oclos tuos q̄ oēz peitꝰ intuēdo pn̄t amouē dolorē ac luctuo
sos aīos in summū gaudiū traducere. Conspiciūt deniqꝫ cā-
dida colla. parios lapillos facile supātia. mirant̄ castigatam
frontē. purpureū. iuuente lumen. flauos crines omiaqꝫ peni
tus mēbra decora. q̄ ꝯspiciendo nō possūt nō laudare laudā
do non amare. amādo deniqꝫ nō obseruare ij Hinc ego
inter ceteros equales meos satis fortunatus adolescens et
fortasse etiam fortunatissimꝰ futurꝰ. si amorē tuū ꝯsequi me
ritus fuero. cū tales ꝯditiōes tuas aīo complector. nō soluz
ad te amandā. colendā. ⁊ obseruandā impellor. ꝭ ꝓ te etiaz
emori cogor nec vigilans nec dormiēs q̇escere possū. ita vt cū
ex vna ꝑte me socij felicē appellent. qꝛ cū sat honesta v̓tute
nō mediocris q̊ꝫ accessit et fortuna. Ego tn̄ potiꝰ me infelicē
existimē. cū tibi placere nō possim. in qua solū oēs spes meas
constitutas eē volui. iij. Uerte igiť aliquātulū benignissios
in me oculos tuos virgo pudicissima. et hunc tibi seruulum
ab in eunte etate dicatū pietissima suscipias. nō em̄ hūna res
sed diuina potiꝰ ē amor. nec tibi paꝝ videatur amori parere
cui nō solū hūani principes. sed et diuis q̊ꝫ colla subiecere. iiij
Et caue ne fortasse amorē despitiēs. tui mali cā sis. memēto
daphnes. memēto siringis. quaꝝ altera phebi. altera vō panis
amorē spernēs crudeliť vitā finiuere. tu aūt tales fugiēs pe-
nolopem imitare. q̄ amoris sui ꝯstantiā viro seruās felicissi-
mos dies vixit mihiqꝫ adhereas quē tibi senties in omnibꝰ
ꝙ̄libentissime paratū. q̄ ad honorem et pudicitiam tuam fa-
cere videant̄. dū fuerit hec mihi vita supstes Uale.

Lamentatorium genus. caput septimum.

Lamentatorium gen⁹ est illō qō fit ꝑ alicui⁹ mali nostri demonstratione. apud aliquez amicū quē lamentantes speram⁹ recipere consolationem. et hui⁹ generis spēs sunt tres vna scʒ ꝑ iniuria. altera ꝑ re ꝑdita. tcia vero ꝑ exilio.

Lamentatoria

Pro iniuria — Pro re ꝑdita — Pro exilio

Lamentatoria epl'a ꝑ iniuria suscepa ē illa. que ad aliquez amicū scribit̄. apud quē lamentamur de ꝯtumelia nob̄ illata vt ipse sit iudex. vl' forte remediū inueniat. cui⁹ epl'e talis est regula

Regula

Si lamentatoriā epl'az ꝑ iniuria suscepta ad aliquem amicum scribere volueri⁹ a quo remediū speram⁹. illam in tres ꝑtes diuidem⁹ In quaꝝ ꝑma beniuolentiā captabim⁹. ab ea ꝑsona. ad quā scribim⁹. ꝯmemorantes amicitiā et beniuolentiam nr̄am ꝓpter quā sim⁹ incitati reb⁹ nr̄is tā ꝓsperis ꝙ aduersis ipm̄ facere certiorem. sꝑantes. ꝙ scd̄m veri amici officium ip̄e existimabit fortunā nr̄az sibi esse ꝯmunez In scd̄a vo beniuolentiā nob̄ ꝯstituem⁹ a ꝑsona aduersarij deducendo ipsum quātum possū⁹ in odiū illi⁹ ad quē scribi⁹ et narrando primo quāta et q̄t bn̄ficia in ipsum intulerim⁹ et tū̄ recitando ipi⁹ in gratitudinē erga nos simulqȝ explicādo illā iniuriā. qua a tali inimico fuerim⁹ affecti. In tcia aūt aut petem⁹ auxiliū vel ꝯsiliū sup̄ tali re. ab eā ꝑsona ad quā scribim⁹. aut ipāz ꝯstituem⁹ iudicē sup̄ in gratitudine inimici nr̄i. querēdo ab ea responsionē ꝯsolatoriā. vt talē iniuriam equo aīo ferre possim⁹. simulqȝ offerem⁹ illi oēz opam nr̄az ꝙ libentissime paratā

Propositio

Lamentet̄. Appius apud Cesarem qō a cicerone fuerit iniuria affectus — Exemplum — pars.

Amor et beniuolentia singularis. qua in me afficeris cesar amātissime hoc potissimū tp̄e. ad te vt scribam me impellit pro aliqua consolatione captanda in his potissimum rebus

q̄bus aduersam mihi sentio esse fortunā. nam amici officiuz
esse scio. vt tā in p̄speris q̄ in aduersis. sp̄ cōmūez iudicet esse
casum. Cū igit̄ diebus istis a Cicerone graui fuerim cōtu=
melia affect⁹. statui rē omnē ad te scribere. vt p̄ lr̄as tuas hūc
dolorē aliquantulū leuare possis. ij Scis Cesar carissime
q̄tum sp̄ superiorib⁹ tp̄ibus elaborauerim. vt huic nebuloni
nō solū honorē. s; etiā vtilitatez afferrē. cū p̄cipue me faciēte
ad p̄turā p̄mū. deinde cū summo suoꝝ ornamēto ad cōsulatū
euectus fuerit. Sz neq̧ bonoꝝ istoꝝ memor ingrat⁹ homo
nec boni viri officiū sectat⁹. cū mihi eēt causa forensis in cōtro
uersia corā senatu p̄p̄loq̧ romano. vt iniq̄tatē suā oīb⁹ ape
rire nō solū mihi opaz suaz negauit quā solet oībus etiam
ignotꝭ impartiri. s; acriter in me inuect⁹ ē p̄ aduersario meo
dicens ita vt deducta re in p̄suasionē. a causa penitus decide
rim Hec ego passus sū mi Cesar. tanq̄ laboꝝ meorū p̄mia
q̄s p̄ in gratissimo viro isto dieq̧ noctuq̧ suscepi. iij . Sz
q̄r ad huc inest anim⁹. ab ista sententia iniq̄ et iniusta appella
re. hec ideo ad te scripsi. vt p̄ter lr̄aꝝ tuaꝝ cōsolationē quam
expecto ip̄m etiā Ciceronē moneas. vt si mihi operā suam
p̄stare nō intendit. quāuis id facere debit⁹ sit. mihi tm̄ nolit
esse impedimēto. qđ facile faciet si tibi id placere senserit. cui
me totū trado et dedo. Uale **Lamentatoria p̄ re p̄dita**

Lamentatoria epistola. p̄ re p̄dita: ē illa que ad aliquez
amicuz scribit. apud quem lamentari volum⁹ vl̄ de amissi=
one substantie. vel de amissione alicui⁹ p̄sone que mortua sit
vl̄ de p̄ditione honoris aut dignitatis. c⁹ ep̄le tl̄is est regula

Regula

Si lamentatoriā epistolam p̄ re amissa ad aliquem amicuz
scribere voluerim⁹ cui narrare intendim⁹ vl̄ amissione sub=
stantie aut dignitatꝭ nostre ad hoc. vt ab eo aliquod auxiliuz
recipiamus. vel perditionem alicui⁹ certe p̄sone q̄ fuerit ex=
tincta vt per litteras amici cōsolationē recipiamus. ipsaz epi=
stolam similiter in p̄tes tres diuidem⁹ In quarū prima be=

niuolentiā captabim⁹ ab ea ꝑsona. ad quā scribim⁹. declarā
tes qd ꝓpter amorē et beniuolentiam ei⁹ in nos. velimus ei
narrare casū fortune nr̄e vt possum⁹ ab ea vł auxiliū. vł cō=
solationem recipe In scda exponem⁹ aduersitatē nr̄az q̄ no
bis acciderit. deducēdo q̄ntū possum⁹ rē ipsā in ꝯmiseratōez
In tercia ꝟo et vltia. petem⁹ vł auxiliū vł ꝯsolatiōez rebus
nr̄is. dicētes nos multū sperare in ipo amico. et rogātes qd
talis spes nō decipiat nos. simulqꝫ offerētes eidē amico om
nem opaz nr̄am libenter accomodatā. Propositio.

Lamentet. Cicero apd Seruiū Sulpitiū de morte Tullie
filie sue. Exemplum pars i.

Vellem Serui carissime. vt in tam acerbo ac graui casu q̄
me dieb⁹ istis efflixit. tu etiā inter ceteros amicos mihi affuis
ses. sum eñ certissim⁹. qd nō solū eque doluisses. ꝟ etiā in le=
uando dolore meo nō modicū ꝓfuisses. Qd qꝛ locoꝝ ac tē=
porum interuallo impediente. effici nō potuit. dabo tñ opaz
vt saltē ꝑ lr̄as illd significare possim. qd me dieb⁹ istis ma=
le habȝ. in eo amore ac beniuolentia nr̄a ꝯfides q̄ a teneris
annis vna cū etate creuit. qd sortē istā meam. vt bonū amicū
decet. tibi iudicabis esse ꝯmūez. ij Scis Serui amātissime
in hac reip. nr̄e oppssione. q̄t et quātis calamitatib⁹ fueri⁹ af
fecti. ita vt ꝑ beatos illos existimare soliti sumus. q̄ sine aliq̄
magno malo vitā cū morte ꝯmutauere. ꝟ tñ in oīb⁹ his mi
serijs. vnā tantū ꝯsolationē capiebā. q̄ mihi relicta erat filie
scȝ mee dulcissime ꝯfabultionem. que facile oīs a me curas
penitus amouebat. sed nūc eo magis in lachrimis et luctu ta
besco. quo crudelior in me fuit inuida mors que tali me ob=
lectatione priuauit. mortua est spes mea consolatio mea. vi=
ta mea. in qua omnes alios merores facile deponebam. nec
scio quam debeam. in hoc miserando casu consolationem re
cipere. nisi ad te confugiam. qui oīm dolorum meoruȝ leua=
mē existis. iij Hec igitur ad te scribo. nō tñ vt mecum
doleas. qd bonū amicū decet. sed vt ꝑ litteras studeas hunc

dolorē meū ſi nō penitꝰ tollere. aliquantulū ſaltē leuarē cū
ꝑcipue hoc a te ſolū expectē. q̄ etiā ceteras calamitates meas
tua ſoles prudētia remouere. cui ego me totū trado et dedo

Lamentatoria ꝓ exilio Uale

Lamentatoria epl'a ꝓ exilio ē illa q̄ ad aliquē amicū ſcribit
apud quē lamentari volumꝰ de exilio nr̄o. cuiꝰ eple talis ē

Regula regula.

Si lamentatoriā epl'aꝫ ꝓ exilio ad aliquē amicū ſcribere vo-
luerimꝰ. a q̄ ſperemꝰ ꝯſeq̄ aut auxiliū in reſtitutōe nr̄a aut
ꝯſiliū. vl' ꝯſolationē. ipaꝫ epl'aꝫ ſil'r in ptes tres diuidēꝰ In
quaꝝ pma eodē mō beniuolentiā captabimꝰ ab ea pſona ad
quā ſcribimꝰ. demr̄antes qđ maxie ꝯfidamꝰ in amore ac be-
niuolentia ſua. qđ omēꝫ iſtā fortunā exiſtiabit ſibi eē ꝯmunē
In ſcđa vero pmū demr̄abimꝰ bn̄ficia q̄ intulerīꝰ in patriā
vel bonitatē nr̄am ſine arrogātia. vt intelligat amicꝰ. non
nr̄a culpa veniſſe in exiliū. oñdemꝰ deinde cuiꝰ culpa fctm̄ ſit
vt tale exiliū patiamur. deducēdo rem omnē in aliquos ad-
uerſarios q̄s in odiū conabimur adducere demr̄antes eorū
ingratitudinē ⁊ iniq̄tatē. demū oñdemꝰ nos in iuſticia et eq̄-
tate ꝯfidere. qđ aliqñ etiā in priaꝫ reſtituemur. fracta neq̄tia
aduerſarioꝝ nr̄oꝝ. In tcia aūt et vltia. petēꝰ illđ auxiliū. vl'
ꝯſiliū. aut ꝯſolatoꝫ quā petere intendimꝰ ꝯmēdātes noſmet
ipſos ipi amico. ad quē ſcribimꝰ. cui etiā nos et omnia bona
nr̄a q̄libentiſſime offeremus. Propoſitio

Lamentet Cicero apud Lentulū de exilio ſuo. qđ ꝓpt odiū
clodij patitur. Exemplum. pars i.

In omnibus calamitatibꝰ meis ſemꝑ ſolitus ſum mi Len-
tule ad amicos meos confugere. quoꝝ vel opa vl' ꝯſolatiōe
ſubleuatus. poſſim aliquantulū reſpirare Nō cū te nō ami-
cum mihi ſolū exiſtimē. ſed etiā amiciſſimuꝫ. q̄ ſꝑ vtramq
fortunā meam tibi iudicaſti eſſe cōmunē. ſtatui ꝑ has ad te
lr̄as. q̄d mihi diebꝰ iſtis euenerit ſcribē. vt ꝯſilio ⁊ ope tuo
adiutꝰ. ⁊ ꝯſolationē ⁊ remediū etiā i tātis malis inueniā. ij

Scis lentule carissime .q̄tū sp ꝓ reip dignitate fuāda ela=
borauerim ita vt nō opes solū libēter exposueri. ꝟ et sangui
nez ipm dū ei possem aliq̄d vtilitatis afferre. nec min⁹ etiaȝ
ab ea sum adiut⁹. eleuat⁹ cōseruat⁹. Sȝ maliuoloꝝ neq̄tia
q̄ nullū pōt bonū sustinē me adeo ipediuit. vt q̄cq̄d in rē pu
cōtuleri. illō totū vnico die ꝑdideri. Insurrexerit in me clo=
dius vir iniq̄ssim⁹. q̄ licet multa a me quondā bn̄ficia susce=
perit. igratudine tn̄ cec⁹ meritoꝝ oblit⁹. et me penit⁹ pessun=
daret pluria ē figmēta machinat⁹. q̄ apud populū ꝓ ɔtione
deducēs illisq̧ deductꝪ nefarijs q̄busdā testib⁹ fidē faciēs me
miseꝝ ac innocētē ciuē ex p̄ria pepulit. qd me tanto dolore
affecit. vt penit⁹ vitā mihi acerbā putē. iij Et ꝑfecto do=
lori subcūbere cogerer nisi hec vna spes me solaret. qꝛ spero
q̄nq̧ futuꝝ. vt ifiringat̄ maloꝝ iniq̄tas. et ego a tātis tandē
malis emergere possim. qd vt facili⁹ et citi⁹ eueniat. peto a
te ɔsiliū. auxiliū et opē tu eīn potes mihi adeo opitulari. vt
mihi nihil sit ꝑterea req̄rendū cui ego oīa mea bona domum
familiā. meq̧ in primis ipm ɔmēdo .trado et dedo. Uale.

Consolatoriū genus. caput octauū.

Consolatoriū gen⁹ est illō qd fit ꝓ alicui⁹ mali solamīe
qd cū ab amico ꝑ lr̄as vl' ꝑ nūciū intelleximus. ꝯcupim⁹ ipm
ɔsolari. et hui⁹ generis spēs sunt tres. Una scȝ ꝓ in iuria. al
tera ꝓ re ꝑdita. tercia vo pro exilio.

Consolatoria.

Pro iniuria	Pro re ꝑdita	Pro exilio

Consolatoria ep̄la pro iniuria suscepta est illa .que ad ali=
quem amicū scribitur. quem consolari volum⁹ ꝓ iniuria
q̄ ab aliquo passus sit. deducētes ipm in vindicte vel reme=
dij spem et huius epistole talis est regula.

Regula.

Si consolatoriā ep̄laȝ ꝓ iniuria suscepta ad aliqueȝ amicū
scribere voluerim⁹. quem ɔsolari intendimus ꝓ ea iniuria

qua fuerit ab aliquo affectꝰ. ipam in tres ptes diuidemus
In quaꝝ pma que solet a nobis epitasis apellari declarabi-
mus esse q̄tum nobis molestū fuerit intellexisse iniuriā illā
q̄ iste amicꝰ nr̄ fuerit grauatꝰ et sil̄r declarabimꝰ amorē et be
niuolentiā q̄ in illū afficiamur. ꝓpter quā simꝰ coacti ad oēz
fortunā ꝯmunē existimandā. In scda vo q̄ a nobis Cata-
strophe dicit̄ demr̄abimꝰ qd ꝓpter hoc nō sit dolendū. cū pre-
cipue ipe fuerit offensꝰ ab hoie nulliꝰ pcij. et in hoc loco be-
niuolentiā captabimꝰ a psona aduersarij. deducēdo ipm in
odiū. et domr̄ando iniq̄tatem eiꝰ. et dicendo qd huiuscemōi
viroꝝ iniurie nō sint existimāde. q2 defacili postea supantur
et sil̄r demr̄abimꝰ in hoc loco q̄tū sit sperādū. qd fracta istiꝰ
aduersarij neq̄tia tandē ipe amicꝰ. ad quē scribiꝰ: sit pstinā
dignitatē ꝯsecuturꝰ In tcia aūt et vltia. conabimur ipsum
amicum ꝯsolari ꝓmittētes ei opaꝫ nuq̄ defuturā. dum ipse
possit oēz dignitatē suā vendicare. Propositio
Consolet̄ appiuz: Cesar. p iniuria q̄ fuit in senatu affectus
a Cicerone

Exemplum pars i.

Accepi tuas lr̄as Appi carissime. que mihi profecto tantam
mesticiam attulere. quantam requirebat amor singularis
et beniuolentia illa qua ab ineunte etate in te affectus sum
ex his enī intellexi. quam nequiter fueris a Cicerone impeti
tus. ita vt in causa tua forensi. que tibi erat cum aduersa-
rio corā senatu agēda. contra omnē iusticiā et equitatem
victoriam amiseris. quod cum primum sentirem. non pote-
ram hoc mihi psuadere. q2 sp intellexerā te multa beneficia
in Ciceronem contulisse. ex quibus ipse tibi omnium iudicio
deditus erit. vn̄ nō cadebat in alicuius opinionē. vt te offēde
re possz. Sz postq̄ eiꝰ iniq̄tatē ex tuis lr̄is pcepi. non potui
nō suope dolore. tua psertim cā. cuiꝰ ego existimo omnem
mihi fortunā esse cōmunem Cū aūt ꝯsidero eiꝰ (q̄ te offen-
dit malignitatem) que illi potiꝰ. q̄ tibi. tandē et dedecori et
Ci

dāno futura ē. nō mediocrē in hoc dolore capio ꝯsolationē3 ille eñ cū primū tāta in te cognit⁹ fuerit vsus in gratitudine in oīm ꝯspectū ꝑploꝝ erit fabula nota tu aūt ꝓ tua equitate et iusticia. q̄ diu oppssa esse nō pōt. cū victoria gl'osu3 triūphū acquires ıt̄ȷ Quē vt citi⁹ ꝯseq̄ possis. dabo p̄mū opam vt in tuū si potero fauorem illū deducam. sin min⁹ fiet. non tibi opib⁹ studio. fauore. mente deniq3 vnq3 deero. vt possis optatū tnū q3 felicissime ꝯseq̄. cui me etiā ip̄m totū trado ꝯmēdo et dedo. Uale. Consolatoria ꝓ re ꝑdita

Consolatoria ep'la ꝓ re ꝑdita. ē illa q̄ ad aliquē amicū scribit. quē ꝯsolari volum⁹. aut ꝓ amissione substantie. aut ꝓ amissione alicui⁹ ꝑsone. q̄ mortua sit. vl' ꝓ ꝑditione dignitatis. cui⁹ ep'le talis est regula. Regula

Si ꝯsolatoriā ep'la3 ꝓ re ꝑdita. ad aliquē scribere voluerimus q̄ vl' suba3 suā amiserit. vl' aliq3 ꝑsonā ꝑdiderit. q̄ mortua sit aut forte dignitatē suā ꝓpter maliuoloꝝ inuidiā amiserit illam sil'r in tres ꝑtes diuidem⁹. In quaꝝ p̄ma. q̄ sil'r epitasis appellat' declarabim⁹ q3tū dolorē ꝑpessi fuerim⁹. cū talē fortunā vl' casu3 ipsi⁹ amici intellexerim⁹. quē nr̄m proprium existimauim⁹ ꝓpter amorē et beniuolētiā. qua in ip̄m afficimur. et in hoc loco conabimur ip̄m dolorē augere q3tū possū⁹ In scd̄a v̄o q̄ sil'r catastrophe ē appellata. ꝯuertem⁹ oē3 oro3 nr̄am ad ꝯsolationē. ostendendo duas. tres. aut plures rationes ꝓpter q̄s ꝓhem⁹ nō esse dolendū. ⁊ sic ꝯcludē⁹ ip̄m amicū debere oē3 mesticiā relinq̄re et ꝯsolationē ex hac re cape. In tercia aūt et vltima conabimur deducere amicū ad quē scribim⁹ i aliquā spē. q̄d sc3 oīa ista mala sint futura meliora sil'q3 illi offerem⁹ oē3 opa3 nr̄a3 libētissime. ꝑatam dū possi⁹ ei eē ꝯsolatiōi et vtilitati. Propositio.

Consolet' Seruius sulpitius Ciceronē. q̄ in luctu constitutus est. ꝓpter obitum tullie filie sue.

Exemplum pars I.

Ingemui ꝓtinus. M tulli. et dolore affectus lachrimas con

tinere nequiui cū p̄mū ex lr̄is tuis tristem de obitu filie tue̅
nūcciuꝫ accepi.cogit em̄ me amicicia nostra.mutuaq₃ beniuo
lentia.que a tenellis annis cum etate crescens.iā me edocuit
amicoꝝ casus ꝯmūes existimare.Jam em̄ cogitatione ꝯci:
pere mihi videoꝛ.cuiusmōi gladiꝰ paterna viscera torqueat
q̄bꝰ cogitationibꝰ immature amisse filie desideriū coꝛ laceret
atq₃ vexet.vñ efficiat vt nihil tibi reliquū sit.nisi vt lachꝛimis
et luctu thabescas. ij Sꝫ qꝛ nō sp̄ merendū est ac doloꝛe
succūbēdū p̄inde atꝫ nulla relicta sit rō. q̄ molestiā ac meroꝛē
istam leuare possit.non sum alienum arbitratus.si q̄d ad te
scribere tentem.qñ coꝛā loquendi non dat̄ copia.vt te in taꝫ
acerbo luctu versantem.et p̄ dolore minꝰ viā rectam ꝓspi:
cientem.et exhoꝛtari aliquantulum queā.et eo vñ ab erratū
est reducam Quid queso ē qd̄ tantope doleas.merore affici
aris.filia tua moꝛtua ē qꝛ moꝛtalis erat ea lege in initio ꝓ:
creata ꝛ geīta natura nāq₃ nata.natura q₃ exticta ē.nō ergo
miꝝ tibi videri debꝫ si qd̄ semel natū effloꝛuit.rursū id ipsuꝫ
defloꝛuerit et inf moꝛtuū sit.Doloꝛē itaq₃ tuū mitiga.ꝛ bōis
rōibus innixꝰ aliena.oñde te viꝝ.explica pꝛudentiā tuā v̄:
tute nūc opꝰ ē Sic intelligāt hij.q̄ te nō viderūt.te talē esse
quē nos.qui te nouimꝰ p̄dicamꝰ.Uidimꝰ em̄ aliq̄n scd̄aꝫ te
pulcherrime tulisse foꝛtunā.fac q₃ itelligāꝰ.aduersā te q₃ eqꝫ
ferre posse ne ex oībꝰ v̄tutibꝰ hec vna tibi deesse videat. iij
Hec ad te scripsi marce tulli nō qd̄ his te egere existiarē no:
ui em̄ modestiā et pꝛudentiā tuā.ꝭ feci cū officij mei grā.tum
v̄o vt q̄ti te faciā.facile itelligere posses cui etiā oēm opam
meā offero i oībꝰ votꝭ tuis q̄libentissime patā.dū tibi ꝛ tuis
Consolatoꝛia ꝓ exilio ꝓdesse possī Uale
Consolatoꝛia ep̄la ē illa q̄ ad aliquē amicū scribit.quē ꝯsola
ri volūꝰ.ꝓ exilio suo in q̄ ꝯstitutꝰ sit.ꝓpter inimicoꝝ mali:
uolentiā.cuiꝰ ep̄le talis ē regula Regula
Si ꝯsolatoꝛiā ep̄laꝫ ꝓ exilio.ad aliquē amicū scribere volu
erimus quem ꝯsolari intendimꝰ ꝓ exilio suo.in q̄ ꝯstitutus

sit ꝓpter iniquitatem et odiū inimicoꝝ suoꝝ. Illā siľr in tres diuidem⁹ ptes In quaꝝ pma .q̄ siľr epitasis appellat᷑. decla rabim⁹. quātū dolorē recepim⁹ cū pmū intellexerim⁹ talem fortunā ipi⁹ amici. ad quē scribim⁹ quā siľr dicem⁹ existiare nobis esse ꝯmunē. ꝓpter amorē et beniuolentiā. qua in ipm amicū sumus effecti In scđa vo captabim⁹ pmū beniuolen- tiaȝ ab ea psona. ad quā scribim⁹. laudātes ipaȝ ab omi ꝓbi tate et vtute. deinde captabim⁹ beniuolentiā a psona aduer sarioꝝ. deducendo ipos in odiū et declarando qualit᷑ iste ami cus nr̄ nō ꝓpter suā culpā. ſ tm̄ ꝓpter inimicoꝝ inuidiā sit a sua patria depulsus In tercia aūt amicū ipm deducem⁹ in spē qđ sit aliqñ in patriā restituendus. ⁊ ad hoc pollicebimur ei opaȝ nr̄aȝ minime defuturā. ſ cū omib⁹ virib⁹ nostris ela boraturos. vt possumus ei ꝓdesse et vtilitatem afferre.

Propositio

Consolet᷑ Ciceronē lentulus ꝓ exilio suo qđ ꝓpter Clodij odiū et maliuolentiam patit᷑ Exemplum pars i.

Non possem tibi per lr̄as exponere Cicero. quātum doloris qn̄tūq; mesticie susceperim. cū pmum ex tuis lr̄is intellexi te ꝓpter odiū et maliuolentiam iniqssimi clodij ex dulcissima pa tria pulsuȝ fuisse. nō em̄ solū intestino crucioꝛ dolore ex hoc acerbissimo casu tuo. ſ vix me a lachrimis contineo. q̄tiens in eā cogitationē venio. vt te illa potissimū patria exterioreȝ sentiā ꝓ q̄ etiā ꝓpriū sanguinē sepissie exponere nō dubitasti qđ me⁹ amor facere cogit. q̄ in te maxie affect⁹ sū. ij Et pfecto vix posseȝ merorē istū sedare. nisi pus inocentiā tuā excogitarē. q̄ oib⁹ sp huan⁹ oib⁹ benign⁹. nullū vnq̄ laborē recusasti. quē tā ad publicā q̄ puatā vtilitatē spectare senti- res. ſ poti⁹ ꝓ virili tua sp isudas. vt oib⁹ ꝓdesses. nihil vnq̄ nō laudabile pegisti Et tn̄ maliuoli neboloīs iuidia. ad hanc calamitatē solū deueneris. ⁊ nō tua culpa. q̄ cū int᷑ oēs scele- stos viros scelestissi⁹ existimet᷑. q̄uis hoc nūc i te factiose ꝯse cutus fuerit. non tn̄ diu scelus suum poterit tueri. Euigila

Igitur aliquātulū ab isto tuo merore. et spera hec aliqñ fore meliora q̄ futura esse breui quidē tpis spatio ꝯgnosces. vt in fracto impetu leuissimi hois. tuā p̄stinā dignitatē ꝯseq̄ris qđ vt facilius optineas. Ego tibi om̄ez opam meā. studiū. fauorem mentē deniqꝫ oēz polliceor. vt qđ tibi honori et vsui esse ꝯgnoscam pro te exequi contendam Uale.

Expositiuū genus. caput nonum

Expositiuū genus est illđ qđ fit q̄tiēscūqꝫ ad aliquē amicuz nr̄m scribentes. aliq̄d exponere volū⁹. qđ ipsū lateat et hui⁹ generis spēs sunt tres. vna scz. testimonij. altera historie. tercia vero noticie.

	Expositiua	
Testimonij	Historie	Noticie

Expositiua ep̄la testimonij est illa. que ad aliquē amicū scribitur apud quē. vl' in loco publico. vel p̄uato volū⁹ sup aliq̄ negocio testimoniū exponere. cui⁹ ep̄le t'lis ē reḡla Reḡla. Si expositiuā ep̄laz testimonij ad aliquē amicū scribere voluerim⁹. aut ꝓ testimonio publico. aut p̄uato. sup aliq̄ causa reddendo. illā in ptes tres potissimū diuidemus In q̄rū p̄ma beniuolentiā captabi⁹ a psona nr̄a. declarantes. qđ taz ꝓpter fauorē iusticie ⁊ eq̄tat' quā nolum⁹ aliq̄ pacto opp̄mi ꝓpt' ignorātiaz vitat'. q̄etiā ꝓpter amorē ⁊ beniuolentiā q̄ afficimur in ip̄m amicū ad quē scribim⁹ aut ꝓ q̄ scribim⁹ volumus declarare vez testimoniū sup ea re sup q̄ fuerimus req̄siti In scđa v̄o breuit' dilucide. et accomodate. explicabimus ip̄m testimoniū nr̄m. nihil aberrādo. si possimus a v̄itate et tñ in ip̄a v̄itate dicenda vbi erūt loca magis faciētia ad fauorē aīci nr̄i. tūc in illis maxie p̄sistemus ⁊ plusq̄ȝ in alijs ad hoc vt aīco ꝓdesse possimus. In tercia aūt et vltima dicemus ea v̄a esse que scripserim⁹. sitqꝫ in hoc loco offerem⁹ oēz opaz nr̄az vl' psone publice vl' p̄uate que hoc a nob̄ testimoniū petiuerit. dūmō possim⁹ ip̄i rez gratā et vtilem facere Propositio. Exponat Cicero testimonium apud Censores contra Clodiū quod die violatoz sacroz in vrbe fuerit.

Reqͥsitus a vobis iudices. qd sup ea ꝯtrouersia sentiã. q̄ in dignissimũ matronaꝝ ordinẽ. ⁊ Appiũ. Clodiuz v̓sat̃ de violatis bone dee sacris an ne ipse eo die in ciuitate fuerit. q̊ sacra dicunt̃ esse violata. an poti⁹ abfuerit licet hec mea sp ꝯdicio fuerit: vt neminẽ vnq̄ offendere voluerĩ. ne tñ eq̊tas ipsa atq̧ iusticia. quã sp amaui. et ꝓ q̄ etiã emori possũ. vitati ab ꝯsensione ledat̃. oĩa vobis verissima fatebor q̄ ad huiscemoĩ cause dilucitatiõz amittere vident̃. ij Petitis a me iudices vob significẽ. fuerit ne nudiustercí⁹ in vrbe Clodi⁹ q̊ potissimũ die bone dee sacra violata esse ferunt̃. ego vt veꝝ fatear Clodiuz vidi mane totũ apud duumviros agere. demũ ab octaua hora apd põpeuz cenasse. Postea v̓o p totũ q̄si diez circa cesaris edes vagãtẽ inspexi. postremo ad horã noctis t̃ciaz cursu rapido se domũ ꝯferentẽ q̄ v̓o ex cã. illd nõ ausi affirmare iij Hec sũt q̄ a me scire cupiebatis. et que ego vob veraci s̃mone ꝓtuleri. nã poti⁹ vellẽ mortẽ oppetere. q̄ veritatẽ iusticiamq̧ ledere. si q̄d p̃terea ẽ qd me vob ꝯnoscere gratissimũ futuꝝ iubete ecce me ad oĩa vota vr̃a q̄libentissie paratũ. Valete.

Expositiua historie

Expositiua epl̃a est illa. que ad aliquem amicum scribitur ꝓ admonitione alicui⁹ rei geste. de qua volũ⁹ ipm certiorez reddere. cui⁹ epl̃e talis ẽ regula

Regula

Si expositiuã epl̃az hystorie ad aliquẽ amicũ scribere volueri⁹ quẽ volũ⁹ certiorẽ reddere de aliq̄ re gesta et noua. illã similit̃ i tres ptes diuidẽ⁹ In quaꝝ p̃ma beniuolẽtiã captabim⁹ a psona nr̃a. declarãtes. q̄tũ sim⁹ iclinati ad scribẽdũ ipi aico de reb⁹ nouis q̄ vl̃ in rep. vl̃ p̃uata accidũt cũ maxie itelligã⁹ ipm eẽ pcupidũ haꝝ reꝝ itelligẽdaꝝ. ⁊ p̃cipue cũ hoc sit boni ciuis officiũ vt velit sepi⁹ admoneri de reb⁹ ill̃. q̄ in rep. vl̃ i ciuitate accidũt In scd̃a v̓o breuit̃ diluciděq̧ narrabi⁹ rẽ ipaz de q̄ volũ⁹ ipm aicũ reddere certiorẽ. aut res illa sit publica de pace l̃ bello. aut de reb⁹ i senatu gestis aut sit p̃uata de negocijs ad alteꝝ nr̃m ptinẽtib⁹. vl̃ d salute et euen-

tu rez nraz . put nobis videbit esse scribendu circa nouitatez et vicissitudine rez ac tpoz. In tercia aut dicem9. hec fuisse q ad ipm amicu scribenda esse videbant. 7 in hoc loco offerem9 eide amico non ptermittere labore aliquem in scribendo de reliqs reb9 q postbac euenient dumo posse9 ipi re gratam facere. cui etia offere9 opaz nraz in oibus accomodatam.

Propositio

Exponat Antonius bruto. belluz indictu ptbis. cui pfectus sit designatus Cicero Exemplum pars i.

Scio brute charissime q cupid9 sis res istas intelligedi que hac in rep. nra gerunt. cui9 cum optimu membrz te esse cognoscas no potes ab ipsa diu abesse qd si fortasse etia tibi abesse ptingat. no pot coz tuu aliq pacto qescere. nisi p amicoruz tuoz lras crebro certioz fias. de ei9 statu . qd ego sic esse itelliga. vt tibi gratificarer cui in pcipua quada dilectioe co iunct9 su. deliberaui id ad te scribere qd potissimu dieb9 istis euenit ij Dum em in senatu pulcherrime starem9. reddite sut ex antiochia litere. qbus significabat. parthos in agru cilicu incursione fecisse oiaq in dies penit9 deuastare qd cu intellexisset senat9 subito decreuit. vt siguli setetias rogaret. eet ne bellu ptbis indicendu. an poti9 cu eis pace ineunda. qz no sine magno rep. dispedio videbat illis posse obsisti. sup q re cu mlte varieq eent patz sentetie. tade deliberatu e vt ptbis bellu indiceret. eiq rei qz nemo videbat. nec sapia grauioz. nec fide maioz. q tata posset puintia sustinere Marcus cicero pfect9 e Jaq ei exercit9 arma comeat9 decretus. vn expectam9 intra paucos dies. eupatore ipm ex vrbe ad expeditione sua pfectuz. Tu interi deos exora . vt h faueat incepto. q resp. nra no solu seruet s etia mirifice augeat iij Hec sut q dieb9 istis hoc in senatu gesta sut de qb9 te putaui certiore faciendu3 si qd pterea acciderit. qd sit notatione dignu facia te de oibus sepissime certiore. cui etiam omnem opaz mea offero. in oib9 tuis optatis qlibetissie pata. vale

18

Expositiua noticie

Expositiua ep̄la noticie ē illa. q̄ ad aliquē aicū scribit quem certiorē reddere volū⁹ de ɔditiōe alicui⁹ p̄sone. quā ipe scire desiderat. cui⁹ ep̄le talis est regula

Regula

Si expositiuā ep̄laꝫ noticie ad aliquem aicum scribere voluerim⁹. cui cupim⁹ declarare ɔditionē alic⁹ p̄sone quā ipe scire desiderat illā sil̄r in tres p̄tes diuidem⁹ In quarū p̄ma beniuolentiā captabi⁹ ab ea p̄sona ad quā scribim⁹. declarātes q̄d ex q̄ ex l̄rīs ei⁹ intellexeri⁹ ip̄m scire desiderare ɔditionem talis viri fueri⁹ valde diligentes in eā p̄quirēda. et q̄d tandē intellexeri⁹ oīa quecūq̄ circa negociū istud erāt intelligenda In sc̄da v̄o breuit̄ et dilucide declarabi⁹ ea q̄ scribere intēdim⁹ apiētes p̄ticularit̄ oēꝫ ɔditiōꝫ illi⁹ viri l̄ etiā illi⁹ rei. cui⁹ ipse aicus ad quē scribim⁹ noticiā habere voluerit Nō si forte de nob̄ ip̄is alicui noticiā dare volueri⁹. p̄mīssa p̄ma p̄te capiē⁹ beniuolentiā a nobisipsis nos excusando si aliq̄d de nob̄ dixeri⁹. q̄d tn̄ dicem⁹ facere nō ex arrogātia. s; solū vt p̄sonā ignotā illi aperiā⁹. qui eā scire desiderat ⁊ tūc quāto modestius poterim⁹. ɔditiōeꝫ nr̄aꝫ narrabim⁹ vt ab aico noscamur In tercia aūt dicem⁹. hec fuisse q̄ de t̄li viro vel tali re intelligere potueri⁹. ⁊ q̄d si aliq̄ p̄ ip̄o aico facere possū⁹ parati sū⁹ ad oīa ei⁹ optata. cui etiā offerem⁹ opaꝫ nostrā in oībus libētissime paratā

Propositio

Exponat Cicero cesari ɔditionez apollonij rhodi. oratoris cui⁹ ip̄e noticiā hr̄e cupit

Exemplum pars i.

Nihil est tam arduū tanq̄ difficile mi cesar quin ill̄d libentissima fronte subirem. vt tibi rē gratā facerē. quia sic me cogit amor singularis et eximius quo inte affect⁹ sum. sicq̄ me cogunt maxia p̄clarissimaq̄ beneficia tua. q̄b⁹ et antea sp̄ me cumulasti. et indies cumulare non desinis Petit a me vt oī diligētia explorarā. apollonij rhodij ɔditionez ad te scribā feci id sedulo. teq̄ de his q̄ scire cupis. certiorē reddo ij. ē ei is apolloni⁹ quē tu scire d̄siderās oīm vir iuditio singl̄ris q̄

nõ tm̃ i oratoria facultate. quaz ipse manifestissime ꝓfitetur ꝟ etiã in phia non mediocre sibi nomen cõparauit. ex hoc do nãq3 cũ ꝓximis dieb⁹ istis in hoc atheniense gynasiũ cõmi grauerit. q2 nemiẽz repit. qui rethorica instituta diligenter enodaret. a philozophia ad istã pedestrẽ orõnẽ se cõuertit in qua tantã ꝓfecto studentib⁹ vtilitatem adiecit. vt videre fa cile videar. iterũ palladẽ ex cerebro iouis natã. in hãc vrbẽ descendisse. iij Plura de hoc hoĩe ad te scribere possẽ. sed ex alijs etiã plura intelligere poteris. hoc vnũ addo. qd̃ si ta lez oratorẽ in vrbẽ euocaueris. nõ ꝑuate solũ ꝟ publice etiã vtilitati non parũ ꝯsules. Si q̃d est p̃terea qd̃ me tibi obseq̃ cupis. iubeas ecce me ad oĩa penit⁹ vota tua libentissime pa ratũ. Uale Gratulatoriũ genus. caput decimum

Ratulatoriũ gen⁹ ẽ illd̃. qd̃ fit quotienscũq3 ad aliquem amicũ nr̃m scribẽtes. volũ⁹ illi gratulari. ꝓ aliq̃ suo bo no ꝯsecuto. ⁊ hui⁹ generis spẽs sunt due. vna ꝓ fortuna. al tera v̾o ꝓ salute.

Gratulatoria

Pro fortuna | Pro salute

Gratulatoria epl'a ꝓ fortuna ẽ illa. q̃ ad aliquẽ amicũ scri bitur cui volum⁹ gratulari. ꝓ aliq̃ dignitate vl' ꝓsperitate ꝯsecuta. cui⁹ epl'e talis est regula. Regula

Si gratulatoriã epl'az ꝓ fortũa ad aliquem amicuz scribere voluerim⁹. cui volum⁹ congratulari. vl' ꝓ aliqua dignitate ꝯsecuta. vl' ꝓ aliq̃ gaudio seu leticia. quã ipse ꝓspera fortu na fuerit assecutus. illam in tres partes diuidem⁹. In q̃ruz prima beniuolentiam captabimus ab ea ꝑsona. ad quã scri bimus. ipam sumop̃e laudantes. et oñdentes qd̃ meritis et v̾tute sua fuerit cõsecuta talẽ dignitatẽ. vl' ꝓsperitatem In secunda vero demonstrabimus quantum hoc nobis fuerit gratum. beniuolentiã captantes a ꝑsona nostra. et declaran tes ꝓpter amorem et beniuolentiã. qua in talem ꝑsonã affi cimur nos fortunaz istã ꝓpriã existimare. In t̾cia aũt deũ ro gabim⁹ vt hec dignitas siue felicitas sit illi ꝑpetue laudi ac

vtilitati futura. sicq3 in hoc loco offerem⁹ illi omnē opa3 no
stram. q̄ libentissie accomodatā. dūmodo possim⁹ circa hāc
dignitatē suā. ei aliq̄d vtilitatꝭ afferre. Propositio.
Congratuletꝛ curioni Cicero ꝓ tribunitia ptāte. quā meri-
to consecut⁹ est Exemplum pars i.
Nescio mihi poti⁹, an tibi gratuler. Curio ꝓ tribunitia ista
ptāte tua. quā nuꝑ v̄tutib⁹ tuis p̄clarissimisq3 moꝝ institutꝭ
compasti tibi em̄ nō mediocrē video gl'a3 accessisse. cui tātu3
honoris gradū. iuuenili p̄serti hac in etate tua ascēdere licu-
it. vt nō min⁹ oīm de te opinione3 supaueris q̄ equaueris
nec id quidē immerito. tantā nanq3 tibi apud oēs existimati
one3 ꝯcitasti vt laus tua nō obscuro nec vario sermone. sed
et clarissima. et vna omniū voce p̄dicetꝛ Mihi aūt nō paru3
decoris et ornamenti adiunxisti. cui tali stēmate decoratum
liceat amicum habere. qui et suo splendore hanc non solum
amicitiā illustrare possit verum ei maximo sit futurus emo-
lumento ij Tibi igitꝛ tueq3 v̄tute gratulor. ꝓ hac dignita-
te tua. tam optima q̄ benemerita. quā licet nunq̄ ambiciose
quesiueris. vtriusq3 tn̄ v̄tutis tue splendore sp ꝓmereri stu-
duisti. mihi v̄o gaudeo cui tantū laudis accesserit. nec id q̄dē
iniuria. oīa em̄ sūt amicoꝝ (vt aiunt) ꝯmunia q̄rum etiā ani
mi adeo dicuntꝛ esse coniuncti. vt vnus ideq3 spirit⁹ duo cor
pora regat ac idem sit in duob⁹ sensus eademq3 voluntas.
iij Dij quoq3 te faustum felicemq3 ꝯseruent. quoꝝ arbitrio
oīa gubernātꝛ. ac ad meliora sp digniora q3 (vt merit⁹ es) te
ꝓuehant vt et tibi et tuis gloria3 immortalē acq̄ras. et reip
tandem bon⁹ ac honest⁹ ciuis euadas. quam diu felicissime
gubernaueris. in eius tandem sinu faustissime quiescas.

Gratulatoria pro salute

Gratulatoria epistola pro salute est illa. que ad aliqnē ami
cum scribitur. cui volum⁹ gratulari aut ꝓ salute. post egri-
tudinem consecuta. aut quia ex aliquo loco saluus redieritꝭ
Cuius epistole talis est regula.

Regula

Si gratulatoriā eplāz in ptes tres diuidē⁹ In quaꝝ pma beniuolentiā captabi⁹ a psona nr̄a declarātes. quātū prius de amici egritudine doluerim⁹. vl' de ei⁹ salute dubij fuerim⁹ si a nobis fuerit sepatus. In scd̄a v̄o declarabim⁹. quanto gaudeo affecti fuerim⁹ Cum de eius salute vel incolumi reuersione intellexerim⁹. et tūc ei de tali salute congratulabimur. deū rogantes. qd̄ hanc pus incolumitatē suā diu seruet. deinde ipm deinceps ab oi malo tueat̄. In tercia autez offerē⁹ eidē aico oēz opaz nr̄az. vt in alijs fieri ꝯsueuit

Propositio Congratulet̄ eustachi⁹ andronico. p salute sue pstine instauratiōe. Exm pars i

Quanto dolore affect⁹ fuerim dieb⁹ istis. eustachi charissie cū pmū ex amicoꝝ meoꝝ lr̄is intellexissez te in grauē quēpiā morbū incidisse p lr̄as quidē tibi significare non possem. existimaui pfecto hanc mihi egritudinē tuā esse ꝯmūez. p eo amore ac beniuolētia qua in te sūope affect⁹ sū ij Sz q̄to maior fuit exacta mestitia. tāto maior nūc leticia successit. et intellexerim te iā. dei opti bonitate iuuāte. in pstinā salutem fuisse restitutū Gratulor igit̄ tibi pus. p ista incolūitate tua instaurata. deūq3 exoro. vt diu te saluū seruet atq3 supstitem vt nos oēs amici tui cupim⁹. ⁊ poptam⁹. tuo amore adeo deuicti sū⁹. vt nūq̄ possi⁹ ab eo auelli iij. Nos q̄3 scias. diuina fauēte pietate. saluos nos omes esse atq3 incolumes. ⁊ oibus votis tuis q̄libētissime paratos dū tibi possim⁹ esse et honori et vtilitati q̄ maxime. Uale.

Exhortatiuū genus. caput vndecimum.

Exhortatiuū genus est illd̄. qd̄ fit quotienscūq3 psonā aliquam ad aliquid pagendū volum⁹ cohortari. et hui⁹ generis species sunt due. vna. scz ad leticiā. altera v̄o ad dolorez.

Exhortatoria

Ad dolorem	Ad leticiam

Exhortatiua epla ad leticiã est illa. que scribitur ad amicum quẽ exhortari volum⁹ ad aliquid pagendũ. qd illi in gaudium honorez. et vtilitatẽ futurum sit. cui⁹ eple talis est regula.

Regula

Si exhortatiuã eplaz ad leticiã ad aliquẽ amicũ scribere voluerim⁹ quẽ cohortari volum⁹. vl ad vtutes capescendas. vel ad gaudiũ p aliqua re suscipiendũ. siue ad aliquid aliud pagenduz. qd in eius vtilitatez redundet. illã in ptes quinqz diuidem⁹ In quarum pma beniuolentiã captabim⁹ ab ipa re declarantes qtũ ipsi amico ad quẽ scribim⁹. sit futura vtilis res. ipa ad quã ipm exhortari studemus. In secunda vero beniuolẽciã silr capia⁹ a re ipa laudãtes ipaz ab honestate et iustitia. et demrãtes ipaz eqssimã eẽ. et qcũqz pbatissimo viro dignã. ad hoc vt ipe amic⁹ facili⁹ incitet ad id faciendũ ad qd ipm cohortãtur. si sẽserit aliqd inde sibi honoris pfectum In tercia aũt demõstrabim⁹ rez ipaz esse possibilem et facilẽ ad pagendum quia naturalit quanto res est facilior. tanto libenci⁹ a nobis suscipit. cum natura nostra a labore pcliuis sit ad libidinez et voluptatẽ. In quarta vo oñdem⁹ huiusce rei necessitatẽ. dicẽtes qd necessario amicũ ipm oporteat tale quid pagere. ne forte in aliqd dampnũ vl dedecus incideret In vltima deniqz ppone⁹. qd volũ⁹ ipm amicũ facere. dantes ei modũ rẽ ipaz pagẽdi. et hec ppositio appellat. q tñ int ceteras ptes est ponẽda. vbi magis ad ppositũ facere videt.

Propositio

Exhortetur fabi⁹ papiriũ ptextatũ. ingeniũ adolescẽtez ad virtutes capescendas Exemplum pars i.

Nihil vnq fuit papyri carissime. qd tam publicis q puatis rebus maiori vnq emolumento fuisse legamus. q ea potissimum virtus. que non solum priuatas domus. verum et publica quoqz imperia regere. gubernare. atqz imprimis augere solita est. hinc et atenieses doctissimos viros rem suam publicam merito inter ceteras prestantissimam redidisse

compimus Nec minus quidem clarissimorū virorū prudentia. sapientissimoq3 ꝯsilio romanā scimus remp. conseruataʒ atq3 mirifice ampliatā. ij Preterea eiusdem ꝟtutis splendorez quo quisq3 potissimū ei familiaris nō minimū quidem honestat⁹ est. est enī tanta ꝟtutis grā tanta glīa et auctoritas vt facile ex ignobili quēq3 nobilē ex mortali imortalē reddere possit. iij Ad hāc igit̄ ꝟtutis laudē ꝓ singulari i te beniuolentia mea his meis lr̄is te incitare disposui non qꝺ ad illā te tua sponte satis incitatū eē diffidā s3 vt amorez i te meum apud te testificatū relinquā iiij Nec ꝑfecto tibi ad virtutē capescendā difficilis ꝯ ditus patet hāc em̄ tibi facillime cōpabis si. hoc statueris quaꝝ laudē gloriā adamaris. qb⁹ artib⁹ hee laudes cōpant̄ in his potissimū eē elaborandū v. Hec vides quanta tibi hac maxie tēpestate necessaria sint. cū cadenti reip. tali sit op⁹ defensore q̄ omī ꝟtute vallat⁹ eā in pstinū statū veterēq3 libertatē merito sit vendicatur⁹ vale.

Exhortatiua epl̄a ad dolorem

Exhortatiua epl̄a ad dolorē est illa q̄ scribit̄ ad aliquē amicū quē exhortari volū⁹ ad lachrimas et merorē. ꝓ aliqua fortuna aduersa. vel publica vel priuata. et hui⁹ epl̄e talis est regula.

Regula

Si exhortatiuā epl̄az ad dolorē ad aliquē amicum scribere voluerim⁹ quem ad lachrimas vel luctum incitare voluerimus ꝓ aliquo casu aduerso qui nobis vel amicis ꝑuate acciderit vl̄ publice etiā euenerit. illā in ꝑtes q̄tuor diuidē⁹ In quaꝝ ꝑma beniuolentiā captabim⁹ ab ipa re. demonstrantes q̄ꝺtū sit iustū ⁊ honestuȝ. aut ꝓ amicoꝝ aduersitatibus aut ꝓ publicis incōmoditatib⁹ dolere. cū ꝑcipue huiuscemōi calamitates debeamus cōmunes existimare In secunda ꝟo narrabimus casum ipsum. ꝓpter quem volumus ipsum amicum ad dolorē cōmouere In tercia aūt cū verbis accomodatis exhortabimur ipm̄ ad dolorē. ꝓ tali re suscipiendum In quarta vero et vltia demōstrabim⁹. quātum sit necessariuȝ in huiuscemodi calamitatib⁹ dolere. vt post dolorē succedat

D i

21

cogitatio et cura consulendi ipis rebus afflictis pmittentes etiam nos opaz nostrã. in omib⁹ fore paratã dũmodo possi. mus aliquid prodesse Propositio

Exhortetur plancũ Cicero ad dolorẽ capiendum p reip. ro mane oppressione.

Exemplum pars i.

Cum iure tam diuino q̃ humano cogente. post plentissimũ in deos obsequiũ. quicq̃d in nobis ẽ. illud totum patrie reicq̃ publice debeatur. p cui⁹ nõ solũ psperitatibus letari incom moditatibusq̃ lugere debem⁹. s p qua etiam sanguinẽ effũ= dere. si opus est debiti sumus. non suz ab officio boni ciuis alienũ arbitrat⁹. si expositis calamitatib⁹ nr̃is. te ad nobiscũ lachrimandũ incitauero. ij Scias plance charissime pristi= nam illam dignitatem et auctoritatem nr̃az. qua mirifice hoc in senatu pollebamus cesaris nunc iniquitate penit⁹ esse sub= lataz. qui monarchiã imperij ɔsecut⁹. nõ solũ patres ab vrbe ppulit. s nec alicui viro bono liberuz ampli⁹ nomẽ reliquit iij Quis igit̃ est tam ferreus ciuis. qui se a lachrimis con= tinere possit amissa nanq̃ dignitate nostra. quid reilquum nobis est nisi vt in luctu et squalore iaceam⁹. flem⁹. ploram⁹ vllulam⁹ tota die. te q̃ lachrimaꝝ istaꝝ etiam volum⁹ sociũ habere. iiij Necesse em̃ est vt gemit⁹ augeãtur lachrime ex crescant. plorat⁹ crebrior fiat hec em̃ fortassis aioꝝ quedam irritamenta fuerint. q̃ diu iniuriã istam pati nequibũt. qd̃ si quis ad hãc laudabilẽ puinciã aim adiecerit. nõ recuso labo rem s poti⁹ ad omẽ capitis piculũ subeundũ. omnem opam meã vitã deniq̃ ipsaz libentissime paratam voueo Vale.

Dissuasiuum genus. caput duodecimum

Dissuasiuũ genus ẽ illd̃. qd̃ fit quotienscũq̃ ad aliquem amicũ scribim⁹. quẽ si viderim⁹ inclinatũ. ad aliquid peragẽ dum. ab eo volumus deducere. et hui⁹ generis species sunt due vna. s. a leticia. altera vo a dolore. ¶ Dissuasiua.

A leticia A dolore.

Dissuasiua epl'a a leticia est illa. q̄ scribit̄ ad aliquem amicuꝫ quē si viderim⁹ inclinatū ad aliqđ reп̄hensibile gaudiū ip̄m ab eo conabimur retrahere. et hui⁹ epl'e talis est regula.

Regula

Si dissuasiuā epl'am a leticia ad aliquem amicū scribere voluerim⁹. disuadere intendim⁹ ne in aliquā indebitā leticiam prorumpat. vel ad aliq̄d faciendū ꝓperet. qđ ip̄e sibi bonū futurum existimet. illā sil'r in ꝑtes quinqꝫ diuidem⁹. In quaꝝ p̄ma ondem⁹ rei ipsi⁹ inutilitatem. si fecerit eam. et om̄ibus medijs demonstrare conabimur ipsaꝫ omnino esse dolosam In scđa vo apiemus rē penit⁹ esse iniustā et inhonestam ꝛ minime viro bono ꝯdecentē. ita vt ꝑ hec media ip̄m laicum nr̄m inducam⁹ ad hoc. vt rē ipsam existimet. nullo pacto eē faciendā In tercia aūt ꝓponem⁹ quo pacto sit ab ipso amico pagendū. vt a tali re facienda desistat et sil'r rei ipsius moduꝫ apiem⁹. q̄ debeat in ip̄a re ꝓcedere. In quarta vero demōstrabim⁹ quātuꝫ sit ipsi amico facile. a tali re facienda desistere. ita vt per hanc facilitatem citius inducat̄ ad ꝑsuasionem In quīta vero et vltia declarabi⁹ necessitatē ipsā. ꝓpter quā sit coactus a tali leticia desistere simulqꝫ ipsi amico offerem⁹ ommem operam nostram. si voluerit ꝑ suasionibus nostris morem gerere.

Propositio

Dissuadeat. Curioni. Cicero. in leticiam ꝓrumpere. quia Cesar monarchiam obtinuerit imperij

Exemplum pars I.

Inueterata fuit. dignissimaqꝫ vniuscuiusqꝫ philozophantis opinio. Curio charissie Nihil viro bono inutili⁹ esse. nihilue dānosius. q̄p de sue reip. oppssione gaudere ꝑ c⁹ ꝯseruatiōe q̄nto quis maiorē laudē ac gloriā ꝯsequit̄ tāto maiori nota dignus efficitur. q̄ in eā aliq̄d atēmtare studuerit ij Adde p̄terea qđ nihil vnquā viro digno inhonesti⁹. nihilue turpi⁹ existimari potest. quam in reip. sue casibus leticiaꝫ preseferre pro qua si quis etiam pulcherrimum sanguinem exposuerit non modicam sibi gloriam et laudem comparabit. ij

Cum igitur intelligaz te ꝑ cesaris victoria. tantū gaudij suscepisse vt vix te ab eius publica ostentacionē continere possis doluí certe. te intantū dilapsum fuisse facin⁹. vt eciā i malū tue pr̄ie gaudere possis. proinde te hortor. vt ab ista leticia vana et turpi desistere velis. iiij Facile em̄ tibi est omnez leticiā istā in lachrias vertere. cū p̄cipue optim⁹ semꝑ ciuis furis existimat⁹. cuius officiū est illā pulcherrimā mortem ducere que ꝑ patria suscipitur. v Adde eciā ꝙ intantis totꝗ reip. ꝑturbationibus tibi necesse est. nō solū ab hac animi hilaritate discedere. sed et ꝑpetuas lachrimas piclitanti patrie ꝯdonare. vides em̄ ꝗnta etiā tibi sit mala i hac publica calamitate patiēda. nisi corde ⁊ animo. in gemiscens. cadētibus reb⁹ mature ꝯsulueris. qd̄ vt facias te rogo. et ad id pagendum om̄ez tibi opam meam paratam deuoueo Uale.

Dissuasiua a dolore

Dissuasiua ep̄la a dolore est illa. que ad aliquē amicū scribitur quē si videri⁹ inclinatū ad aliquē rep̄hensibilē dolorē. vl̄ minime laudabilē. ip̄m ab eo deducere conabimur. et huius epistole talis est regula.

Regula

Si dissuasiuā ep̄laz a dolore ad aliquē amicū scribere voluerim⁹. cui dissuadere intēdim⁹. ne ꝓpter aliquā causā in merorem deducat̄. quem ipse forte incōsiderate suscipit illā sil'r in ꝑtes quiꝗ diuidem⁹ In quaꝝ p̄ma declarabim⁹ ꝗtum sit inutile vel damnosuz ipi amico nr̄o, cui in tali casu dolorem ostendere cū p̄cipue hoc nō sit viri sapiētis officiū. vt in reb⁹ aduersis dolere debeat. In sc̄da v̄o demonstrabim⁹. ipi aico nō eē honestū vl̄ laudabile. si ꝓpter ipaz rem doleat. et hic si volueri⁹. aliꝗ ratiōez adducē⁹. ꝓpter quā ꝓbem⁹ turpe esse ipi aico nr̄o. si in dolore diuti⁹ moret̄ In tercia aūt conabimur oib⁹ medijs q̄b⁹ nob̄ possibile fuerit. ip̄m aicū a tali dolore deducere ⁊ in gaudium poti⁹ et ꝯsolationez inducere In q̄rta v̄o demōstrabi⁹. hoc facile eē si voluerit amicus ad leticiam se vertere. et ab ipso dolore discedere. In quinta vero

et vltima ostendemus quantũ sit ipsi amico ad quẽ scribim⁹ necessariũ. vt a tali mesticia penit⁹ discedat. adducendo aliq̃ rationẽ. q̃ videat ad ꝓpositũ facere. nã ep̃la ista est quasi similis ep̃le ꝯsolatorie. de qua sup̱ius mentionẽ fecimus et simul etiam in hoc loco. si nobis videbit̃. offerem⁹ ipi amico omñẽ opaꝫ nr̃aꝫ. dũ possum⁹ ipm a tali mesticia vl' dolore remouere et in aliq̃d gaudiũ deducere. Propositio

Dissuadeat marco antonio brut⁹. in luctu tabescere. ꝓpter iulij cesaris interitũ Exemplum pars i.

Hoc ẽ officiũ optimi cuiusq̃ȝ ciuis marce antoni charissime. vt nõ solũ remp. suã ⁊ bonũ cõmũe diligat. ꝭ illd etiã p virili sua querere. et q̃situ mirifice ꝯꝭuare conet̃ p q̃ tutãdo. etiã si op⁹ fuerit. q̃libẽtissĩe sanguinẽ ipm effũdere cupiat. qd q̃ facere neglexerit. vel acriter puniri debeat et a senatu alien⁹ cẽseri. ij Nõ eñ laudabile ẽ: ymo turpissimũ et detestãduꝫ facin⁹. p p̃uato bono publicũ et ꝯmũe sp̱nere. ac sp̱nẽdo destruere ymo et q̃ hoc facere p̃sũpserit. penas luere decꝫ. et nullũ morte sua amicis luctũ relinquere iij Cũ igit̃ ꝓpter cesaris interitionẽ. videã te in merore et luctu constitutum nõ possũ nõ sũope mirari cũ p̃serti te sp̱ bonũ ꝓbatissimũq̃ȝ ciuem cognouerim qui nõ solũ de rep. tua semper benemereri studuisti. sed omnes in eam crudelissime delinquentes tanto persecut⁹ es odio vt tanq̃ȝ in matrem tuam seuiẽtes fuissent. eos sic tibi inimicos existimaueris. recipe igitur priorẽ animum tuum in patriaꝫ. et p nequissimi tyranni nece noli tantop̱e cõmoueri. q̃ nullã viris bonis libertateꝫ relinqens pulcherrimã reip. faciẽ in turpissimã ꝯuerterat iiij Facile nanq̃ȝ est tibi viro prudentissimo a dolore et luctu ad leticiã potius et consolationem animuꝫ deducere. cũ p̃cipue videas tali occupatore extincto. pristinam iam sibi libertatem ipam recup̱asse v Cogita p̃terea. quantũ tibi hoc p̃sertim tp̱e necessariũ sit. vt relicto merore serenissimã p̃rie tue faciẽ ostẽdas que tuis subsidijs fulta. possit aliquãdo ex tantis calami

tatibus respirare. qd vt facilius facere possis. dabim9 operā omēs nos amici tui. vt in rebus omīb9 nostra officia sint tibi q̄libentissime parata. Uale.

Inuectiuū genus. Caput decimumterciuz.

Inuectiuū genus ē illud qd fit q̄tienscūq3 psonā aliquā vel amicā vel inimicam rephendere volū9. p aliquo crimine sceleris vel ignorantie. et hui9 generis species sunt due. vna. s. criminis. altera v̄o contentiōis Inuectiua

Criminis Contentionis

Inuectiua epl'a criminis ē illa. que ad aliquā psonaz scribit aut aicaz vl' inimicā. quā p aliq̄ scelere vl' flagitio. siue remisse siue excandescenter volumus accusare. cuius epl'e tl'is est regula. Regula

Si inuectiuam epl'az criminis ad aliquā psonā scribere voluerimus. pmo scire debem9. quod si psona ipā ad quā scribimus est nobis amica. remissa inuectione vtenduz erit et pri9 verbis asperis accusandum. deinde in bona verba desinēdū Si vero inimica fuerit psona. tunc in tres potissimum ptes ipsam epl'am diuidemus. In quarum prima beniuolentiaz captabimus a psona nr̄a. declarātes qd ad talē inuectiōz nō volūtarie. s coacte sum9 ipulsi. et qd sepenūero a tali iīmico lacessiti ad vltim vsq3 ppessi sum9. s nūc ampli9 pati nō possimus cū p̄cipue isti9 psone vitia in alicui9 damnū verterent si nō essent accusata et castigata. In scda v̄o rem ipsam rephendēdā adducem9. simulq3 rationes oēs. que ipi inuectiōi videbunt accomodate. In tercia vero si amica erit nobis psona ad benignum aliquem sermonem conuertemur. ipsaz monentes vt a tali facinore desistat. quod si fecerit omnem ei operam nostram offeremus. q̄libentissime paratam. si vero inimica erit psona beniuolentiā itez a nr̄a psona cstituem9 dicentes nos amplius nolle in ipm inimicū inuehi. ne poti9 pter odium id fecisse videamur. q̄ pter veritatem. sed qd in aliud tempus cetera volumus dicenda reseruare

Propositio

Inuehat̃ Cicero in luciũ catilinã. qui in patriã remp. conigi-
rare parat   Exemplum   pars   i.
Nihil est luci catilina. qđ me magis hac tempestate sollicitet
et intollerabili pene dolore ꝯficiat. q̃ꝑ qđ et mľtoꝝ sermõibus
et lr̃is intellexi te. s. in patriã tuã. ꝓ cui⁹ deberes libertate li-
benter vitã effundere. ꝯiuratioñe parare qđ ꝑfecto inter ce-
tera vicia. scelestaq̧ facinora tanto detestabili⁹ ẽ. quãto bonũ
ꝯmune ꝓuato melius nobiliusq̧ censet̃ vnde nisi me amor
sũmus. q̊ in te afficioꝛ. mutuaq̧ beniuolẽtia nr̃a impelleret.
poti⁹ mihi tacendũ q̃ꝑ ad te scribendũ existimarẽ. volui tamẽ
hec pauca ad te mittere. vt q̊d nã potissimũ hac in re senseri
apđ te testatũ relinquerẽ ij Quis furoꝛ. que insania queue
potius dementia. te ad tantũ scelus pagẽdũ ꝯmouere potest
Tu ne pr̃ie filius. vel ei⁹ mẽbrũ. scelestas audebis in matrẽ
vľ poti⁹ coꝛp⁹ tuũ man⁹ inferre. lugẽtesq̧ pueros lachꝛiman-
tes matronas. luctuosos ciues. lugubꝛẽ senatũ destructã rẽp.
deoꝝq̧ ꝓfanata poteris cernere tẽpla. et q̃b⁹ q̃so oculis ista
ꝯpicies Sz regiã inq̃es dignitatẽ quero domiatũ ꝯcupisco.
Et q̃ ꝑ deũ imoꝛtalẽ potest esse dignitas. tľi merito noĩe de-
coꝛanda q̇s domiat⁹ honest⁹. q̃ reip. lachꝛimis. bonorũq3 ci-
uiu3 depopulatiõe paret̃. Jlle q̇dẽ iuditio meo ẽ honoꝛ existi
mand⁹ Jlla merito dignitas appellãda. que in remp. collat̃
merit̃ acquirit̃. Nihil est eñ. qđ maioꝛis fruct⁹. gloꝛieq̧ esse
possit. nec quicq̃ꝑ ex omnibus rebus humanis est pꝛeclarius
atq3 pꝛestãtius. q̃ꝑ de rep. benemereri. Tu autẽ reip. oppꝛessi
onem immoꝛtalem tibi laudem parare speras falleris (mihi
crede) catilina. ac lõge decipieris. Uide nedum tibi immoꝛ-
talitatem queris vitam amittas. at3 exiguam hanc existima-
tionem quam tibi olim concitasti. sed fedissimo nomine detur
pes ac dehonestes. iij Repelle igit̃ a te inclementissimam
vľ poti⁹ nefariã mentẽ istã ac reip. incũbas. que teq3 tuosq3
dignis ac ꝑciosis quidẽ possit mũerib⁹ dignitatibusq3 exoꝛ-

nare vt oībus gratus. oībusq͛ iucundus existens. in dulcissi me tandem patrie sinu susceptus. diu faustus felixq͛ viuere possis qd̄ si facere volueris. vt spero et opto. omnē tibi operā meā offero. in oībus tuis optatis q̄ libentissime paratā vale.

Inuectiua cōtentionis

Inuectiua ep̄la contentionis est illa. que ad aliquam p̄sonā scribit cui⁹ ignorātiā rep̄hēdere volū⁹. sup̄ aliq̄ loco hūano sup̄ q̄ ē nobis cū ea cōtentio. cui⁹ ep̄le t̄lis ē reḡla ¶ Regula

Si inuectiuā ēp̄lā contentionis ad aliquā p̄sonā scribere voluerim⁹ cū qua nobis sit ꝯrouersia. sup̄ aliquo loco studioso vl̄ hūano. et ipsius in ea re ignorantiā rep̄hendere vel accusare curauerim⁹. illā in p̄tes sil̄r tres diuidē⁹. Et q̄uis possim⁹ ipā ep̄lam dirigere ad eam p̄sonā ad quā scribim⁹ melius tñ est qd̄ ipā mittam⁹ ad aliquā terciā apud quam tanquam iudicem res ipsa agatur Sed vtcunq͛ sit. in p̄ma p̄te ep̄le. ostendemus sicut in supiori factum est qd̄ non sit officium vel consuetudo nr̄a in tales controuersias venire cum potius semp̄ pacem et quietem amauerimus ꝛ qd̄ sepenūero p̄uocati. ad vltimū vsq͛ simus p̄pessi. Tamen dicē⁹ impresentiarum tantā esse aduersarij nostri insolentiā que precipue tendit ad honorē nostrū denigrandum quod nullo pacto amplius tacere possim⁹. s̄ poti⁹ omnino velim⁹ rē istā agere apud ipsam p̄sonā. ad quā scribimus vt p̄pter bonitatem et prestantiā suā velit sup̄ ea re iudiciū ferre In secūda vero narrabim⁹ breuiter et dilucide. rem ipam super qua ē inter nos exorta controuersia simulq͛ recitabimus rationes nostras. ipsas confirmando. et per oppositum ratiōes aduersarij confutabimus In tercia aūt dicemus. multa etiā alia nobis dicenda esse. q̄ tñ dicere nolumus ne videamur poti⁹ odio q̄ veritate faciente. eius ignorantiā accusare rogabimusq͛ amicum nostrum. vt super his rebus imperitiā aduersarij nostri iudicet simulq͛ illi commendabimus nos. et ei offeremus omnē operam nostram in omnibus paratā

Propositio

Inuehat in batillum gelius q impsonale verbuz dicit nu̅eris et psonis carere Exemplum pars i.

Nihil vnquam a me magis alienu̅ esse volui. obseruantissime doctor. q alienis detractionib9 delectari. que pfecto iniquu̅ et sp maliuolu̅ hois animu̅ psefeˀrut. s poti9 ab inimicis meis et emulis sepissime lacessitus. ad vltim vsq ppessus sum ne iniquinatissimis et inpudentissimis eoruz maledictis ru̅dere conat9. aliquid in me simile ee̅ ostendere̅ qd me ad ru̅dendu̅ alliceret. Sz cuz diеb9 istis varias in me batillus contumelias coiectare no̅ cessz. q no̅ solu̅ ad litterariam controuersia̅. s ad honori s q mei offensione̅ ptine̅t. statui no̅ amplius silere. sed apud te iudice̅ pitissimu̅ in huiuscemo̅i controuersia̅ agere ij.

Clamitat ignora̅tissim9 iste nebulo. vbu̅ impsonale nu̅eris et psonis carere cu̅ impsonale a psonaz carentia pcipue dicatur nec sibi aliquo pacto p suadere pot impsonali vbo numeros et psonas accidere. qd licet mltis possez rationibus et auctoritatib9 approbare. vna̅ tn̅ potissimu̅ adduca̅. q inter ceteras facilior existimat. Certu̅ em̅ est vbo psonas et nu̅eros accidere. accide̅tia au̅t no̅ comunia sed ppria su̅t vniuscuiusq ptisorois. ita q oib9 spe̅bus sub suo genere contentis conuenire debent. vt psiano placuit. ergo nu̅er9 et psona etiam verbo impsonali accident. vl impsonale vbu̅ non erit. sed cu̅ impsonale vbi spe̅s sit. relinquet ipm etia̅ nu̅eros et psonas habere Nec obstat ei9 denoi̅atio. qd. s. a psonaz carentia impersonale dicatur. na̅ sicut Mute dicunt littere no̅ quia omnino voce careant. sed quod ad similitudinem ceterarum litterarum sint tanquam mute. cum vocem minimam habeant. ita et impersonale dicitur. non quod siue personis sit sed quod ad similitudinem personalis. illas distinctas habent. sit tanquam sine personis. cum eas confusas habeat. iij.

Plures quidem et alias possem huiusce ignorantissimi hominis ineptias scribere quas dedita opera premittere statui. ne illas capiendo. odiose potius. q veridice id facere

25

viderer. Tu igitur sup his rebus sententiã feres. qui latinitatis nostre lumẽ existis. ⁊ me tibi commendatũ habebis cui ego omnem meam opam offero. in omnibus votis tuis q̃libentissime accomodatam Vale

Expurgatiuũ genus. caput decimumquartum.

Expurgatiuũ genus est illd. qd fit q̃tiẽscunq̧ aliq̃d nobis obiectũ expurgare volũ⁹. vł cu3. circa rẽ aliquã. q̃ nobis posset opponi. excusationem nostram exponere conamur. ⁊ hui⁹ generis spẽs silr sũt. due. s. Criminis altera vo Cõtentiõis

Expurgatiua

Criminis — Contentionis

Expurgatiua epła criminis ẽ illa q̃ ad aliquã psonaz scribit amicã vł inimicã. a qua fuerim⁹ aut remisse aut excandescẽter. pro aliquo scelere vel flagitio accusati. cui⁹ quidez epistole talis est regula.

Regula

Si expurgitiuã epłaz criminis ad aliquam psonam scribere voluerim⁹. primo scire debem⁹ qd ista epła dupliciter fieri potest. vno sc3 mõ remisse. et altero excandescẽter. Remisse scribit hec epła. qñ apud amicũ nos volum⁹ excusare. p aliq̃ crimine. cui⁹ etia3 ipse nos remisse insimulauerit. ⁊ tũc epła potius excusatoria dicit. Excandescent aũt hec epła scribit. qñ aut apud inimicũ nos defendere volum⁹ ab aliquo crimine obiecto. aut apud aliquam terciam psonaz. qd visitatius ẽ Sz quocũq̧ modo fiat ipa epła. eã in tres potissimum ptes diuidere solem⁹. In quaꝝ pma p aliquã rationabilẽ causaz aut verã aut saltẽ verisimilẽ nos excusam⁹ ab eo crimie qd fuerit obiectũ dicentes. aut hoc nõ eẽ veꝝ qd ab ipa persona scribat. aut p inprudentiã vel ignorantiã et non maliciose id fecisse quod nobis vitio asscribitur. In secunda vero aut remisse aut excandescenter. secundum epistole misse naturam ipaz psonaz ad quam scribimus. vel tali vel alio vicio criminabimur. dicentes quod boni viri officium est antequam alios reprehendat se ipsum inspicere ne cecus cecum illu

dat. In tercia aũt et vltia. si remissa fuerit epl̃a pmittemus amico nr̃o. in tale crimen amplius non esse lapsuros. similiter cohortabimur eum. ne et ip̃e in talẽ culpã incidat cui⁹ eum accusauerim⁹. q2 eodẽ illũ crimine ɔdempnabim⁹. cui etiam offerem⁹ omnẽ opaz nostrã. in om̃ib⁹ suis optatis merito parataz. Sed si excandescens fuerit epl̃a. cohortabimur psonã illã. ad quã scribim⁹. vt deinceps a detractione desistat. quia si que vult dicere preterit. que nõ vult fortasse audiet. Vel si ad terciam psonaz scribat epl̃a. possũ⁹ silr̃ inimicum admonere vt a maledicendo se abstineat. deinde excusabimus nos si contra viri boni officiũ iimico detraxerim⁹. dicentes quod hoc ex iniquitate non fecerim⁹. sed poti⁹ vt suis maledictis finem aliquando imponeremus Propositio

Expurgat se. L. catilina coniuratiõis crimine. cuius fuerat a Cicerone insimulatus.

Exemplum pars i.

Ea semp fuit conditio mea patres conscripti. vt maliuolos penit⁹ hoĩes. alieneq; fame seuissimos obtrectatores abhorrerẽ. nihilq; magis viro bono detestabile existimarẽ. q̃ mordaci quodam liuore aliena carpere ac lacerare. hacq; tã diu in sentencia pmansi. quod a plerisq; sepenumero lacessitus. ad vltimum vsq; p pessus sum Sed cũ diebus istis ab inuidissimo huiuscemodi rabula. oĩmq; bonoꝝ inimicissimo assiduis obtrectationib⁹ ꝓuocat⁹ sim dissimulaui quo ad potuit ne si maledictis om̃ibus rñderem in idez ꝓcacitatis viciũ incidere. qd̃ inpudentissimus iste scurra non erubescit cum tñ adhuc quotidianis me couicijs suis lacerare nõ desistat. bõa cum vestra venia patres conscripti in vocem tandem erumpere statui. atq; vno (vt aiunt) labore duas erumnas soluere. et maledictis scilicet carnificis huius respondere. Et eius nobis scelestissimam conditionem aperire. quo manifestius scire positis. quantum sit eius calidissimis dictis astucijs atq; versutijs fidei adhibendum. Exclamat ho:

26

norū oīm inuidissim⁹ iste calūniator catilinā bonū optimūq3
ciuē in patriā ꝯiurasse. q̄ quondā nō opib⁹ solū. ꝟ et sanguie
ꝓprio a suis sp ꝓgenitorib⁹ ꝟuata est Exclamat inquilinus
cōtra patriciū. rez. s. publicā suā. suā in q̄ cui⁹ ab vrbe ꝯdita
ad hec vsq3 tpa membꝝ sp extitit. destruere conari. tanq̄ alt
alteri inter se corpis art⁹ rebelles eēnt Huic ne sceleri pres
ꝯscripti credendū censetis. qui tanq̄ compta foret hec coniu-
ratio. in ꝯiu ratione inuehit. qua queso cōiectura. quibus si-
gnis. quoue monēte id ꝑcipe potuit. nisi fortasse suoꝝ ꝯscien-
tia scelerꝝ. qđ in se videt delirus senex in alijs supicetur. qui
nullū vnq̄ bonū ciuē amare potuit. ꝟ omib⁹ sp infens⁹. die
noctuq3 insidias parare contēdit. q̄ se omib⁹ vilissi⁹ arpinas
ꝑferre possit. .ij. Uidete queso pres ꝯscripti q̄tum sit huic
pessimo viro fidei ad hibendū. vt aliquātisp ad ei⁹ scelesta fa-
cinora me conuertā. Nup em̄ cū albis pedibꝫ hāc se in vrbez
contulisset. ac in ani quadā eloquētia sua fret⁹. pauprimorū
in se animos ꝯuertisset suis adeo eos illecebris spoliauit. vt
nihil ipsis amplius reliquuz fecerit Hinc ex inopia subito in
maximas diuitias dolose excreuit hinc dom⁹. hinc agri. possessi-
ones: serui. clientes. q̄ oīa tam cito sibi parare non potuisset.
nisi insidijs. q̄bus abundat. pauperrrime plebis bona surri-
puisset Ex hac igit̄ felicissima opulētia tanta supbia excreuit
vt patricio q3 ordini infensus non illi solum molestus esse.
verumetiam eum pro viribus destruere conetur. iij At
tin gerem ꝑfecto reliqua nephanda huiusce nebulonis faci-
nora et plurima quidē. nisi benignissimas aures vestras tali
commemoratione offendere dubitarem. vidi em̄ graui⁹ au-
ditorum animos offendere. qui aliena flagitia aperte dixere
q̄ eos q̄ commisere. ꝑinde ea dedita opa subticebo. vestruz
tn̄ est res istas equo animo cognoscere ac ciuē vrm ab huiu-
ce rabule in insidijs liberare.

Expurgatiua contentionis

Expurgatiua epl'a contentionis est illa. que ad aliquam pso-
naz scribitur. a q̄ rephēsi fuerim⁹ sup aliquo loco hūano sup

quo fuerit inter nos intentio. cui⁹ epl'e t'lis est regl'a ¶ Regl'a

Si expurgatiuaȝ epl'aȝ contētiōis ad aliquam p̄sonaȝ ſcribere voluerim⁹ a qua fuerim⁹ rep̄hensi sup aliq̄ uo loco super quo inter nos fuerit aliqua controuersia Scire prius debemus. q̄ꝺ vt plurimū talis epl'a scribit̄ ad aliquā terciaȝ p̄sonaȝ ꝑut epl'a superior. apud quam huiuscemodi cōtrouersia tractatur. sed nihilomin⁹ potest ad ipsam personaȝ propriam dirigi ad quam scribere intendim⁹. Sȝ vt cūqȝ sit. epl'a ista sil'r in tres potissimū p̄tes diuidet̄ In quaꝝ prima faciemus prius exordiū. declarātes qua causa simus incitati ad respondendum illi. ad quē scribere volumus. vel de quo loqui intendimus. et q̄ꝺ licet nō sit nr̄a ꝯsuetudo altercari. ⁊ p̄cipue cū hominibus malis et ignorantib⁹. tñ ne tacendo videamur. ꝯsentire suis detractionibus. voluerimus illi respōdere. Et tūc adducemus rationes aduersarij nr̄i. quas ipse scripserit. et illas ꝯfutabimus ꝑut melius poterimus In secunda vero p̄te ex opposito demonstrabim⁹ aliquā ignorantiaȝ aduersarij nr̄i. q̄ oībus sit manifesta et tñ cū om̄i moderatione conabimur in ipsum inuehi. ostendētes eū penit⁹ eē litteraꝝ oīm vel reꝝ exp̄teȝ. In vltia aūt dicem⁹. q̄ꝺ licȝ plura essent de tali hoīe dicenda. que ipsi⁹ ignorantiā appuisset tñ nolum⁹ ea oīa recitare. ne videamur potius ꝑpter odium q̄ꝫ ꝑpter rei veritatem. in ipsum inuehi. simulqȝ dicem⁹ nos voluisse hūc aicū nr̄m tanq̄ꝫ reꝝ istaꝝ iudicē ꝯstituere vt ip̄e intelligat: qua causa fuerim⁹ ad scribenduȝ incitati. cui etiaȝ offerem⁹ om̄eȝ opaȝ nostrā in omnibus eius amici votū q̄ꝫ libentissīe paratā ⁊ penit⁹ accōmodatā.

Propositio.

Expurget se batill⁹ ab ignorātia. c⁹ fuerat accusat⁹ a gelio.

Exemplum pars i.

Accusat⁹ a gelio sepenumero ignorantie doctor excellentissime non solum super quibusdam humanis locis. in quib⁹ iaȝ p̄ multos dies inuicem disceptauim⁹. sed fere sup oībus q̄ doctū viꝝ intelligere decet. licet in gratis in hac (vt ita dixerim) sanguinariam palestraȝ descendaȝ. nō possum tum dis

ferre. qui rñdeam. ne scdm publij mimographi setenciaz ve teres ferendo iniurias. nouas inuicem. et pfecto nibil mibi gratius est q coraz excellētia tua huiuscemodi ɔtrouersiam agitari. q et toti⁹ hūanitat et vtriusq ɔtut laurea ɔsecuta ē Accusat me simplicissimus iste nebulo qd verbum impsonale dixerim. nūeris et psonis deficere. tanq rem falsam. et ab omni penitus veritate semotā. nititurq hoc psciani auctoritate pbare. dicentis ideo psonas et nūeros impsonali accidere. qz accidētia generalia debēt esse oibus suis speciebus. cui licz rñdere nō deberē. tanq ignaro. et rudissimo viro tñ volo ipm liberalitatis mee pticipē fieri. eiq declarare qd hactenus pcipe nō potuit Accidentia duob⁹ modis accipiunt. scz ɔprie et ɔmūiter. si ɔpria dici⁹ esse accidētia vbi. tūc verū est q oibus suis speciebus ɔuenire debent. et hoc modo verbuz impsonale numeros et personas habebit. Si vero communia tunc verbū impsonale vt a personali distiguat numeris (vt ego existimo) et persōis carebit. ij Hoc volui ipsi ɔdonasse munus. Sed in reliquis cum tali viro silentium poti⁹ q oroz mibi statuo laudabiliorem non em mibi esset honori cum tali viro diutius contendere qui etiam prima grammatice rudimēta ignorat. quiq nibil vnq de se boni pstitit. nisi plagiario quodā furta multa etiam enormiter elaborata. q omia si narrare vellē. viderer poci⁹ ex maliuolētia q rei veritate in ipsum inuebi. iij Dimittam igitur quod dicēdū erat in aliud tempus apiendū si me ledere perseuerabit. tua tñ pstantia bene ɔgnita vtriusq sententia sapientissimuz. vt eius moris ē. iudiciū feret. cui me in omnibus vot suis offero paratissimum Uale.

Domesticum genus. caput decimumquintum

Domesticum genus est illud qd fit ɔmuniter quando de rebus nr̄is domesticis ac familiarib⁹. aliquē amicuz admonere intendimus. Et huius generis species sunt due Una scilicz de proprio statu. altera de negocijs

De ꝓprio statu De negocijs

Domestica ep̄la de ꝓprio statu est illa. q̄ ad aliquam ꝑsonaꝫ scribitur. quam de salute aut egritudine nostra vł aliena admonere volū⁹. cui⁹ epistole talis est regula Regula

Si domesticaꝫ ep̄laꝫ de ꝓprio statu ad aliquā ꝑsonā scribere voluerim⁹. quā admonere intendim⁹ de nr̄a vel aliena salute aut egritudine. illā in tres ꝑtes diuidere debem⁹. In quaꝝ ꝑma scd̄m consuetudinē Ciceronis. solem⁹ istam vel ei similem clausulā apponere. Si vales bene ē. ego quidem valeo In scd̄a vero recitam⁹ dilucide ac breuiter vł saluteꝫ nr̄aꝫ vł salutis repatione͂. si egroti fuerimus. vel forte etiam egritudinē alicui⁹ aīci vł cognati nr̄i. et q̄ pacto se in principio egritudinis habuerit. et tandē q̄bus medijs sit liberatus sꝑ in oīb⁹ his deo gratias agētes. qui sic fieri voluerit. Uel etiā si casus acciderit. scribem⁹ de ꝯditione nostra. vel in paratis nostris opib⁹ vł in dignitate q̄sita. ita vt videamur de his reb⁹ aīcum admonere. qui vł letari. vł dolere debeat. de vtraqꝫ fortūa nr̄a In t̄cia aūt ⁊ vltia solem⁹ apponere huiuscemōi clausulas. Uale. et me ames. vt solit⁹ es. vł ⁊ me nō diligas. sed ames. quia ita me dij ament. ego nō solū te diligo sed obseruo. Possū⁹ etiam si volum⁹. ante tales clausulas addere ope nr̄e in om̄ib⁹ oblationē. quemadmodū in omniū ferme ep̄laꝝ fine seruatur Propositio

Admoneat Curio Scipionē de salute sua. post quā graueꝫ egritudinē repauit. Exemplum pars i.

Si vales bene ē. ego equidē bonitate dei optimi in huncuscqꝫ diem satis valeo. et conualescere incipio. ij Miratus es fortasse scipio. qd̄ cū sꝑ antea creberrimas ad te litteras dare solitus essem. nullas tñ iam multis diebus dederim et forte negligentiam in me veritus me negligentie criminis insimulasti qd̄ vt tibi huiusce rei causam aperiā. nō negligentia fcm̄ esse scias. ꝟ egritudine poti⁹ et morbo impediente. qui cū me

28

diebꝰ exactis. exaspate cuiusdā febris paroxismo occupasset in tantam debilitatez corpis deduxit. vt vix mihi spiritꝰ ipse supesset ad vitam. vnde desperatis rebꝰ cū iam animaz deo miserrimaqꝫ corpis membra medicis cōmendassem. exspectabam pauperrimꝰ homo vltimā horā. qua mihi ex hoc mūdo migranduz esset Sz volente deo. cuius benignitate cūcta reguntꝰ. nō sine tn̄ magna difficultate et nūerosa pecunia. suz in pristinā salutez restitutꝰ. debileqꝫ quondam corpus respirare cepit. speroqꝫ indies meliꝰ conualescere Hac igitur egritudine impediente. nō potui officio in te meo satisfacere. qđ tn̄ nunc restituta salute exequi volui. Te igitur nunc admoneo. me satis saluū esse atqꝫ incolumē. indiesqꝫ melius habiturum necnon ꝑcupiendū eē de statu tuo oīmqꝫ tuoꝝ aliq̄d ꝑcipiēdi. quos oēs fauste faciliterqꝫ sp valere exopto. q̄bꝰ etiā me offero in oībꝰ paratū iꝭ Uale et me vt facis amare valitudineqꝫ tuā cura diligentꝰ ❡ Domestica de negocijs

Domestica epl'a de negocijs est illa. q̄ ad aliquā ꝑsonā scribitur quā familiariter de negocijs nr̄is admonere volūꝰ. cuiꝰ epistole talis ē regula Regula

Si domesticā epl'az de negocijs ad aliquā ꝑsonā scribere voluerimꝰ. quā ad monere cupimꝰ de successione alicuiꝰ familiaris negocij. qđ ad nos vl' ad ipaz ꝑtineat. illā silr in tres ꝑtes diuidemus In quaꝝ ꝑma clausulā aliquā supiori silem ponēꝰ qꝛ iste clausule maxie sūt ꝯmūes ad huiuscemōi epl'as incipiēdas. In scđa vo subito ad negotioꝝ nr̄oꝝ narratiōez accedāꝰ ea breuitꝰ. dilucide. ⁊ apte narrātes. nihil tn̄ ꝑtermittentes qđ ad ipaz rē facere videatꝰ In tcia aūt ꝯclusiōz nr̄az faciēꝰ dicētes. qđ volueriꝰ ipm aicū de tali negotio admonere qꝛ scimꝰ vtrāqꝫ fortunā nr̄az illi eē ꝯmūez ꝓpter amorem et beniuolentiaz qua in nos afficitꝰ. simulqꝫ adiungemꝰ communes clausulas finales. offerendo sicilicet opam nostrā ipi amico parataz. et addendo similes clausulas prioribus qualis est ista. Uale et me toto corde ꝑames. ego enī(ne men

tiar) te mihi charissimū habeo Propositio

Admoneat luciliū valerius de familiaris negocij sui expeditione Exemplum pars i.

Si vales bene est. ego quidē valeo. et te quoqꝫ valere cupio ij Scio me tibi hodie lucili charissime. tanto iucundiorez nunciū esse laturū. quanto maior est amor et beniuolentia in me tua que vtranqꝫ sp̄ existimauit fortunā nobis esse cōmunē Exagitata tandē. et p̄ aduersarios meos varijs calūnijs in longū deducta causa mea. q̄ dieb⁹ exactis me sepissime male habebat. ac animū meū diuerse trahēs. nō mi⁹ timoris q̄ꝫ solicitudinis afferebat. demū calendis marcijs. summo cū omniuz applausu ciuiū. ab equissimis iudicib⁹ ex sententia nr̄a fuit expedita. aduersarijqꝫ nr̄i etiā maximo clamore cōuitioqꝫ iactati ac penit⁹ repulsi. Qua in re tā dijs immortalibus q̄ꝫ etiā amicoꝝ hūanitati. q̄ mihi benignissiās tulere suppetias. ꝑpetuaz scio me graciā debiturū. iij Ab oīb⁹ igit̄ q̄s quotidie molestias paciebar. liberat⁹ tranquillū quietūqꝫ animū meū deinceps ad ea penit⁹ studia nr̄a reducā. q̄bus scd̄e res ornant̄ aduerse adiuuant̄. referāqꝫ me ad eū cōsuetudinis nostre iucundissimū fructū capiendū. quo antea vtriqꝫ nr̄m ꝑfrui licebat. vt mihi voluptatē et gaudiū. tibi v̄o nō min⁹ solacij adiungā. cui etiam omnez meam opaz offero. in oīb⁹ optatis tuis. q̄ꝫ libentissime paratā. Uale et valitudinez tuā cura diligenter. ac me mutuo. vt facis diligas.

Cōmune genus Caput decimūsextum

Commūe genus est illud qd̄ fit q̄tienscūqꝫ ad aicū scribere volū⁹. vt eū p̄ lr̄as nr̄as visitem⁹ etiaz si nihil accidat. qd̄ scribendi materiā prestet. et hoc genus silr̄ in duas spēs diuisuz ē. quaꝝ vna ē de ꝓprio statu. altera v̄o de negocijs.

Communis

De ꝓprio statu De negocijs

Communis ep̄la de ꝓprio statu est illa. que ad aliquā personam scribitur. quā licet nullū nobis argumentū scribēdi da=

tuz sit.tñ p lr̃as visitare volũ⁹. ꝛ p ipaꝝ arguměto .de nr̃a tm̃ salute.illã admoẽ⁹.cui⁹ eplẽ tł́is ẽ regła Regula
Si cõmuně epłaz de ꝓprio statu ad aliquã ꝑsonã scribere voluerim⁹ quã p lr̃as nr̃as visitare intendim⁹.ꝛ tñ nullum est nobis scribendi argumětum relictũ.illã in tres potissimum ꝑtes diuidem⁹ In quaꝝ ꝑma a ꝑsona nostra beniuolentiã captabim⁹.dicẽtes qꝺ licet nulla accidat nob̃ materia.ꝓpt̃ ꝙ simus incitati ad scribendũ ad ipsum amicuz tñ ꝓpter beniuolentiam et amorem quo in ipsum afficimur non possum⁹ desistere a scribendo.tum vt ip̃e ex lr̃is nr̃is aliquã voluptatem capiat.tũ vt eius responsione nos sił́r iucunditatez percipiamus.cũ p̃cipue nulla sit res que magis absentes amicos presentes faciat ꝙ epła In sc̃da v̊o declarabim⁹ ei salutem nr̃az sił́r de eius salute aliquid scire cupiẽtes quã deuz rogabimus ꝑpetuam esse et felicem seruari. In tercia aũt rogabimus ip̃m amicũ ad quẽ scribim⁹ vt velit sepissime nos lr̃is suis visitare .ex q̇bus intelligam⁹ de ei⁹ statu et salute et ex tali intelligentia iucunditatem capiam⁹ . Cui etiã vt in alijs epł́is fieri consuetũ est offerem⁹ om̃ez oꝑam nostrã.in om̄ib⁹ suis optat ꝙ libentissime accõmodatã Propositio
Scribat ad Ciceroně curio.illũ de salute sua.ac oĩm suorũ certiorẽ faciẽs. Exemplum pars i.
Licet nullũ mihi scribendi argumentũ datũ sit. suauissime Cicero.quo potissimũ dieb⁹ istis vti possim.vt ad te aliquid scribam.quia neq̧ in publicis. neq̧ in p̄uatis negocijs nr̃is nihil sane noui in hũc vsq̧ diez euenit. Est tñ tantus amor ꝛ beniuolentia qua in te afficior.vt nullũ vnꝙ possim vł́ minimum nunciũ preterire.quem ad te ꝑuentuꝝ putem cui litteras meas ad te nõ tradã. vt his ꝑlectis talem inde iucunditatem capies.qualez ego ꝙ ꝑcipio quum tuas lr̃as video ij Cum igit̃ noster phania sit ꝓpediem hanc inciuitatem ꝓfecturus.vt quibusdam negocijs suis finem imponat statui has ei ad te litteras dare.ex quibus intelliges.mei dei bo

..itate et clemencia.cũ oĩbus meis saluũ esse atz incolumem qđ etiã de te.tuisqꝫ oĩbus scire desidero.nã ꝓfecto nihil mihi carius accidere potest.nihil grati⁹.nihilue iucũdi⁹.q̄ꝑ de tuo felici statu ac scđa fortũa itelligere.is em̃ amor hoc me facere cogit.quo ab ineunte etate vterqꝫ nr̃m deuinct⁹ est iij. Quē vt diuti⁹ integrũ et ꝑpetuũ seruare possimus. te rogo vt etiã me aliqñ tuis lr̃is inuisere velis vt resarcita hac ꝯsue tudine nr̃a ꝑ lr̃as.q̄ interuallo locoꝝ ac tꝑoꝝ.videt̃ aliquãtu lum labefactari.possim⁹ sil̃ beatã vitã ducere. Quod vt se=pius facias.te rogo atz oro.cui etiã vt sꝑ feci.omnem operã meã offero .in oĩb⁹ optatis tuis.q̄ꝑlibentissime paratã vale.

Communis de negocijs.

Cõmũis epl̃a de negocijs q̄ etiã vulgaris appellat̃ est illa.q̄ ad aliq̄ꝑ ꝑsonã scribit̃ ad quē sil̃r.cũ nullũ scribendi argumē tũ reliquũ sit.lr̃as tñ ꝓ ꝯfirmatiõe amicicie nr̃e scribere vo lum⁹ ⁊ de aliqua re occurrēte q̄ tñ ad nos non pertineat vl̃ pauci sit momenti.ipsam certiorem reddere cupimus.cuius epl̃e talis est regula. Regula.

Si cõmũez epl̃az de negocijs.ad aliq̄ꝑ ꝑsõaz scribē voluerí⁹ ad quã licz nulluz sit nob̃ datũ scribēdi argumētũ tñ ꝓ ꝯfir matiõe amicicie nr̃e volũ⁹ de aliq̃ re occurrēte certiorē facere aut de nouitate vl̃ negocio aliq̃.qđ tñ ad nos nõ ꝑtineat.illã i ꝑtes tres sil̃r diuidē⁹ In q̄ꝝ ꝑma q̄ cã potissi ad scribēdũ incitati sim⁹ ꝑ exordiũ qđpiã declarabi⁹ oñdētes.qđ licz nul la nob̃ occurrat materia q̄ necessario nos ad scribēdũ im=pellat.vt tñ absentē aĩcũ ꝑ lr̃as visitē⁹.ad aĩciciã ꝯfirmãdaz q̄ aliq̃ntulũ ꝓpt̃ diutñã absētiã videt̃ labefactari volũ⁹ ad ip=suz aĩcũ lr̃as nr̃as dare q̃b⁹ ꝑlect.talē iucũditatē ip̃e recipiat q̄lez nos ex lr̃is suis recipe solē⁹ In scđa vo aĩcuz nr̃m ac=comodatis verbis salutabim⁹.et si quid forte diebus ipsis noui acciderit illud breuiter dilucideqꝫ ei narrabimus vt vi deamur etiam nobis cure esse.amicũ ipsuz reddere certiorē de aliq̃bus reb⁹ que nouiter in ip̃a ciuitate vl̃ regiõe accide=

rint. quia vt plurimũ omnes sumus facile inclinati ad noua intelligenda. In tercia aũt nos omiaq; nr̃a amico offerem⁹ queádmodũ in aliis eplis fieri ꝯsueuit. nosq; illi ꝯmendabimus rogantes. qd̃ ceteris q̃ amicis nr̃is nr̃o noie salutes velit impartiri. Propositio.

Scribat ad semproniũ Lucilius. de reb⁹ occurrẽtib⁹ illuꝫ certiorem faciens. Exemplum pars i.

Licet ad te antea nullas dederim lr̃as. sempronii charissime id nõ cause fuit. qd̃ tui obliuionẽ ceperim. ꝫ ea poti⁹. q̃ alios sil'r a scribendo retinere solet quia. s. nullũ mihi scribendi argumẽtuꝫ dabat̃. quo te lr̃is meis reuisere incitarer. Nunc aũt dante se scribendi oportunitate. has breues statui ad te mittere. quib⁹ p̃mã nos oẽs saluos supstitesq; i hũcusq; diẽ tibi esse significo. ea potissimũ dei bonitate ꝓcedente. q̃ cuncta mortaliũ negocia disponit et moderat̃. cui⁹ etiam maiestatẽ exoro vt de te q̃ ac omib⁹ tuis idẽ sentire possim. q̃ omes sp diuq; faustos cupio felicesq; futuros. ii Paruꝫ aũt argumentum potissimum. quo nunc p̃cipue ad scribendũ incitat⁹ sũ huiuscemõi eẽ scias Cũ em̃ iasonis. viri p̃cipui ac singularis et nõ in merito iure ꝯsultoꝝ principis fama. ꝯpuls⁹ ex patria mea in vrbẽ patauinã me ꝯtulerim. vt eo legente. ad cesareũ ius a ditũ impetrare posseꝫ hisq; maxie codicib⁹ idgeã q̃ (vt fama refert) istic venetiis apd̃ publicos impssores abũdanter repiunt̃. te ꝑ virib⁹ meis exoratũ velim. vt iuris ciuilis textus. cũ bartholi diuinis ꝯmentariis. meo noie emere cures. ad meq; fideli velis nuncio trãsmittere. scribasq; quid potissimũ pecunie exposueris. nã p eundẽ si volueris nũciuꝫ. eã tibi remittendã curabo habeboq; tibi gr̃as immortales. q̃ sic necessitati mee opaꝫ tuã benigne p̃stiteris. iii Bene vale aicoꝝ optie et me nõ diligas ꝫ ames. atꝫ antonio cornelio nr̃o meo noie salutes plẽs dicito. ceterosq; aicos oĩs nr̃is v̄b plurimũ salutato. quib⁹ oib⁹ et tibi in primis. oĩa mea bona meq; in primis ip̃m. et ꝯmẽdo. et trado. atꝫ dedo iteꝝ vale.

Jocosum genus. caput decimumseptimum

Jocosum genus ē illud. qđ fit quotienscunqꝫ iocose ꝛ famili ariter ad amicos animi causa excitandi scribere volumus. et huius generis spēs sūt due. vna. s. de se. altera vero de alio vel de tercia vel de secunda persona.

Jocosa

De se — De alio

Jocosa de se

Jocosa epl'a de se est illa. q̄ ad aliquā ꝑsonā scribit̃. cū q̄ fami liariter iocari volū⁹ sup̱ aliq̄ re. q̄ in ꝑsona nr̄a acciderit. c⁹ epl'e talis est regula.

Regula

Si iocosaꝫ epl'aꝫ de se ad aliquā ꝑsonā scribere voluerimus cum qua familiariter iocari cupim⁹ in ꝑsona nr̄a. illā potis simū iu tres ꝑtes diuidē⁹. Jn quaꝝ ꝑma. aut vere aut veri similit̃ declarabim⁹ aliquā rē ridiculā vl' iocosā q̄ nobis acci derit. et penit⁹ ad eaꝝ reꝝ ꝓpositū faciat de q̄bus postea dic turi sum⁹ ita vt aīcum ip̄m ad risuꝫ incitem⁹ qꝛ nulla ē epl'a familioꝛ ista q̄ sepenūero etiā i reb⁹ grauib⁹ et arduis. aliȷ̄s epl'is admisceri solet. vt dicem⁹ in epl'a mixta Sed in scd̄a parte epistole opoꝛtebit nos a talibus locis subito redire ad rē seriā ne nimiū iocādo histriōes esse videamur. Jn tercia aūt. scd̄m ꝯsnetudinē aliaꝝ epl'aꝝ offerem⁹ amico nr̄o om̄eꝫ opam nostrā. in om̄ib⁹ suis optatis libentissime accomodatā Sed scire debem⁹ qđ istud genus epl'e poti⁹ est mixtuꝫ q̄ꝫ simplex. quia semper inter alias epistolarum clausulas sole mus huiuscemodi potius iocos miscere q̄ꝫ simpliciter totā epistolam iocosam scribere.

Propositio

Jocetur fabius cum Antonio. qui verebat̃ ipsuꝫ in exercitu contra hostes potius timidum. q̄ꝫ foꝛtem futurum

Exemplum pars i.

Non miroꝛ Antoni. si in hoc acerrimo bello. quod contra ꝑthos suscepi⁹. me potius timidum q̄ꝫ magnaīm futurum

31

vereris. quia soleo ego nunq̄ matutinū bellū incboare. nisi
prius optima facta tentatione. bene dormiuerim. vt fiant vi=
res tanto robustiores. hac adiuuante q̄ete. quāto pri⁹ ꝓpter
laborē fuerāt imbecilliores effecte. et tn̄ ad huc euigilans vix
stare possuz. qd tibi forte talē timendi causam prebet Sz ne
amplius hāc imbecillitatē meā verearis. addam intentioni
mee bonū maruisiū. optimasq̧ casei crustas. q̄s gerbardus
veronēsis medicus noster deuorare solebat. cū longuz pedi=
bus iter aggrederet̄ vt ꝯsolidatis pedum basib⁹ nibil tibi de
me sit reliquū timoris ij Sed cupio tecuz corā iocari. Jllō
velim intelligas. expeditiōez mibi istā tante cure esse. vt per
deū imortalem etiā ciboꝝ qn̄q̧ oblit⁹ sim. vt reip. vtilitatē cu
rare possim quā tn̄ dieb⁹ istis tanto sudore ꝯsecut⁹ sim. vt in
aciem milites sepi⁹ educens. non obscure demonstraueri q̄d
patrie pietati debeat̄ et q̄d de me deinceps sperandū sit quod
ego nūc ad te nō scribo. q2 paucis post dieb⁹. ad senatū sup
bac re lr̄as publice mittam. iij Tu interi bene valeto et
deū exora. vt res ad vota succedāt. q2 nunq̄ reip. opaz meā
negabo. etiā si mibi millies moriendū esset. Jterū bene vale
et me scito sicut antea sp̄ in omnibus votis et iussis tuis esse
ꝑparatissimum. Jocosa de alio.

Jocosa epl̄a de alio ē illa. q̄ ad aliquā ꝑsonā scribit̄ cuz qua
silr̄ domestice iocari volū⁹. super aliqua re. q̄ in ꝑsona aliena
acciderit. cuius epl̄e tl̄is regl̄a. Regula.

Si iocosaz epl̄az de alio scribere voluerimus ad aliquē ami
cuz. cū quo iocari intendim⁹ sup aliqua re. q̄ non in ꝑsona
nr̄a sed aliena contigerit. illā silr̄ in ptes tres diuidem⁹. Jn
quarum prima. vero vl̄ ficto sed verisimili tn̄ ioco. aut in eā
personam inuebemur. ad quā scribimus. aut in aliquaz aliā
de q̄ scribere intendimus. dūmodo talis iocus sit ad eas res
accomodatus. de quibus postea in ipsa epistola mentionem
facere intendimus Jn secūda v̄o subito similit̄ ad rem ipsaz
seriaz conuertemur. ne nimiū fabulosi esse videamur narra

bimusq ea q̄ a nobis scribenda erant .ipsa cum suplorbus adaptando .ne videamur diuertere ab eo qđ supi⁹ dixeri⁹ In tcia aũt vtimur cõmũib⁹clausulis.que solẽt ĩ domosticis epl'is ad amicos scribi⁹qꝛ hec epl'a iocosa etiã cuꝫ domesticis aliquando nũerari solet quãuis vt diximus potius habeat naturam mixtam q̄ simplicem. Propositio

Jocetur Quintilius cũ valerio.q̄ raras ad eum lr̃as dare solitus est Exemplum pars I.

Consideranti mihi dieb⁹ istis valeri charissime.q̄ negligẽs in scribendo fores cũ nullas adhuc post discessuꝫ tuũ mihi literas dederis.facile illa incidebat suspicio in quã etiã bilbilitanus sepius vates incidere solebat.quũ clientulũ nihil patrono porrigenteꝫ.chyragra laborare suspicabat̃. Ego quidẽ te sp antea adeo in scribendo diligenteꝫ ꝯgnoscebaꝫ. vt quẽ tecũ conferre possem haberẽ ꝑfecto neminẽ.nũc aũt cũ nullas amplius ad me lr̃as te dare videã.et ad eũ p̄cipue qui maxime ipsarũ percupidus est non possum suspicari.te in chyragre fortasse morbum incidisse.q̄ manus tuas quondã ad scribendũ ꝓmptissimas.tardiores efficiat. Qđ si veꝝ ẽ(vt opinor) aut esculapiũ ꝯsulas.q̄ te ab infesta huiuscemodi egritudine liberet.calamũq; nũc tibi grauẽ facilẽ deinceps reddat vel si oĩno incurabilis ẽ.hec egritudo.qđ manib⁹ facere nõ potes id saltem pedũ officio ꝑficias. ij Sꝫ cupio tecũ corã iocari. Illud mihi q̄gratissimũ feceris.si post ista negocia tua q̄ animũ tuũ diuerse trahunt.sepius ad me lr̃as miseris.quib⁹ et de tua imprimis salute.et de his q̄ istic agũtur.certior fieri possim. Nosti eñ animũ .mentẽ.studiũq; meũ .inhis precipue ꝑnoscendis.q̄ ad remp.attinẽt qđ si me crebro certiorem reddes nihil est.qđ a te magis hoc tempore impetrare ꝯtendaꝫ Ego q; in huiuscemõi scribẽdi genere te saturare spero p̄serti si studiũ meũ nõ aspernaberis. iij Uale igit̃.⁊ si q̄d est.quod mea tibi opa ꝓdesse possit.vtere cum volueris.ecce me tibi ad oĩa optata tua q̄libentissime paratum.

32

Cōmissiuū genus. caput decimū octauum.

Commissiuū genus est illud. qd̄ fit quociēscunq; ad aliquā psonā scribere volum⁹. cui sup negocijs nr̄is expediendis mandatū aliqd̄ dare intēdim⁹. et hui⁹ generis species similiter sūt due. Una. s. generalis. et altera pticularis

Commissiua.

Generalis — Particularis.

Cōmissiua ep̄la generalis est illa. que ad aliquā psonā scribitur. cui generaliter sup oīmibus negocijs nr̄is. in aliqua regione. vl̄ ciuitate expediendis. generale mandatum dare volumus. cuius epistole talis est regula.

Regula

Si cōmissiuā ep̄lā generalē ad aliquam psonam scribere voluerim⁹. cui sup oīmib⁹ negocijs nr̄is. tam pticularibus q̄ generalib⁹. in aliqua regione. siue ciuitate tractādis. volumus generale mandatū. vl̄ cōmissionē dare. illā in ptes q̄tuor diuidem⁹. In quarū p̄ma prius tanq̄ p exordiū. beniuolentiam captabim⁹. ab ea psona ad quā scribim⁹. ostendentes quantā fiduciā habeam⁹ in ipsa. ꝓpter fidem et integritatē suā. qd̄ bene tractabit ipsa negotia nr̄a. que ei volum⁹ cōmittere. deinde ponem⁹ spem. quā habeam⁹ in ip̄o aīco. qd̄ ꝓpt amorem ⁊ beniuolentiam. qua in nos afficitur bene et diligēter omnia tractabit. In scd̄a vero negotia nostra narrabi⁹ cuiusmodi sint. et cū quo. et vbi pagenda. vti sciat ipse amic⁹ noster quid potissimū causa nr̄a exequi debeat. In tercia autem ponemus auctoritatem quā tali amico tradere volum⁹ sup ipsis negocijs ptractandis. cum omnibus clausulis. que videant̄ esse necessarie. ad forenses causas pagendas In q̄rta vero et vltīa ponem⁹ gratificationem nr̄ā. dicentes nos velle ea firma tenere. que p ip̄m amicū nr̄m fuerint intalib⁹ negocijs nr̄is expedita. adiūgentes aliquā penā. vel obligationē bonoꝝ nroꝝ. ꝓut nobis videbit̄ magis et ipsis rebus et amico conuenire. Addentes deinde diem et annum quo tales littere scripte fuerint. cum titulo aut signo consueto.

Propositio

Committat Scipioni Cicero vices suas in oibus negocijs suis rome peragendis   Exemplum   pars i.

Nihil est tam arduū. tanq̄ difficile Scipio charissime quod ego tui causa nō libēter subirem. qꝛ sic amor et beniuolentia nr̄a postulat ⁊ req̄rit Vn̄ efficit̄ vt de te q̄ nō minorē fiduciam habeā qd in oib⁹ negocijs meis pagendis. in q̄bus mihi possis opaȝ tuā pstare. illā fidelissimā exactissimā a te expectē ij Qua ppt cū mlta mihi sint hac i ciuitate negocia pagēda. q̄ ego potissimū expedire nō possū. cū regēde hui⁹ puītie pōdere sim impedit⁹. statui ea tibi ɔmittere. vt qꝛ pn̄s oia facili⁹ agere potes. ea ɔmodi⁹ expedias. in quoꝝ oīm pactione. vt nemine obstante vicē et auctoritatē meā subeas p presentes lr̄as te meū pcuratorē ac nūcium specialem ɔstituo   iij

Et specialiter super ea causa q̄ mihi ē cuȝ marco antonio in ɔtrouersia. quā etiā credo tibi notissimā esse. generaliter vo ad oia mea negotia. tam istic rome. q̄ etiā alibi meo nomine tractāda. ad vocandū quēcūq̄ op⁹ erit in iudiciū. et sup ipis negocijs libellos pducēdos testes. et instrumēta. et si ab aduersario vocat⁹ fueris. ad respondendū et meo noie obiciendū ad lites ɔtestandas et eaꝝ sentētias audiēdas. ad appellāduȝ et appellatiōes psequēdas. et generalit̄ ad oia pagenda q̄ merita causaꝝ exigunt et requirunt. Sup q̄bus reb⁹ do tibi oēm auctoritatē et ptātez. vt eas agere et tractare possis ac si ego ipe psonaliter ad essē   iiij   Promittēs me oia ⁊ singula q̄ p te in his negocijs meis gesta fuerit. grata ⁊ rata habiturū sub obligatione oīm bonoꝝ meoꝝ. Tibi igit̄ omnem cāȝ ɔmendo. meq̄ ipm tibi trado et dedo. cui volo omnem opaȝ meā. q̄libētissime esse paratā. Vale ex gymnasio atheniensi. Kal' Januarijs. olimpiadis ducentesime anno tercio

Ego marcus tullius Cicero ppria manu scripsi.

Commissiua pticularis.

Cōmissiua ep̄la pticularis est illa. que ad aliquam psonam

scribitur. cui pticulariter sup aliq̄ tantū negotio nostro pagē do vices nr̄as credere volum⁹. cui⁹ ep̄le talis est regula.

Regula

Si cōmissiuā ep̄laꝫ pticularē ad aliquā psonā scribere volu erim⁹. cui pticulariter tantū volū⁹ aliqd̄ simplex negocium cōmēdare. illā sil'r in ptes quatuor diuidem⁹. In quaꝝ p̄ma vt fecim⁹ in supiore. beniuolentiā captabi⁹ ab ea psona. ad quā scribim⁹. demr̄antes nos habere maxiaꝫ spē et fiduciaꝫ in ip̄a. qd̄ ꝓpter amorē et beniuolentiā. qua in nos afficitur ip̄e bn̄ et diligenter oīa ptractabit. In scd̄a v̄o exponemus ip̄m negociū pagēdū. si vnū fuerit. vl' plura. si plura fuerint s̄uato suo ordine et sup quocūqꝫ negocio declarabi⁹ eas pti culares clausulas. que videbunt̄ eē ad ei⁹ expeditiōeꝫ neces= sarie. vl' poti⁹ referem⁹ huiuscemodi declarationē ad singula rum causaꝝ ꝓcessus. q̄s ad ip̄m amicū dicemus mittere. vel breui esse missuros. sup quib⁹ poterit de reb⁹ ip̄is certissime informari. In tercia aūt apponem⁹ eā auctoritatē. sup ipsis negocijs pagendis. quā ei volū⁹ cōcedere sil'r addendo om̄es clausulas. que ad causas forenses ptinere dicunt̄. In quar= ta v̄o ꝓmittē⁹ nos esse oīa approbaturos. q̄ ip̄e sic sup his negocijs tractauerit apponēdo sil'r bonoꝝ nr̄oꝝ obligatiōeꝫ cū tp̄e. loco. et titulo. ad t'les l'ras corroborādas necessarijs.

Propositio

Committat appius. Ciceroni vices suas. super sacerdotio suo in cilicia expediendo

Exemplum pars i.

Fides et integritas tua. Marce. tulli. qua sp in amicoꝝ nego cijs vsus es. et quā ego q̄ꝫ in rebus meis a te pfectā cognoui nō paruā mihi inp̄sentiaꝝ fiduciam affert. vt p̄ter amoreꝫ ⁊ beniuolentiam. qua a tenellis annis inter se vterqꝫ nostrum deuinctus est. ex tua humanitate et probitate. si tibi negotia mea commendauero. illa ac si tua essent diligentissime expe= dies ij Ut igitur intelligas. quid mihi nunc potis=

simum opa tua aufferre possit. Scias me hac in puitia tua dum ei pessem. sacerdotium publicuz gessisse. quod omnib⁹ magistratib⁹ qui a romano senatu pcōsulari dignitate istuc pficiscunt. aduenire solet. et qz consuetos redditus ex tali sacerdotio adhuc pcipe nō potui. statui tibi hoc negociū demā dare. qui in puintia pñs es. et oīa facilius expedire potes iij Qua propter sup his pecunijs. que mihi ex hoc sacerdotio debētur acuratissime exigēdis per psentes litteras te meum pcuratorē ac nuncium specialem constituo. ad eas penitus exigendas. et si fortasse ex publicis questoribus resistentem quēpiā inuenires. do tibi plenā auctoritatē. ac si ipe psonaliter adessem. ad eū in iudiciū vocandū et contra talez aduersarium libellos pducendū. litē ptestandā. sententias audiendas. et si opus fuerit ab eis appellandū. appellationesqz prosequendas. ac oīa faciēda. que forenses huiuscemodi cause exigunt et requirūt. iiij Promittens me oīa comprobaturum. que super hoc negotio per te fuerint expedita sub obligatione oīm bonoꝝ meoꝝ tibiqz omnez rē ipsaz atqz causaz plurimū commendo. cui etiā volo oēz opam meaz tibi esse paratā. Uale. Ex vrbe Idib⁹ quintilibus ducentesime olȳpiadis āno scdo. Ego appius pulcher pria manu scripsi

Regiū genus. Caput decimumnonum

Regium genus est illud. qd fit quotienscunqz scribit princeps epistolaz aliquā. vel publicā vel puatam. et huius quidem generis species sūt quinqz. prima. scz Fidei. secunda Familiaritatis. tercia Edictiua. quarta Inhibitoria. quinta vero Promotiua.

Regia.

Fidei. Familiaritatis Edictiua Inhibitoria Promotiua

Regia epl'a fidei est illa. quam scribit princeps secularis vel spiritualis ad aliquā psonā. p fide alicui facienda. cui⁹ epistole talis est regula.

Regula.

Si volueris pnceps eplaz fidei ad aliquā psonā scribere cui

34

fidem adhiberi cupiat notare debet. q̄ᵭ talis ep̄la pōt scribi
aut ad ipsam p̄sonā. q̄ talē fidē sibi fieri petit. aut ad aliquaȝ
aliaȝ p̄uatā. siue publicā. apud quā tali p̄sone fideȝ habere
contendat. Sȝ vtcūq; sit talis ep̄la in tres potissimū p̄tes di
uidet̄ In quaꝝ p̄ma apponet p̄nceps nomē et titulū suū. cuȝ
oib⁹ adiectiōib⁹. que suo vident̄ impio ꝯuenire. In scd̄a vo
apponet aliqđ exordiū in quo demonstret viros probos esse
summa laude afficiēdos. et oī beneficio ꝓsequendos In ter
cia aūt captabit beniuolētiā ab ea p̄sona. cui fidē facere cupit
laudādo ip̄aȝ ab aliq̄ v̄tute p̄ticulari. ⁊ ip̄aȝ oib⁹ ꝯmēdando
ad quoꝝ man⁹ tales lr̄e deuenerint adiūgendo sibi fore gra-
tissimum. si talis persona fuerit ꝯmendata vel benigno fauo
re ab aliquo affecta. Propositio

Fidē faciat venetoꝝ princeps georgio alexādrino. de ea hūa
nitate. qua p̄dit⁹ ē. Exempluȝ pars i.

Augustinus barbadic⁹. dei gratia Dux venetiaꝝ ⁊c vniuer
sis ac singulis ad quoꝝ manus hee nostre lr̄e p̄uenerint sa-
lutē ac dilectionis affectū ij Sicut dignū est et laudabile.
vt qui vicijs ac scelerib⁹ vallati sunt. eos p̄ncipū nō tantum
vindicta castiget. ƀ maxio etiā dedecore ꝓsequat̄. ita iustum
et honestū censemus. vt bonos viros. virtutiq; deditos non
solū beneficijs et meritis cumulemus. ƀ etiā benigno fauore
et summo laudū preconio ꝓsequamur. iij Quapropter
cum iam p̄ multos annos georgio alexandrino viro sane in
vtraq; lingua doctissimo. vsi simus. cuius eloquēciaȝ. graui
tatem. sapientiā. nemo est qui non colat. non deamet. nō ad-
miretur. preter ea beneficia. que in ip̄m merito contulimus
dignum existimauimus. vt eū q̄; non obscuro laudum testi-
monio subleuemus Hunc igit̄ virum omnibus sumope cō-
mendamus. ad quos se cōtulerit. quia ꝓfecto felix nr̄o iudi-
cio illa ciuitas existimari poterit. ad quam ipse diuertere vo
luerit. Si quid preterea in eū beneficiū. fauoris. gracie colla-
tum fuerit. illud totum existimabimus in nostrā p̄sonā fuis-

re collatū. et p tali bñficio volum⁹ ei ꝑpetuas grās habere In quoꝝ fidē has publicas lr̄as fieri iussimus ac nr̄i sigilli appensione muniri. Ex vrbe veneta Cal' marcijs. anno salu tis dominice. M. cccc. lxxxviij.

Regia familiaritatis

Regia epl'a familiaritatꝭ ē illa. q̄ scribit̄ ab aliq̄ p̄ncipe tā se culari. q̄ꝫ spirituali. i fidē q̄ ip̄e aliq̄ꝫ ꝑsonā in suā familiari tatē suscepit. cui⁹ epl'e tl'is est regula. Regula

Si voluerit p̄nceps regiā epl'am familiaritatꝭ ad aliquam ꝑsonā scribere. hoc duob⁹ medijs facere poterit. vno. scilicꝫ modo qñ ip̄a epl'a dirigit̄ ad ꝓpriam ꝑsonā. q̄ꝫ voluerit p̄n ceps i familiaritatē suā suscipe. altero v̄o qñ epl'a dirigit̄ ad aliq̄ꝫ vniuersitatē vl' locū. ad quē tl'is ꝑsona se ꝯferre volue rit vl' generaliter ad oīs. ad q̄s tales lr̄e ꝑuenerint. vt apud ip̄os benigne suscipiat̄. Sꝫ quocūqꝫ mō fiat. illā sil'r in tres ꝑtes diuidem⁹ In quaꝝ p̄ma scd̄m ꝯsuetum scribēdi modū apponet p̄nceps nomē et titulos suos. cū salutatiōe In scd̄a v̄o faciet exordiū declarando qualiter oīs viri ꝓbi nō solū sint in principum familiaritatem suscipiēdi. sed etiam sūmo fauore et meritis ꝓsequēdi. et tūc subiūget. qd̄ ꝓpter v̄tutes et optimas conditiōes talis viri. quē ip̄e ꝯmendare intendit fuerit incitatus ad suscipiendū eū in familiam suā In tercia aūt facta fide istius familiaritatis. cōmendabit eū apud illam vniuersitatē vel locū. ad quē ip̄e voluerit se conferre dicens ei fore gratissimū quicquid in talem ꝑsonam p̄uatim siue pu blice conferetur. Propositio

Fidem familiaritatis faciat. Cardinalis sancti marci. Iohā ni veneto secretario suo. in galliam ꝓficiscenti.

Exemplum pars i.

Marcus barbus. diuina fauente clementia. sacro sancte ro mane ecclesie titulo sancti marci. ep̄us cardinalis Ludoui co xp̄ianissimo galloꝝ regi salutem. ij Nostra est ꝯsuetudo xp̄ianissime rex. vt si q̄s inuenerim⁹ inter familiares nostros

35

v̓tutis florib⁹ ornatos. et solidissie fidei splēdore decoratos eos nobis potissimuz charissimos habeamus. nec vnq̄ illos cessemus meritis et bn̄ficijs subleuare. pter em̄ illō qđ iustuz et honestuz existimam⁹. tales scz viros summa laude afficiē-dos. accedit et non mediocris q̄daz vtilitas inter ceteros do-mesticos nr̄os. q̄ se viderint merita v̓tutū suaꝝ p̄mia bonos viros fuisse ꝯsecutos. eo libenti⁹ ad v̓tutē aspirabūt. q̄ se po tiora bn̄ficia acq̄situros sperabūt. iij ¶Cum igit iohannes venet⁹ familiaris nr̄ vir quidez in genio et doctrina nemini cedens hanc in regionē tuā ꝓficiscat. sua q̄dā negocia expe-diturus Tue p̄mū serenitati notū facim⁹ ip̄m eē ex p̄mis fa-miliarib⁹ nr̄is vnuz q̄z summo amore et beniuolentia ꝓseq̄-mur ¶Cui si nr̄i gr̄a in reb⁹ suis a tua serenitate opitulatum fuisse senserim⁹. erit quidē adeo nobis ḡtuz. ac si bn̄ficia ip̄a in nosmetipos collata fuisse letaremur. tibi igit eū ꝯmēdam⁹ tāq̄ oim̄ ceteroꝝ nob̄ ḡtissim. carissimq̄z. tueq̄z serenitati sil̓r offerē⁹ opaz nr̄az in oib⁹ tuis optatꝭ q̄libētissie paratā vale.

Regia edictiua

Regia ep̄l'a edictiua est illa q̄ scribit a p̄ncipe tā seclari q̄ spi rituali ad aliq̄ p̄sonā. vl̓ publicā vl̓ p̄uatā ꝓ re aliq̄ ad pu-blicū bonū ptinēte scanda. cui⁹ ep̄l'e tl'is ē regl'a Regula. Si voluerim⁹ ep̄l'az edictiuā regiā ad aliquā p̄sonā scribere scire debem⁹ q̄ tl'is ep̄l'a scribi potest. vl̓ generalit ad aliquā vniuersitatē vl̓ p̄pl'm. vl̓ pticularit ad aliquā p̄sonā publicā vt faciūt p̄ncipes ad alios p̄ncipes ꝓ edicenda pace vl̓ bello federe vl̓ lege. siue ꝓ silib⁹ et tūc ip̄a ep̄l'a diuidit i tres ptes p̄ncipales In q̄ꝝ p̄ma ponē⁹ nomē p̄ncipis cū suis titl'is oi-bus ꝓut feci⁹ in alijs ep̄l'is supiorib⁹ cū salutatiōe ad eā p-sonā ad q̄ scribit ep̄l'a In scđa v̓o ponē⁹ cāz ꝓpter q̄ sum⁹ incitati. ad talez ep̄l'az scribendā. oñdendo causam illam esse iustam et honestam. et quantum poterim⁹. conabimur ptes nr̄as approbare. et ꝯ oppositum aduersarij deprimere. vt po-tius videamur nobiscum iusticiam et eq̄tatem oñdere q̄ cū

eo ad quē scribim⁹ In tercia aūt narrabim⁹ id qđ scribere intendim⁹. si de bello. psonā ipaꝫ ad bellum imitātes. si de pace silr ad pacē. et sic defedere. aut lege pmulganda addēdo clausulas illas finales q̄ magis videbunt ad ꝓpositū facere et ipam eplam concludere qđ ex supiorib⁹ eplis. satis supq; colligere possum⁹ si ad eas aduerterimus.

Propositio

Edicat Cesar pacem pannonio regi pro sua in eum liberalitate ac munificentia Exemplum pars i.

Fridericus tercius diuina fauente clementia. romanoꝝ imperator sp august⁹ Austrie. stirie. carinthie. carnioleq; dux comesq; tirolis ꝛc. Mathie vtriusq; pānonie regi Salutē ii Licet multe cause inuicē ꝯcurrant. q̄ me poti⁹ ad belluꝫ tecū gerendū. q̄ ad pacem firmandā inducāt. q̄s hic recitare mihi supuacaneū videt. tu em̄ eas bene optieq; nosti. vt tibi tamē tuisq; oib⁹ ostendā q̄tū poti⁹ mea in vos valeat liberalitas quam vr̄a in me in gratitudo deliberaui penit⁹ tecuꝫ pacem firmare. vt cuꝫ ab armis discesserim⁹ possint milites nr̄i. qui ex vtraq; pte sumope ꝯsūpti sūt ad desideratā q̄etā redire et dissipatas res suas aliquātulū instaurare. iii Tibi igit pn̄tiū tenore significo. qđ ab hoc die imposteꝝ relicta oi penitus discordia ac simultate q̄ prius inter nos fuerat. volo tecum firmissimā pacē habere. cū his tn̄ pactis et ꝯditionib⁹ q̄ ꝑus fuerant inter nos vnanimi volūtate ꝯclusi Teq; hortor. ut banc a tuis saltē desideratā pacē velis et libentissima fronte suscipe et bn̄ficioꝝ ꝯmunicatione ppetuā seruare nos em̄ ex pte nr̄a hoc tibi volum⁹ eē pollicitū et ꝯstantissie obseruatuꝫ. qđ nulla vnq̄ causa tua beniuolentia decidem⁹. q̄ ad ipam volueris nobis illesam tenere. Vale

Regia inhibitoria

Regia epistola inhibitoria est illa. que scribitur a pncipe ad aliquā psonā. vl publicaꝫ vel priuatā. cui inhibere intendit aliquod opus vel iam inceptum. vel quod ꝓpediem incipien

36

duz suspicet. cui9 epl'e talis ē regula. Regula.

Si voluerit princeps inbibitoriā epl'az ad aliq̄ p̄sonam vel publicā vel p̄uatā scribere. cui inbibere velit aliquid faciēdū vel qd̄ iā fieri ceptū sit. illā silr in p̄tes tres diuidere debebit In quaꝝ p̄ma ponet nomē et titulos suos. secundum consuetudinem taliū epl'aꝝ In scd̄a v̄o. qd̄ erit exordium epistole declarabit se intellexisse. qd̄ talis p̄sona ad quaz ipse scribit vel iam incepit vel incipe velit aliquod op9. qd̄ ip̄e princeps nullo pacto futuꝝ intendit. et sil' in hoc loco declarabit causaz vl' rationē aliq̄ veram. aut saltem veri similez. p̄pter quā ipse sit incitatus. ad tale opus inbibenduz In tercia aūt inbibitionē ip̄az ponet. v̄bis breuib9 et dilucidis q̄ p̄prie ad principem attinent. addendo regales minas. si a tali ope faciendo non destiterit. cū omni tn̄ modestia et humanitate. ne videat̄ subito velle in iram exire qd̄ ad prudentem et sapientem virum non attinet. et sic absolute finiet epl'am suam. addendo tamen diem et locum. quibus date fuerūt lr̄e.

Propositio

Inhibeat pontifex maximus regi ferdinando edificationem cuiusdam castelli. in finitimis.

Exemplum pars i.

Innocentius Episcopus. seruus seruoruz dei. Illustrissimo regi appulie Ferdinando. Salutez et apl'icam benedictionez

ij Ex lr̄is Venerabilis fratris nostri. Cardinalis sancti Petri ad vincula. de nostro mandato. tocius agri pyceni gubernatoris et legati. Nuper intelleximus. te munitissima quedaz castella. in finitimis appulie terminis versus agrum pycenum. qui nostre ditioni subiacet. contra pacta et conuētiones nostras. edificare velle quod se dicit ex mult[is] nuncijs istinc venientib9 intellexisse. Et quia vt scit serenitas tua huiuscemodi castella que noua quapiam edificatione eriguntur et p̄sertim in illis locis vbi maior posset dari occasio nocendi semp̄ in malum inducit hominū suspitionem. ideo nō pos

sumus satis admirari.te contra nos talia moliri. iij Qua
propter rogamus serenitatē tuā.vt penit⁹ a tali edificatiōe
desistat.si nobiscū voluerit ꝑpetuā pacē habere.qꝺ si fortasse
neglexeris.coacti erim⁹ oēz iniuriā nr̄az ꝑ virib⁹ ꝓpulsare
cū ꝓserti vim vi repellere liceat Si bn̄ ꝯfidimus.te talia esse
factuꝝ.q̄ regiā ꝑsōaz tuā deceāt.cui etiā nos offeri⁹ oēz opā
nr̄az.in oīb⁹ optatis libētissie paratā. Date apꝺ sanctū Pe
trū.anno abincarnatione dn̄ica octogesimosexto suꝑ mille-
simū et quadringentesimū Pontificat⁹ aūt nr̄i anno ꝓmo.

Regia promotiua

Regia ep̄la ꝓmotiua ē illa q̄ scribit a principe ad aliq̄ꝫ ꝑsōaz
quā ad dignitatē quāpiaz seu gradū ꝓmouere intendit cui⁹
q̄dez epistole talis est reḡla. Regula.

Si voluerit princeps ꝓmotiuā ep̄laz ad aliquā ꝑsonā scribe
re.hoc dupliciter fecere poterit.vno.s.modo qn̄ ipsaz ep̄laz
dirigit ad aliquā terciaz ꝑsonā.cui mādat vt amicū quēpiaz
vl̄ familiarē ad aliquā dignitatē ꝓmoueat.altero v̄o modo
qn̄ ad ip̄az ꝑsonā ꝓꝓriā scribit.quā ꝓmouere intendit. Sed
quocūq̄ꝫ modo fiat.illā in ꝑtes tres diuidet. In quaꝝ ꝓma
scꝺm istaꝝ ep̄laꝝ ꝯsuetudinē apponet nomen et titulos suos
cū breui salutatione In scꝺa v̄o captabit benuolentiaz ab ea
ꝑsona.quā ꝓmouere intendit.ip̄az.s.laudando ab aliq̄ v̄tu
te ꝑticulari.que specialiter in ip̄a refulgeat.⁊ dicēs.qꝺ ꝓpter
v̄tutes suas ip̄a meretur oīm fauorē acq̄rere. In tercia aūt
captabit beniuolentiā a ꝑsona ꝓꝓria.dicens.qꝺ propter istā
causaz ipse sit incitat⁹.ad porrigendū ei oēz fauorem et gra-
tiā.et tūc subiūget.qꝺ vacāte nūc tali beneficio vel dignitate
ipse voluerit eā tradere ipsi amico.quāuis non sit sufficiens
vel equalis ad eius virtutes et conditiones renumerandas
offerendo tn̄ ei posthac om̄em opaz suā.ita q̄ facile intelliget
ab eo magni existimari et plurimi fieri.

Propositio

Promoueat dux mediolanensis.franciscū veturium ad ti-

37

Johannes galeacius maria. dei gracia dux mediolani. papie Comes. ac genue Dñs Francisco veturio. abbati. leonensi Reuerendissimo salutē. ac dilectionis affectū. ij Eximie virtutes ac singulares quedā animi tui ꝯditiones. q̄ nō obscuro nec vario sermone. s; et clarissima et vna oīm voce p̄dicant. adeo dieb⁹ istis ad aures nr̄as gratissime aduolarunt vt merito anim⁹ nr̄ iā inclinat⁹ sit. ad cū tibi fauorez in oīb⁹ reb⁹ et optatis tuis exhibendū. quē vnicuiq; familiari ac domestico nr̄o exhibendū existimam⁹. his eñ medijs duximus viros bonos ad v̄tutez alliciendos. q̄ cū v̄tutū suaꝝ aliqua se viderint p̄mia ꝯsecutos. eo facili⁹ ad meliora sp accendant. iij Nō vt aptius ista in te affectio nr̄a patescat. vacāte nūc ticinensis pontificatus sedes. te p̄ter omīs duximus huic pōtificio muneri p̄ficiendū. vt hoc sit tibi animi nr̄i firmissimuz monumentū His igit lr̄is nr̄is declaram⁹ te hui⁹ eccl'ie papiensis ep̄m benemeritū. rogamusq; vt hoc munusculū nr̄m grato animo suscipe velis. donis mlto sit tuis meritis inferi⁹ Sz post hac si dabit facultas. vt merita possim⁹ v̄tutib⁹ tuis p̄mia ꝯdonare. senties ꝑfecto nos tanti sapiaz et doctrinam tuā existimasse q̄ti ab oīb⁹ existimāda erat. cui etiā volum⁹ omēz opaz nr̄az. in oīb⁹ optatis tuis esse paratā. Date mediolani. in nr̄o duacli palatio. anno salutis. M. cccc. lxxxvij.

Mixtum genus. Caput vicesimum

Ixtum gen⁹ est illd. qd fit q̄tienscunq; secundum diuersorū negocioꝝ exigentiam. in vno lr̄aꝝ volumine diuersorum geneꝝ ep̄le continent. et hui⁹ generis sp̄es sunt due. nam ex duob⁹ generib⁹ est mixta ep̄la aut ex pluribus.

Mixta

Ex duobus — Ex pluribus.

Mixta ep̄la ex duob⁹ generibus est illā. que duo genera tātum complectitur. vel etiam duas species. de his. que superius exposite sunt. cuius epistole talis est regula.

Regula

Si mixtam epl'az ex duob⁹ generib⁹. vł plurib⁹ spēbus . ad aliquē amicuz scribere voluerim⁹ illaz principaliter in ptes duas diuidem⁹ In quaꝝ prima ponem⁹ eā ptē epl'e scribendam q̄ magis nobis videbit̄ eē necessaria. In scd̄a v̄o subiūgemus illā q̄ minorē in se et min⁹ necessariā causā habz. Sz tn̄ notare debem⁹. ꝙ in tali epl'a mixta solē⁹ in principio sp facere exordiū hoc mō. scz si epl'a fuerit p̄ncipalis ꝛ p̄mo scripta ad aicū. declaram⁹ ei tanq̄ꝫ exordiū. qd̄ cū nobis multa et varia ad eū scribēduz occurrent' p has lr̄as volum⁹ eum de omnibus admonere . et tūc pticulariter seruando ordinē oīm scribēdoꝝ. singula breuiter et dilucide exopnemus. Si vero secundaria fuerit epl'a. et responsiua. dicem⁹ in p̄ncipio nos recepisse ab aico nostro lr̄as. q̄ nobis gratissime fuerunt et qd̄ ad oīa illa pticulariter rescribem⁹. que videbūt̄ responsione digna. et tūc sil'r p ordinē ad oīa respondebim⁹: Si v̄o aliquid etiā nobis scribendū acciderit illud in fine epl'e scribemus. offerendo ipsi aico oēm opam nostrā. in omnibus paratam vt in aliis epl'is consuetum est.

Propositio.

Scribat excusatoriam simul et domesticam epl'as ad curionem Cicero. ip̄m de negociis suis admonendo.

Exemplum pars i.

Accepi abs te litteras Curio charissime. que licet mihi iucūdissime fuerint. cum ex illis intellexerim. de tua tuorumq̄ꝫ omniū salute. aliquid tn̄ molestie attulerunt. cum te videam me negligentie crimine suspectuz habere quod scz vt optabas sepissimas ad te litteras nō dederim et ꝑfecto quāq̄ꝫ hoc mihi molestum sit. quia me sentio ab omni penit⁹ culpa vacare. ē tn̄ aliquātuluz ex altera p te iucundū. cum hec p̄sertim litterarum mearum expostulatio. puū in amorē tuum ostendit Dabo igit̄ opam. vt quāuis neminem pretermiserim quem q̄dem ad te p̄uenturum putauerim. cui litteras nō dederim

te etiā in hoc scribendi genere expleā p̄sertim si videro offi-
ciū meū abs te nō vilipēdi Sed de lr̃is hacte⁹ ꝟ Scrib
ad me vt de negocio tuo te certiorē reddā. scias nos die no-
ctuq; laborare vt expediat. ꝟ ē tāta aduersarioꝝ tuoꝝ īiq̄tas
vt res sp̄ sic ipis cogētib⁹. in longū ꝓtrahat. speramus . tn̄
vt demū in fracta ipsoꝝ iniquitate tuā sis dignitatē retētur⁹
Q̄d aūt scribis. vt ad te libros iuris ciuilis transmittā. Fa-
ciam id eq̄dē libētissie . ꝟ q2 ꝓpter hec bella intestina. q̄ adhuc
sedata nō sunt. null⁹ hinc potest nunci⁹ tuto discedere . ex-
spectabis ad paucos dies. quousq; pax q̄ īt ptes tractat ad
ꝯclusiōz veniat. tūc voto tuo securi⁹ ⁊ meli⁹ satisfiet Si q̄d ē
aliud qd̄ mea tibi opa ꝓdesse possit tuū ē iubere meū aūt mā
data tua ꝗlibētissie exequi Uale. Mixta ex plurib⁹
Mixta epl̃a ex pluribus est illa q̄ plura in se genera ꝯplecti-
tur vel plures diuersas spēs . cui⁹ epl̃e breuiter talis ē regl̃a.

Regula

Si voluerim⁹ epl̃az mixtā ex plurib⁹ ad aliquā p̄sonā scri-
bere. illā in tot ptes diuidem⁹ q̄t erūt genera. vl̃ spēs epl̃aꝝ
ex q̄b⁹ ipa erit ꝯposita. et tūc a maiore sp̄ et maioris momēti
incipiem⁹. p̄ oīa seruādo regulā suā. ꝓut in suo capitulo de-
claratū est. deinde ad ꝓpinquā descendē⁹. deinde ad minorē
donec oīs reꝝ scribendaꝝ nūerus ꝯpleat. sp̄ in oīb⁹ ꝟuando
regulā suā. sicut in suo loco supius fuit definitum Sed illud
addere debemus. quod semp̄ est faciendum aliquod exordiū
in tali epistola. p̄ quod declaremus ea generaliter que scribe
re intendimus. vl̃ saltē vt p̄ ipsum demus aliquem introitū
ad ipsam epistolam ꝯponendā. In fine p̄terea epl̃e adiungi⁹
obligationes consuetas. addendo etiā. si nobis videbitur ex-
positionem alicuius negocij nostri. quod ad ipsum amicum
scribere intendimus que negotia. nisi fuerint alicuius magni
momenti. sunt semp̄ postponenda. quia amicoꝝ cause sūt pri
us recitande. et expediende. q̄ ꝓprie. vt videamur ipoꝝ ne
gotia magis cordi habere q̄ nostra.

Propositio
Scribat consolatoriam simul. et grauem. ac domesticā eplaꝫ ad pompiliū marcus curius.

Exemplum pars i°

Intellexi pompili charissime ex amicoꝝ nostroꝝ lr̄is q̄ mihi dieb⁹ istis reddite fuerūt. p̄rem tuū viꝝ optimuꝫ ex hac vita decessisse. qd̄ mihi ꝑfecto tanto molesti⁹ fuit quanto mihi tu carior es. cui⁹ ego existimo omnē fortunā mihi esse ꝯmunem hanc ideo calamitatē tanq̄ ꝓpriā existimaui. Et cum ex altera pte ꝯsidero. quā bene natus fuerit. q̄ optime educatus q̄b⁹ honorib⁹ inter ceteros sui ordinis viros functus. quā facili morbo correptus. et dū tp̄us erat. vt nature ꝯcederet quam sanctissime mortu⁹. certe nihil est qd̄ doleā. ymo vere potius decet. vt deo maximo gratiā habeam⁹. q̄ ꝑus illuꝫ tantis muneribus donauit. deinde placidissima morte nō ad tenebras. Et de tenebris ad luceꝫ reuocauit. ij Sꝫ his omissis ad ea veniamus. q̄ ad nos magis attinent. Scias dieb⁹ istis senatu nr̄o nunciatum fuisse. samnites maxim cō̄ remp. nr̄aꝫ exercitū ꝑparasse. ac quottidie in agrū nr̄m incursionem facere vnde centuriatis comitijs celebratis. decreuerūt p̄res. vt cōtra hostes arma sumāt eiq; rei pompeiū nr̄m ꝑposuere. q̄ ꝯsilio sapia et auctoritate nemini cedēs facillime possit rem istā cōficere Tu si me audies ex cumano tuo q̄ p̄mū in vrbē venies ne tumultuario bello ingruente aliq̄d dāni patiaris iij. Qd̄ scribis vt a debitorib⁹ tuis pecunias exigam. ꝑficerem illud ꝑfecto libentissime. Et in hoc taꝫ graui tumultu neq; forensiū causaꝝ. neq; senatorie actiōis ampli⁹ loc⁹ ē q̄usq; res ad aliq̄d meli⁹ tendāt Sꝫ hoc vnū tibi audeo scribē qd̄ si te ad nos q̄ p̄mū ꝯtuleris nō solū poteris ꝑuatis Et etiā publicis fortasse reb⁹ nō mediocre subsidiū ferre qd̄ vt facias te hortor rogo ⁊ moneo tibi tñ nūq̄ defuturā opā meā polliceor. vale

Elegantie diffinitio ac regule que ad
supiores eplas faciunt Libellus scd̄us

Elegantia est venusta verboꝝ ꝯcinnitas. dulcem au ribus afferens sonum. Cui⁹ quidem generales re- gule sunt triginta ¶ Prima regula.

Laudabitur illa oratio. que obliqua dicitur. et a posterio- ribus incipiēs dictionib⁹. in v̄bū sepi⁹ ꝙ in aliā orōnis ptē finiat. vt cesar adeptus ē monarchiā impij sūmis viribus qd̄ elegāti⁹ dicit̄. sūmis virib⁹ impij monarchiā cesar adept⁹ ē.

¶ Secunda regula.

Commendabit̄ ꝙ orō q̄ dictionē habeat vniuersalē affirma tiuā vl̄ negatiuā in fine vel aliquid insigne nomē vl̄ aduer- biuz. Exemplū pmi Omnes laudāt ea. que vir bonus facit qd̄ venusti⁹ dicit̄. Que vir bonus facit. laudant oēs Exem̄ secūdi. Ego neminē habeo. quē magis diligā te qd̄ pulchri⁹ dicit̄ Quē te magis diligā. habeo neminē Exempluz tercij Egregia sunt ea que scribis ad me. qd̄ concinnius est. Que ad me scribis sunt egregia. Exemplum quarti Ego omnia diligenter perfeci. que iussisti mihi. qd̄ eloquentius dicitur Que mihi iussisti. perfeci omnia diligenter.

¶ Tercia regula

Nomē adiectm̄ elegantius substantiuo ꝓponitūr. vt virtus sūma imperiū magnū consiliuz vtile. meli⁹ em̄ dicit̄ summa virtus. magnū imperiū vtile consilium et huiusmodi.

¶ Quarta regula

Inter adiectm̄ et substantm̄ semp aliquid est interponenduz vt maxia virtus cesaris summa laude semper extollenda est quod elegantius dicitur maxima cesaris virtus summa sem- per laude extollenda est

¶ Quinta regula

Quotiēscunqꝫ ab apposito alicui⁹ verbi secundarij orō inci piat qd̄ subito relatm̄ sequat̄ eleganti⁹ int̄ relatm̄ et añs secū dariū verbū ponit̄. vt Eneū pōpeiū q̄ romanoꝝ auxit impe- rium. sumope diligo Venustius em̄ dicit̄ Eneum pompeiū sumope diligo. qui romanū imperium auxit.

¶Sexta regula

Si fuerit relatiuũ in obliquo casu positum. venustius antecedens in relatiui casu positum postponet᷑. vt v̄tutes . quib⁹ ab ineunte etate studuisti. immortalitati nomē tuuz commēdabunt. qđ elegãtius dicit᷑ Quib⁹ v̄tutib⁹ ab ineunte etate studuisti. immortalitati nomē tuũ commendabunt.

¶Septima regula.

Quando est aliqđ substantiuũ. cũ p̄positione aliqua iunctuz qđ sit de natura p̄cedentis vel subsequentis clausule. p̄positionē in relatm̃ vertim⁹. et verbũ substantm̃ adiũgim⁹. vt pro tua humanitate. mł'ta in me bñficia ɔtulisti qđ eleganti⁹ dicit᷑ Que tua hũanitas ē mł'ta i me bñficia ɔtulisti. ⁊ sic in ceteris

¶Octaua regula

Sepi⁹ relatm̃. qđ v̄bo p̄mario additũ ē ad secũdariũ trãsferi⁹ vt cicero. q̄ eloquẽtissim⁹ fuit. ceteris oratorib⁹ in dicẽdo p̄stitit. qđ eleganti⁹ dicē⁹ Cicero eloquẽtissi⁹ fuit. q̄ ceteris oratorib⁹ in dicẽdo p̄stitit.

¶Nona regula

Si aliqđ habuerim⁹ vel nomē vel aduerbiũ in signe elegantius illud cũ q̄dez vel idē p̄noīe postponem⁹ Exemplũ p̄mi Marc⁹ tullius orator singularis fuit Qđ venusti⁹ dicitur Marc⁹ tulli⁹ orator singularis fuit. et q̄dez singularis Exemplũ scđi Que mihi iussisti oīa libẽter p̄feci. et quidē libent᷑

¶Decima regula.

Sicut in mediocri stilo dicendi a re nuda pri⁹ incipe oportet. deinde illã exornare. Sic in stilo graui. ab ex ornatu initium sumere debem⁹ Exemplũ p̄mi Pompeius omniũ romanoꝝ tum armis tum consilio facile princeps fuit. Exemplum secundi omnium romanoꝝ. tum armis tum ɔsilio facile princeps magnus pompeius fuit

¶Undecima regula

Genitiuus casus semp̱ ceteris preponitur. vt Consiliũ optimi viri qđ elegantius dicit᷑ Optimi viri consilium

¶ Duodecima regula

Si gerundiū verbum habuerim⁹. cum suo apposito. apposi-tum illud in gerundij casu ponem⁹. ac ambo inuicem ꝯcor-dabi⁹ vt Ueni gracia amandi virtutē qđ venustius dicitur Ueni amandi virtutis gratia.

¶ Terciadecima regula

Si fuerit aliqđ relatiuū inter duo substātiua. illud poti⁹ cū sequenti ꝙ pcedenti ꝯcordam⁹. vt Est loc⁹ in carcere. qđ tul-lianū appellatur.

¶ Quarta decima regula

Si dictionis alicui⁹ significationē augere volum⁹. positiuo per aut ꝑ quā. ꝯpatiuo longe. suplatiuo aūt ꝙ iūgere debe-mus Exemplum oīm Per beat⁹ vł ꝑ quā btūs fuit cesar. sed longe beatior augustus. ꝙ beatissim⁹ autem trayanus

¶ Quinta decima regula.

Noīa greca tcie declinatiōis. si ꝑ os sillabaȝ gtīn fecerint ad secundā declinationē referūt. vt Delphin delphinis Del-phinus delphini. Elephas elephantis. Elephāt⁹ elephanti.

¶ Sexta decima regula

Si aliquod adiectiuū habuerim⁹. significans laudem vł vi-tuperium. vtile vel inutile. illud potius in datiuū substātiui vertemus. cū Sum es est. vt v̄tutes sunt mihi iucunditati.

¶ Decima septima regula

In rebus paribus. tum vel et geminatū ponim⁹. in impari-bus vero cum et tum. sed leuius ꝓponitur Exemplum primi Cicero tum laude tum rerum scientia valet. vel Eneas et fortis et pius fuit. Exemplum secundi Cesarem plurimum tum populus. tum senatus affirmat.

¶ Decima octaua regula

Si aliquaȝ ꝑsonā aut laudare. aut vituperare voluerimus id tripariam facere poterimus. aut cum genitiuo. quod ma-gis poeticū est. vt Marcus cato est vir magne virtutis aut cum nominatiuo et ablatiuo. vt Marc⁹ cato vir ē magnus v̄tute. aut cū ablatō solo. vt Marc⁹ cato vir ē magna v̄tute

¶Decima nona regula

Sepenumero verbū infinitū vertem⁹ in participiū tām ablatiui q̄ꝫ accusatiui casus si verbū aliqđ p̄cedat Exemplū p̄mi Mihi opus ē consulere. qđ melius dicitur. Mihi consulto opus est. Exemplū scđi Bonā tibi fortunā inuenire curabo qđ venustius dicit̄ Bonā tibi fortunā inuentā curabo

¶Vicesima regula

Cū adiectiuū ⁊ substantiuū. in eodē casu posita acciderint substantiuū in gt̄o casu ponem⁹ adiectiuū vero in eo casu. in quo poni debet. ꝑ in nūero singulari et genere neutro locamus vt multū pecunie Parum sapientie. Aliquid litterarum.

¶Vicesima prima regula.

Cum duob⁹ substātiuis idē adiectiuū adijci debeat. adiectiuū in p̄ncipio oꝛōis collocam⁹ et substātio tū ⁊ vl' cū geminato postponim⁹. vt Cesar fuit magnus vir et magnus impatoꝛ qđ oꝛnati⁹ dicitur Cesar fuit magnus et vir et impatoꝛ

¶Vicesima secunda regula.

Cum adiecm̄ et substantiuū sil' fuerint. quoꝝ substantiuū ab adiectiuo foꝛmatuꝫ. fuerit diuerse significationis a p̄mo substantiuo. in duo sunt poti⁹ substantiua transferēda. vt cauēdū est ne ab honestate naturali discedamus qđ meli⁹ dicitur Cauendū est ne ab honestate naturaq; discedamus

¶Vicesima tercia regula.

Cum gerundiū accusatiue vocis habuerim⁹ potius illud in supinū ablatiue vocis transferam⁹ . vt Hoc est mirabile ad videndum qđ elegantius dicit̄. Hoc est mirabile visu

¶Vicesima quarta regula.

Si aliqđ suplatiuū durius acciderit. ꝓ eo positiuū ponem⁹ ac ei aduerbiū suplatiuū addemus. vt necessarijssimus quod elegāti⁹ dici⁹ . maxīe necessari⁹ ¶Vicesima q̄nta regula.

Si aliquē maximope laudare vel vituperare voluerimus laudationis vl' vituperationis causā in genitio cōstituem⁹ ac huiuscemodi noīa. splendoꝛē. fulgoꝛem. gloꝛiam vel lau-

dem. vitium facimus. crimen aut scelus addemus. Exemplū pmi. M. antonius plurimū eloquētia valuit. qd melius dr̄ Marcꝰ antoniꝰ plurimū eloquētie gloria valuit. Exm̄ scdi Lutius catilina ꝯiuratione dānatus est qd elegantiꝰ dicit Lutius catilina ꝯiurationis scelere damnatus est.

¶ Vigesima sexta regula

Quociens noīa singularis vel pluralis et singularis nūeri ꝯnectunt. viciniori sp respondenduz est. Si vero plis nūeri fuerint ad nobiliꝰ trāseundū erit. Exemplū pmi Cesar resq publica romana merito pompeio infesta fuit. Exemplum scdi Exercitꝰ nostri romanorūq turme turpiter fugati sunt.

¶ Vicesima septima regula.

Non nunq̄ comparatiua pro positiuis ponuntur. vt vehe-hementius pro vehementer. et sepius pro sepe.

Vicesima octaua regula

Subiunctiuꝰ modꝰ. elegantiꝰ ꝓ indicatiuo ponit. vt velim pro volo. fecerim pro feci. ¶ Vigesia nona regula.

Si v̄bum subiunctiuū habuerimus. cum q̄ coniunctione ea remota. elegantiꝰ illd ad infinitū reducemꝰ. vt gaudeo q̄ tribunitiā. ptātem ꝯsecutus fueris. qd melius dicit. Te tri-bunitiā potestatē cōsecutū fuisse gaudeo. ¶ Tricesia regl'a

Cum aliqd adiectm̄ exornare voluerimꝰ. ꝓferemꝰ illud p suū oppositū. addita negatione. vt Cicero fuit litteraꝝ peritꝰ qd elegantiꝰ dicitur Cicero fuit haud nescius litteraꝝ

¶ Tituli vnicuiq psonaꝝ ordini tribuendi. secūduz earum conditionem Libellus tercius.

Titulus est epitherū vnū vel plura. que taz in episto larum fronte q̄ in tergo. vnicuiq psonaꝝ conditi-oni accōmodari solent. quoꝝ regule sunt decem et octo.

¶ Ad summū potificem. Prima regula.

Pontificē maximū. summū. romanū. dominici gregis pasto rez sacroꝝ antistitē christiani cultꝰ moderatorē. christiani no minis vexilliferum. prēz diuū. clemētissimū. sanctissimū. tu-

tissimũ.beatissimũ.amplissimũ.pientissimũq̃ dicẽ⁹. Cui talẽ
in lr̃aꝝ tergo titulũ dari licebit. Diuo paulo scđo dominici
gregis pastori pientissimo. romaneq̃ basilice põtifici maxio
optioq̃. In eplẽ aũt medio ei⁹ clementiã. sanctitatẽ. beatitu-
dinẽ. amplitudinẽ. pietatẽq̃ appellabi⁹. Summ⁹ aũt põtifex
minores q̊scũq̃ pontifices fratres. reliquos aũt filios p lr̃as
publicas appellabit. Vñ ad pontifices scribens inferiores sic
in lr̃aꝝ fronte ꝓfatur Paul⁹ scđus diuino dei nutu. ouilis
dominici custos designatus dilectis fratrib⁹. germanis epĩs
salutẽ et aplĩcam bñdictionẽ Cesarẽ ṽo sic aggrediet̃. Pau-
lus scđ⁹. diuina dispositiõe xp̃iani cult⁹. moderator. dilecto fi
lio friderico tercio romanoꝝ impatori. augusto faustoq̃ sa-
lutẽ et aplĩcã bñdictionẽ Scismaticos aũt gentilesq̃ huiusce
modi titulo salutabit. Paul⁹ scđ⁹ dei gratia christiane
plebis antistes. machumeto'. turcoꝝ regi maximo. sanioris
mentis spirituꝫ rectiusq̃ consiliũ exoptat.

¶ Ad minores pontifices. Secunda regula.

Pontifices mĩores. cardinalẽ. patriarchaꝫ. archiepm̃. epm̃
ꝓthonotariũ. abbatẽq̃ appellabi⁹. q̊b⁹ hos titulos adiciẽ⁹
Põtificẽ nanq̃ mĩorẽ in ptẽ dñici gregis ascitũ amplissimuꝫ
venerãdissimũ. obſuandissim. pientissimũq̃ dicentes. talẽ in
eplãꝝ tergo. Si cardinali scribendũ erit. tituluꝫ assignamus
Petro fuscato. titulo diui nicoleo. cardinali. põtifici prĩ piẽ-
tissimo obſuantissioq̃. In eplẽ aũt medio ei⁹ ãplitudinẽ. ob
ſuãtiã. ꝓstantiã. pietatẽq̃ appellabi⁹. Si pr̃iarche aũt. aut
archiepõ. vl' epõ scribere volueri⁹. sic in lr̃aꝝ tergo dicemus
Laurentio zani. anthiocheno pr̃iarche obſuantissio. prĩ nõ
mi⁹ piẽtissimo. q̃p venerãdo. In eplẽ aũt medio eisdeꝫ ferme
et supiorib⁹ titulis vtemur Prothonatariũ ṽo in lr̃arũ
tergo sic aggrediemur. petro dandulo. rõne basilice ꝓthono
tario. nõ mi⁹ accuratissimo. q̃p fideli dño singulari.
Abbates p̃terea, et reliq̃ sacerdotes. tali in eplãꝝ tergo sunt
titulo decorandi. Petro cornelio diui francisci cenobitaruꝫ

antistiti. et religioso et optio Itez petro nigro. diuo iuliano dicate edis antistiti. flamini pientissio optimoqz. In epistole aūt medio reuerentiā diguitatē. p̄rnitatē appellabimus.

¶ Ad cesarem Tercia regula

Romanoꝝ impatorē. diuū cesarē cesareā maiestatez christiane reip. tutorē vexilliferūqz triūphatorē. p̄rez patrie. augustū inuictissimū. faustissimū pientissimūqz dicē⁹ Cui tales i epl'arum tergo tituli tribuunt̄ Friderico tercio. diuino afflāte spiritu. romanoꝝ impatori. cesari augustissimo faustissioqz In epl'e vero medio maiestatem. serenitatem. amplitudinem. potestatem celsitudinemqz appellabimus.

¶ Ad regem vel minorē principem Quarta regula

Regem ducem. principē q̄z. ac comitē regie vel ducalis celsitudinis siue dignitatis decus. heroicaꝝ cultorē v̄tutū principatus ornamentuz. regij culminis splēdorē. et vnicū firmamentū christianissimū. potentissimū. magnificentissimū. magnanimū fortissimū. inclitū felicissimū. serenissimuz. illustrissimūqz appellabi⁹. cui tales in eplaꝝ tergo titulos adijciemus Carolo triplicis gallie regi christianissio regijqz culmis splēdori serenissio. illustrissioqz In epl'e v̄o medio. maiestatē. serenitatē. celsitudinē. potentiā. amplitudinē. magnanimitatem felicitatēqz dicē⁹

¶ Ad equitē aureatū. Quita regl'a

Equitē. equestris ordis viꝝ. milicie dec⁹. reip. columē. patrie spem āplissiaz. fidissimāqz. splēdidissimū generosū. excellētissimuz. clarissimū. inclitū. magnanimū. potētez. fortē strēnuissimūqz dicē⁹. Cui in litteraꝝ tergo hos titulos tribuē⁹ Bernhardo iustiniano splēdidissio equestris ordinis viro patricio veneto. milicie decori reiqz publice firmamento In epl'e v̄o medio. splendorē generositatē. excellentiā claritatē. strēnuitatēqz appellabi⁹.

¶ Ad patricium. Sexta regula

Patriciuz. senatorii ordinis viꝝ senatorem. magnificum. spectatissimum. nobilē. generosū. ornatissimum clarissimum insignem spectabilē. integerrimum. prudentissimum. sapientis

fimumq3 dicemus. Cui in eplaꝝ tergo hos titulos dare licebit Johanni fuscareno. patricio. veneto senatorijq3 ordinis viro integerrimo optimoq3 In eple ṽo medio magnificentiã spectabilitatẽ. nobiltatẽ. generositatẽ. claritudinẽ. integritatẽ. prudẽtiã. sapiãzq3 dicẽ⁹. Illud quoq3 annotatione dignũ censem⁹. Nõ tñ patricios. veꝝ et ꝯsulares q̃scunq3 viros vrbiuz. p̃fectos. ꝓcõsules. p̃tores. honorat facib⁹ decoratos necnõ et ceteros magistrat⁹. his plerũq3 titulis nõ absurde salutãdos. vt supius dixi⁹. ¶ Ad plebeios Septima regla Plebeios viros tripartitos regimus. aut eñ maiores sunt aut medioximi. aut minores.

¶ Maiorẽ plebeiũ. spectabilẽ. sapientẽ. prestantẽ. p̃cipuũ singularẽ. officiosum. ꝯsumatũ viꝝ. integerrimũ. ornatissim bñficentissimũ. spectatissimũq3 dicem⁹. cui in eplaꝝ tergo tales titulos adijciem⁹ Jacobo philetio plebei ordinis viro p̃cipuo ac singulari. In eple ṽo medio spectabilitatẽ. sapientiam p̃stantiam. integritatẽ. bñficentiãq3 appellam⁹

¶ Medioximũ plebeiũ. egregiũ prudentez. hũanissimum benignissimũ. ꝓbissimũq3 dicemus Cui in litteraꝝ tergo tales titulos dabim⁹ Hieronimo malathenο plebei ordinis viro humanissimo. ꝓbissimoq3 In eple vero medio prudentiaz. humanitatem benignitatẽ ꝓbitatẽq3 appellabimus

¶ Minorẽ aũt plebeiũ discretũ moratũ industriũ solertem expertũ diligentissimũq3 viꝝ obsequentem accuratum fidelissimũq3 dicem⁹ Cui in eplaꝝ tergo tales titulos tribuem⁹ Antonio pecino architecto viro tam industrio q̃ accurato In eple ṽo medio. ĩdustriã. solertiã. diligẽtiã. fideq3 di¶cẽ⁹

¶ Ad studiosos. viros ⁊ p̃mo ad theologũ. octaua regula Studiosos viros oẽs appellamus q̃s cuicunq3 sciẽtie deditos scim⁹ quoꝝ titulos ꝑ ordinẽ suisq3 locis ordiabim⁹ Et primo de theologis Theologum igitur diuinarum humanarumq3 rerum interpretez. sacraruz litteraꝝ cultorẽ sacre pagine ꝓfessorẽ diuini cultus moderatorẽ. diuine volũ

tātis expositorē.sapientissimū.eximiū.excellentissimu z. diui=
numq; dicē⁹ Cui tales in lrāꝝ tergo titulos dabi⁹. Paulo
ꝑgulensi.sacre pagine ꝓfessori.tā sapientissimo q̄ꝫ diuinissīo
In eplē vero medio.sapientiam.excellentiam dicemus.

¶ Ad iureconsultum Nona regula.

Iure consultum diuinaꝝ hūanaꝝq; reꝝ interp̄tem.pōtificij
vl' cesarei iuris doctorē vl' lozicā.diuini vl' hūani iuris mode
ratorē vtriusq; iuris ꝓfessorē.iure ꝯsultorē ꝯsultissimū.sapi=
entissimū.optimū.eximiū.excellentissimū.equissim.integerri=
mūq; dicē⁹ Cui in eplāꝝ tergo tales titulos dabi⁹. Alexan=
dro neuo. diuinaꝝ hūanarūq; legū interp̄ti tā excellētissimo
quā equissimo. In eplē aūt medio sapiaz ꝓbitatez. excellē tiā
eq̄tatem.integritatemq; dicemus.

¶ Ad medicum Decima regula

Medicū hūane salutis moderatorē.tutorē.ꝯseruatorē auxi
liatorē.remediūq;.medice artis ꝓfessorē.morboꝝ curatorez
egritudinū ꝓpulsatorē.accuratissimū.promtissimum exꝑtis=
simum.diligentissimumq; dicemus Cui tales in eplāꝝ tergo
tituli assignanť. Gerbardo veronēsi medice artis professori
tam accuratissimo q̄ꝫ doctissimo. Sz in eplē medio. sapientiā
excellentiam doctrinam dicemus.

¶ Ad philozophū.dialeticūq;. Undecima regula.

Philozophū.sophie filiuz.nature exploratorē.causaꝝ specu
latorē.sapiē amatorē.filiūq; sapientissimū.modestissim. excel
lētissimū grauissimū. acutissimū. speculatissimūq; dicem⁹.cui
in eplāꝝ tergo tales titulos tradem⁹ Antonio cornelio phi=
lozopho excellētissimo.natureq; exploratori.nō min⁹ acura=
to q̄ꝫ acutissimo. In eplē aūt medio sapiaz.modestiā.excellē
tiā.grauitatē .speculationē.acumenq; dicemus.

¶ Ad mathematicū. Duodecima regula.

Mathematicuz aritbmetrice.vl' geometrie.vl' sideralis scie
ꝓfessorē.fatoꝝ .expositorē.diuini numinis conscium.siderū
speculatorem.phetontei cursus exploratorem.vel immobilis
magnitudinis metitorē.vl' discrete quātitatis supputatorem

acuratissimū subtilissimū. acutissimū. prudentissimū pspicacē excellentissimū. diuinū. sapientissimūqꝫ dicemus ¶ Cui tales in eplaꝝ tergo tit uli assignātur Dñico bragadeno. mathemati ce artis ꝓfessori. nō min⁹ acuratissimo ꝙ doctissimo In epi= stole vo medio acumē subtilitatē. prudentiā. sapientiam. ex= cellentiam. perspicacitatem dicemus

¶ Ad musicū. vatemqꝫ. Terciadecima regula

Musicū. vatemqꝫ eisdē ferme titulis decorā⁹. celestis armo nie imitatorem appellātes. pieridū filiū. musaꝝ alūnū. appolli= ni sacratū. thespiadū. choro dicatū hippocrenidū choro sacra tuꝫ. pegasidū amicū. libetridū cultorē. pegaseo liquore satu= ratū. lauro insignē. pallida decoratuꝫ hedera. pireneo fonte potū. castalij fontis domesticum. parnasij fluminis nō ignarū cephisi gurgitis vł fluminis nō exptem. heliconie rupis aco= lam. parnasij nemoris exploratorē. cirrhei iugi nō alienum aonij mont habitatoreꝫ. phebei numinis interptē. testudinee lyre moderatorē. nouenaꝝ soroꝝ decantatorē. parnasie edis ciuē. sacrū. diuinū. elegantissimū. facūdissimū. suauissimū. iu= cundissimū. ornatissimuꝫ canoꝝ. sonoꝝ. argutū. decētissimuꝫ celebratissimū. expolitissimū. altisonū. dulcisonū. mellifluūqꝫ dicem⁹ ¶ Cui in eplaꝝ tergo tales merito titulos tribuemus Iohāni mario philelpho musaꝝ cultori tam ornatissimo ꝙ eleganti In eplē vero medio. diuinitatē. elegantiā. facūdiaꝫ suauitatē. ornatuꝫ integritatē. nobilitatē. excellentiāqꝫ dicē⁹.

¶ Ad oratorem Quartadecima regula

Oratorē forensiuꝫ causaꝝ. latini eloquij moderatorē. pede= stris orōis dec⁹. pñe ligue vnicū splēdorē. reip. ꝯsultorē sctāꝝ legū asseruatorē. canorā vtut tubā. rōne lingue dec⁹. facun dissimū. disertissimuꝫ. eloquentissimū. elegantissimuꝫ. limatis simuꝫ expolitissimuꝫ. aūtissimuꝫ. copiosissimuꝫ. ꝗuissimūqꝫ dicē⁹. cui i eplaꝝ tgo tales titłos dabi⁹. Bñdicto brognolo oratori facundissio. rōneqꝫ ligue moderatori disertissio. elo= quētissioqꝫ In eplē vo medio. facundiā. elegantiā. eloqntiaꝫ ꝗuitateꝫ. nobilitatē. pstantiā. excelentiā. integritatemqꝫ dicē⁹.

44

¶ Ad grammaticum. Quartadecima regula.

Grāmaticū. reip. litterarie columē. latini sermonis explorat-torē humani studij pncipē. litterarie discipline moderatorē auctorem poetarūq3 interptem. humani codicis expositorem latīe originis exploratorē. humanissimū. accuratissimū diser-tissimū. ornatissimū. copiosissimū. doctissimūq3 dicē⁹ Cui tles in litterarū tergo titulos dabi⁹ Pōponio rōno vtusq3 ligue moderatori tā hūanissio q̄ ornatissio In eple aūt medio. hu manitatē. elegantiā. eloquētiā. doctnā. excellentiā. nobilitatē pstantiam. integritatemq3 dicemus seu appellabimus.

¶ Ad scolasticum Sextadecima regula

Scolasticum quenq3 de vtute bñmeritū. litterarie discipline dicatū. vtriusq3 vtutis florib⁹ ornatū. lrarū haud exptē. bonarū artiū studiosissim. eruditū doctū. studijsq3 dec⁹ hūani dicem⁹ Cui tles i eplarū tgo titulos dabi⁹ Jacobo cōtareno vtusq3 vtutis cultori. tā studiosissio q̄ accuratissio In eple vo me-dio. humanitatē. elegantiā. eloquentiā. doctrinā. excellētiā nobilitatem. pstantiā. integritatemq3 dicemus.

¶ Ad cognatos Decimaseptima regula

Pater. filium. vel nepotem. charissimū. dulcissimū. pientissi-mū. dilectissimū. lepidissimum. suauissimūq3 appellat Filius aūt patrem. vl patruū. honorandū. obsuandū. pientissimum pbissimū. humanissimū. venerandū. colendumq3 dicit. qui bus tales in eplarū tergo tituli tribuunt Fili⁹ ad patrē Pe-tro cornelio. prī suauissimo pientissioq3 Pater vo ad filium Johanni cornelio. filio charissimo. suauissimoq3 In eplarū aūt medio. pater ad filium pietatē. caritatē. amorē. beniuolen tiamq3 appellabit Itidem filius ad patrem sc3 paternitatem obseruantiam dignitatem pbitatemq3 dicere solet.

¶ Ad feminas. Decimaoctaua regula

Feminam. castitatis decus. pudicitie exemplum. honestatis speculum. pudicissimā. castissimā. integerrimā. honestissimā primariamq3. dicemus. Cui in eplarū tergo tales titulos da

bim⁹. Lucretie cornelie. [illegible] pri[illegible]rie. integerrimeq;. In
eple vo medio. hon[illegible] dic[illegible] castitaté. integritatemq;
appellabi⁹. Illō aūt sciē[illegible]. qō [illegible]e viroꝝ suoꝝ titulis deco-
rande sūt. Proinde ex supiorib⁹ scōm rei psōeq; exigentiaz
nō tantū in hoc sexu. verūtiaz in altero. vir accuratissi⁹ q̄sq;
ex se poterit ꝯdecētes titulos assignare. et maxie q2 mlti sūt.
q̄b⁹ diuersi sūt attribuēdi tituli ꝓpter variā eoꝝ cōditionem

Peroratio

Jam annuente deo magnifice. Jacobe. ad poptatū finez de-
ductum est op⁹ nr̄m. qō eo libentius pfeci. qō ⁊ illud magni
ficentiā tuā maxie poptari intelligebā. et plerosq; etiaz hui⁹
noue artis mee pcupidos videbā. q̄bus oib⁹ satiffaciendū eē
duxi Et tibi p̄cipue quem ego et amo ⁊ mirifice obseruo Nā
cū tua in me bn̄ficia memori mente reuoluo. quibus me non
solū exacto tpe assidue affecisti. s etiā quotidie afficere nō des-
sinis. sp ꝯsidero quo nam potissimū pacto tue possim volū-
tati morē gerere Et mihi profecto gratissimū iucūdissimūqz.
sp accidit. qnicq̄d p tua dignitate eciam cum maxio labore
meo reddere possum. Nec id quidez iniuria cū eñ magis ma
gisq; indies emolior. vt tecū bn̄ficijs certare possim tu magis
magisqz adeo rn̄des. vt me sp benignitate ac libertate et mu-
nificentia a te victū esse fatear necesse sit. Et merito illud poe
ticum figmentum in te compleri video. qō illi simplicē dicūt
charitatē. duplices sp sorores remittere solitaz Tu eñ nūq̄
vnicā euphrosinē meā recepisti quin illi eglen thaliāq; cū sū-
ma bn̄ficentissie remiseris Hinc ortū est. vt non ego soluz q̄
inter ceteros oratores siue poetas minim⁹ suz appellādus s
et ceteri q̄q; oēs. qui tuā hanc libertatem agnoscunt quottidie
meditentur quibus potissimum sis muneribus afficiendus
Suscipe igitur leto vultu exhilariqz facie que tibi munera
damus Et fac vt nostri memor sis. qui maximo cupim⁹ ar-
dore. vt aliquando intelligas. hanc tibi etiam animā nostraz
perpetua seruitute dicatam esse. Vale.

Jacobus geroldus scyrus Entrelfeldensis. bonaruz artiuz Doctor. ac patauine achademie moderator. Excellentissimo doctori Francisco nigro; veneto tam oratorum q̄ poetarum principi felicitatem.

Excogitabam mecum ipse diebus istis Francisce charissime quonam potissimum pacto tibi possem. si nō maiores. pares tamen. pro tantis in me beneficijs tuis gratias referre. Nā agere quidem satis posse ꝯfidebam. sed non in ṽbis consistit humane societatis conseruatio. Ast potius in beneficiorum multorum vicissitudine. Et profecto nihil reperire poteram ꝑstantia dignum ex quo intelligeres animum meum tibi esse gratissimum Sed cum in hac diutius dubitatione manerez Superueuit etiam prestantissimum opus tuum. mihi nuper rime dedicatum. In quo tum facundissime. tumqz copiosissīe nouam epistolarum componendaruz artem inuenisti. vt nequeam profecto illam vel satis mirari vel etiam satis commē dare. Unde si prius mens mea dubia erat quo pacto possez pro tantis in me beneficijs tuis. tibi pares gratias reddere. nunc multo magis dubia relinquitur. nec penit⁹ scio. quēadmodum possim tanta beneficia etiaz summa animi mei gratitudine consequi. nam non est ad diuine huius beneficentie tue laudem. a mea remuneratione aliqua vel par vl' similis comparatio. hec em̄ fluxa et vana. illa vero stabilis et immortalis. et ideo non nisi ab in mortali corpore exequenda Proinde hoc est ad animum deferendum. quod suum erat corporis ꝑficere. Animus igitur qui ꝑ se immortalis est et diuinus. quod corpus tibi nec agere. nec referre potest. illud ꝑpetua ac memori mente. semꝑ habere pollicetur. Tibi igit' Francisce charissime p̄ter hanc immortalem apud me tui memoriam. si quid est. quod mea opera vti volueris. tuū est p̄cipere. meum autem iussa tua q̄ libentissime exequi. Uale.

Iste est Codex **Finit foeliciter:**

Emptus et datus pro [illegible] in medys anno 1521